

เสนาศึกษา

เล่มที่ ๙๑ ตอนที่ ๒ เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๔ ISSN 0857-5002

CRMA FORUM

ฉัตรมงคลทศมราชันย์อาเตียรวาท

เฉลิมฉัตร มิ่งมงคล ทศมราช
 เฉลิมพระคุณ ๖ ทรงราชย์ บุญชาติไทย
 ใต้พญานาค เสด็จฉัตร ทรงปกพรหม
 เปี่ยมพระเดช อัญมณีศ ท่วมณฑล
 ทรง "สืบสาน รักษา และต่อยอด"
 ด้วยพระปณิธาน แน่วแน่ พระราชทุกทัช
 ตามรอยพระบาท ยุรยาตร พระชนก
 ทั้งสร้างคน สร้างอาชีพ และสร้างงาน
 งามราชธรรม ทศพิธ พิลาสรรฐ
 งามโครงการ พระราชดำริ เพื่อปวงชน
 เกษตรวิษญา โคกหนองนา อารยเกษตร
 ทุน ม.ท.ศ.๗ พัฒนาเยาวชน พระราชทาน
 ฟาร์มตัวอย่าง สร้างรายได้ สร้างอาชีพ
 จิตอาสา ทำความดี ด้วยหัวใจ
 ทรงครองราชย์ ครองใจ ไทยทั้งชาติ
 กราบพระบาท เคารพรัก ด้วยศรัทธา
 ขอไตรรัตน์ พิพัฒน์พร มงคลมิ่ง
 จตุรพิธพร้อม สาราญ พระพลานามัย

เฉลิมมหา สัพฤษภา มหาสมัย
 เฉลิมพระเกียรติ ๖ เกริกไกร ในสากล
 ฉัพพรณมาศ เปล่งบุญญา ทุกแห่งหน
 พระบารมีพิน เป็นมิ่งขวัญ ของชาวไทย
 ทรงถ่ายทอด พระราชปรัชญา ทศนิวสัย
 รับสั่งไว้ เป็นปฐม ราชโองการ
 ตามรอยปก ชาวประชา ทุกถิ่นฐาน
 พระราชทาน แนวทางไว้ ให้ปวงชน
 งามพระจริยาวัตร กิจกรณีย์ ทุกแห่งหน
 งามงอกผล พัฒนา ยิ่งยืนนาน
 ชาติชั้นจันท์เขต เข้มแข็ง การทหาร
 โรงพยาบาล ยุพราช ทั่วถิ่นไทย
 ธรรมประทีป นาวาวัง จิตผ่องใส
 ด้วยอุทัย แห่งความรัก พระเมตตา
 ทรงเป็องปราด มิ่งขวัญชาติ และศาสนา
 เหล่าเสนา น้อมสำนึก ถวายชัย
 ครองราชย์ยิ่ง ยืนนาน กาลสมัย
 เดียงคู่ไทย มิ่งขวัญราษฎร ชาตินิรันดร์

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
 ข้าพระพุทธเจ้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
 ผู้ประพันธ์ พ.ท. ผศ.สมโชคติ วีรภัทรเวช
 ประเภทบทประพันธ์ กลอนสุภาพ

สี่สิบเจ็ดพรรษาพัชรสุธามหาราชินีอาภิวราท

ศุภลักษณ์เลอโฉมพร่างฟ้า
 ศุภเฉลิมมิ่งพระชนมพรรษา
 ศุภชัยไตรสรณาคูณะศรีณีย์
 ศุภชนม์ศุขสวัสดิ์ผ่องแผ้ว
 ทรงพระเจริญที่มายุกุ่ฟ้า
 ทรงอิสริยยเกียรติศักดิ์นามา
 ทรงงานเคียงบาทพระราชา
 ทรงปรัชญาอนเอนกอะเคื้อด้าว
 งามตระการทหารองอาจกล้า
 งามสง่ากอปรกิจวัตรจริยา
 งามสมบรมราชินีศรีสยามา
 งามพระเมตตาเจ้าอุณาเค้า
 เจริญเทवासุทธสถานทั่วทั้ง
 เจริญมิ่งมนต์มโนมัยคำรบ
 เจริญสุดนั้มาลัยพานพุ่มนบ
 เจริญสัตยาธิษฐานถวายสัตย์พร้อม
 เฉลิมพระชนม์สี่สิบเจ็ดพรรษา
 เฉลิมสามมิตุณาเวียงดิถีวาร
 เฉลิมสุขสมประสงค์นฤมาน
 เฉลิมพระเกียรติเกริกกล้า

พราวจันทร์
 เพ็ชรแพรว
 ศุภโยค เกษมนา
 กราบเกล้าสรรเสริญ
 วชิรา
 อะดริ้ว
 ยุทธยาตร
 ท้วฟ้าสกลสถาน
 เสนา
 เลิศล้ำ
 ประเทศ
 ท้วหล้าสุขเกษม
 ไตรภาพ
 นาฏน้อม
 กราบบาท แม่ณา
 จิตดี้อมกอปรกุศล
 ฉลองกาล
 มิ่งฟ้า
 พชรสุธามุ่ ท่านนา
 แม่ฟ้าแห่งสยาม

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
 ข้าพระพุทธเจ้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
 ผู้ประพันธ์ พ.ท. ผศ.สมโชติ วีรภัทรเวช
 ประเภทบทประพันธ์ โคลงสี่สุภาพ

บทบรรณาธิการ

สวัสดิ์ศรีรับ ท่านสมาชิกและผู้อ่านนิตยสารเสนาศึกษา

นิตยสารเสนาศึกษาฉบับนี้ จะได้นำท่านผู้อ่านเข้าสู่บรรยากาศแห่งเกียรติยศ ความผูกพัน และความหมายของการเป็นนักเรียนนายร้อย ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญยิ่งในรั้ว จปร. คือพิธีถวายความเคารพทูลกระหม่อมอาจารย์เสด็จฯ ทรงรับแถว นนร. ประจำปี 2568 อันเป็นพิธีที่เปี่ยมไปด้วยความจงรักภักดีและความสง่างามของเหล่าศิษย์ทหารซึ่งมุ่งมั่นจะรับใช้ชาติอย่างภาคภูมิใจ รวมถึง วันไหว้ครู ร.จปร. ประจำปี 2568 ที่เต็มไปด้วยสายใยแห่งความกตัญญูและความผูกพันระหว่างศิษย์กับครูผู้ปลูกฝังอุดมการณ์แห่งความเป็นสุภาพบุรุษนักรบ

ขอแนะนำคอลัมน์ที่ไม่ควรพลาด “พิพิธภัณฑ ทบ. ตอน 1” ที่จะพาท่านไปสัมผัสเรื่องราวประวัติศาสตร์ของกองทัพบก “เอกสารเก่าเล่าเรื่อง : สงครามเกาหลีจากสหรัฐอเมริกา” กับมุมมองจากบันทึกที่หายาก “Sandhurst การแข่งขันที่มากกว่าทักษะทางทหาร” ที่เผยให้เห็นอีกมิติหนึ่งของการฝึกฝนผู้นำ “เมตตาในชีวิตประจำวัน” คอลัมน์สะท้อนมุมมองในชีวิตมนุษย์

ท่านผู้อ่านยังจะได้ชมภาพกิจกรรมการฝึกที่หลากหลายของนักเรียนนายร้อย ที่ล้วนสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาศักยภาพทุกมิติของนักเรียนทหารรุ่นใหม่

คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้อ่านทุกท่านที่ได้ติดตามและสนับสนุนนิตยสารมาอย่างต่อเนื่อง ขอเชิญทุกท่านพลิกอ่านทุกหน้าอย่างตั้งใจ แล้วท่านจะได้พบว่า ความเป็น “นักรบผู้รู้เท่าทันโลก” นั้น เริ่มต้นจาก ความรู้ ความเข้าใจ และหัวใจที่มุ่งมั่นไม่ย่อท้อ

พลตรี

บรรณาธิการนิตยสารเสนาศึกษา

สารบัญ

เสนาศึกษา

เล่มที่ ๙๑ ตอนที่ ๒ เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๘

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมพระมหากษัตริย์ :

เอกสารเก่าเล่าเรื่อง อาเซียน เนื่องหลังการก่อตั้งสมาคมและความยากลำบากในช่วง 10-20 ปีแรก (1) บทนำและบทวางของกระดาษเรื่อง

๑๘

อาคารพิพิธภัณฑที่กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ ในพื้นที่กองบัญชาการกองทัพบก (บก.บก) (ตอนที่ 1)

The Royal Thai Army Museum Building within the Area of the Royal Thai Army Headquarters (Part 1)

๔๓

หนังสือเฉลิมพระเกียรติในโอกาส “ทรงสถอน” ครบ ๑๐ ปี ๓๐ ปี และ ๕๐ ปี ในพลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒๔

ประวัติศาสตร์เรื่องช้างจากคำบอกเล่า ตอนที่ ๑

The History of Elephants from Oral Accounts (Part 1)

๔๙

SANDHURST COMPETITION: การแข่งขันที่มากกว่าทักษะทางทหาร

“SANDHURST COMPETITION: BEYOND MILITARY SKILLS COMPETITION”

๒๘

เมตตา ในชีวิตประจำวัน

๖๓

พิธีถวายราชสักการะ ถวายราชสดุดี และพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคล
สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี

พิธีถวายราชสักการะ ถวายราชสดุดี และทำบุญตักบาตร ถวายเป็นพระราชกุศล
พล.อ.หญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พิธีถวายราชสักการะฯ เนื่องในวันจักรี

QR Code ราชอาณาจักรไทย
วันที่ 91 ธันวาคม ๒๕๖๕

การบรรพชาอุปสมบท นนร. เพื่อถวายพระราชกุศลแด่
พล.อ.หญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เนื่องในโอกาสทรงพระเจริญพระชนมายุ ๗๐ พรรษา ๒ เมษายน ๒๕๖๘

QR Code กรมสวัสดิการและคุ้มครองอาชีพ
ฉบับที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา - ๕๓. ๕๘

กิจกรรมเวียนเทียน
เนื่องในวันวิสาขบูชา

QR Code อบรมเวียนเทียน ณ สวนกุหลาบวิทยาลัย
กรุงเทพฯ โทร. 02-580-1111

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน
“ต้นพระศรีมหาโพธิ์ศรมราชบิดร” เพื่อปลูกพร้อมกันทั่วประเทศ ๗๗ จังหวัด เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา

นายกสมาคมแม่บ้าน ทบ. มอบทุนการศึกษาให้แก่ นนร. และเยี่ยมชมร้านค้า สม.ทบ. สาขา รร.จปร.

พิธีรับมอบเงินสนับสนุน

โครงการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้แก่กำลังพลกองทัพบกที่ปลด พิการ ทูพพลภาพ และครอบครัว

ประธาน สม.ทบ. สาขา รร.จปร. มอบทุนการศึกษาแก่นร. ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

สมาคมแม่บ้านทหารบก

บริจาคเงินเพื่อซื้อเครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้าอัตโนมัติ (AED) ให้กับ รร.จปร. เพื่อใช้ประโยชน์

ผจว.น.ย. และคณะ ตรวจเยี่ยม นนร. ที่ได้รับทุนพระราชทาน

QR Code ภาพพื้นหลัง สภากาชาดไทย
เลขที่ 91-1994/พิเศษ นน. - 01. 08

รอง ผบ.ทบ. บรรยายพิเศษ ให้แก่ นนร. ชั้นปีที่ ๑ - ๕

พล.อ.เอกรัตน์ ช้างแก้ว ปร.คปช.ทบ. บรรยายพิเศษให้กับ นนร. ชั้นปีที่ ๑ - ๕

ประวัติส่วนตัว
 ๓๓ - ๓๓๖ : พลเอก เอกรัตน์ ช้างแก้ว
 ชาติ : ไทย
 วัน เดือน ปีเกิด : ๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๗
 ศาสนา : พุทธ

ประวัติการศึกษาศึกษา
 - โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๒๓
 - โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๕
 - หลักสูตรฝึกประจำ รร.๒๒ ทบ.๒๒๓ ชุดที่ ๓๕
 - รบ.๒๒๓, หลักสูตรฝึกประจำ รุ่นที่ ๒๒๓

ประวัติการรับราชการ

- สน.มว.๒๐๐ ร.๑ พัน.๑๒๒ ท.๒๒๓๐
- สน.โธม.๒๒๓ ร.๑ พัน.๑๒๒ ท.๒๒๓๐
- สน.ร.๑ พัน.๑๒๒ ท.๒๒๓๐
- สน.ร.๑๒๒ ท.๒๒๓๐
- สน.ท.๑๒๒ ท.๒๒๓๐
- สน.๒๒๓ ร.๒ พัน.๒๒๓ ท.๒๒๓๐
- สน.๒๒๓ ร.๒ พัน.๒๒๓ ท.๒๒๓๐
- สน.๒๒๓ ร.๒ พัน.๒๒๓ ท.๒๒๓๐
- ปร.คปช.ทบ. ร.๒ พัน.๒๒๓

รางวัลที่ได้รับ

- พ.น. ฝ่ายกำลังพล ทบ.ทบ.โธม.๒๒๓ ร.๑ พัน.๑๒๒๐
- พ.น. ฝ่ายกำลังพล ทบ.ทบ.โธม.๒๒๓ ร.๑ พัน.๑๒๒๐
- พ.น. คณะผู้สังเกตการณ์ทางทหารไทย ประจำชายแดน สิบัก - กูยง พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖
- พ.น.ผ.น.๒๒๓ ร.๑ พัน.๑๒๒๐ - ๒๕๕๗

มทท.๒ บรรยายพิเศษแก่ นนร. ชั้นปีที่ ๕

QR Code ภาพนี้เชื่อมโยงสู่ภาพรวมปฏิบัติการแม่ทัพที่ ๒ ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา - ๕.๓. ๕๘

ต้อนรับคณะ ผบ. กองกำลังป้องกันตนเองทางบกญี่ปุ่น เยี่ยมชม รร.จปร.

วันสงกรานต์ ประจำปี ๒๕๖๘

ร่วมพิธีเททองหล่อองค์สมเด็จพระบรมศาสดารหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ปางปฐมพยาบาล ณ วัดเขาชะงอก จ.นครนายก

QR Code ภาวนาธรรม สุขุมธรรมศึกษา
เลขที่ 91 ประจำปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๘

รอง จก.ยศ.ทบ. และคณะ ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา (Site Visit)
ประเมินคุณภาพการฝึกอบรมและการศึกษา

QR Code การประเมิน สถานศึกษา
วันที่ 91 ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

การตรวจเยี่ยมหน่วยบรรเทาสาธารณภัยของ ทบ.
จากคณะทำงานด้านกิจการพลเรือน

อบรมสร้างความรู้ทางด้านการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ให้กับกำลังพล
โดย คณะศูนย์ไซเบอร์ ทบ.

เสวนา เรื่อง การจัดการศึกษาของนักเรียนนายร้อยในทศวรรษหน้า

หอจดหมายเหตุต่างประเทศ หอกระหม่อมอาจารย์ : เอกสารเก่าเล่าเรื่องอาเซียน เบื้องหลังการก่อตั้ง สมาคมและความยากลำบากในช่วง 10-20 ปีแรก (1) บทนำและแนวทางของการเล่าเรื่อง

พินเอก ดร.สรศักดิ์ งามจรกุลกิจ

“กลุ่มอาเซียน (ASEAN) เป็นการรวมตัวของประเทศในค่ายโลกเสรี ใน ค.ศ. 1967 เดิมเป็นกลุ่มที่เรียกว่า ASA ที่ตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1961 เพื่อลด การพึ่งพาท่านาภายนอก ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ร่วมกัน เพื่อให้แต่ละประเทศพัฒนาไปได้อย่างดี ภายหลังเพิ่มจำนวนสมาชิกและมี เป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกัน”

พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ รัชกาลที่ ๑๐ “บทนำ : เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในบริบทกระแสโลก” วิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (HI 4105) 10 กันยายน 2552

บทนำ

พระราชนิพนธ์ข้างต้นนี้ เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารประกอบการ ทรงสอนของทูลกระหม่อมอาจารย์ เมื่อปี พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นวิชาเลือก เสรีสำหรับนักเรียนนายร้อยชั้นปี 4 และจากใจความของพระราชนิพนธ์ ที่ยกมานี้ ซึ่งแม้เป็นเพียงข้อเท็จจริง แต่ก็มีเรื่องชวนคิดกับผู้อ่านว่า เมื่อได้อ่านแล้ว ท่านมีความเห็น มีข้อคิดอย่างไร เมื่อคิดเทียบกับ ประเด็นที่ผู้เขียนได้ตั้งไว้ในตอนต้น คือ “เบื้องหลังการก่อตั้งสมาคมและ ความยากลำบากในช่วง 10-20 ปีแรก”

แต่ถ้าอ่านแล้ว ท่านยังไม่มีข้อคิดเห็นอะไร ก็อย่าไปกังวลใจ แต่อย่างไร พยายามอ่านต่อไปอย่างสงสัยใคร่รู้

ผู้ที่มีความสงสัยใคร่รู้ เมื่ออ่านพระราชนิพนธ์นี้ในขั้นต้นจะเป็น เรื่องธรรมดา แต่ก็คงอดสงสัยไม่ได้ เพราะในความธรรมดาที่กลับมีเรื่อง ชวนคิด ชวนมองย้อนกลับไปในอดีตของอาเซียน เนื่องจากมีประเด็น นำสนใจที่สะท้อนถึงความต่อเนื่องและพัฒนาการจากยุคสงครามเย็น สูยุคหลังสงครามเย็นได้อย่างดี อีกทั้งยังแสดงถึงนัยสำคัญของเบื้องหลัง การก่อตั้งสมาคมอาเซียน ที่มีเป้าหมายหลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อลด การพึ่งพาท่านาภายนอก และ 2) เพื่อให้แต่ละประเทศพัฒนาไป ได้ อย่างดี และมีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งเป้าหมาย ทั้ง 2 นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของเสาหลักประชาคมอาเซียนและเป็น ที่ ยอมรับบนเวทีโลกในปัจจุบัน

ในโลกปัจจุบัน แม้โลกได้ผ่านพ้นสมัยสงครามเย็นเข้าสู่ยุคหลัง สงครามเย็นแล้ว แต่อาเซียนก็ยังคงต้องเผชิญกับระบบโลกแบบเดิมที่มี 2 ขั้วใหญ่อยู่ดี ในยุคของฝ่ายหนึ่งมี จีน-รัสเซีย-พันธมิตร/BRICS+ กับอีกฝ่ายหนึ่ง คือ ฝ่ายตะวันตก-สหรัฐอเมริกา และการขึ้นมาของ ประธานาธิบดี Donald Trump อีกครั้งในปี 2568 (Trump 2.0) ด้วยนโยบาย “America First” ก็แน่นอนว่ายิ่งจะสร้างผลกระทบต่อ ระบบโลกและโลก 2 ฝ่ายในอนาคตมากขึ้น โดยเฉพาะกับค่ายคู่แข่งของสหรัฐอเมริกา คือ จีน-รัสเซียและพันธมิตร/BRICS+ (กลุ่มนี้มี สมาชิกก่อตั้ง 5 ชาติ บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน แอฟริกาใต้ ต่อมาเพิ่มสมาชิกเพิ่มขึ้นอีกรวมไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ด้วย) และไม่ยกเว้น พันธมิตรของค่ายสหรัฐอเมริกาเองทั้งทาง ยุโรป-เอเชีย และคงส่งผลกระทบต่อไทย-อาเซียนอย่าง แน่นนอนเช่นกัน

ดังนั้น การยึดมั่นในหลักการเดิมนั้น จึงยังคงมี ความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับอาเซียน ในการ เจริญต่อรอบทเวทีโลกปัจจุบัน-อนาคต แต่คน จำนวนมากกลับไม่ทราบ ไม่เคยรับรู้มาก่อนว่า ในอดีตกว่าที่อาเซียนจะก่อตั้งขึ้นและเป็น ที่ ยอมรับกันบนหลักการนี้ในเวทีโลกตั้งแต่สมัย สงครามเย็นนั้น ผู้นำไทย-อาเซียนต้องผ่าน ความยากลำบากไม่น้อย สิ่งนี้จึงเป็นสารตั้งต้น ที่ชวนคิดย้อนกลับไปในอดีต เพื่อเข้าใจ เข้าถึง จุดเริ่มต้นของเรื่อง

ในอดีต การเคลื่อนไหวเพื่อก่อตั้งสมาคมอาเซียน ในปีพ.ศ. 2510(1967)ซึ่งริเริ่มโดยประเทศไทยและอีก 4 ชาติในภูมิภาคนี้ ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย เพื่อเป้าหมาย ดังกล่าวในเวลานั้น มีร่องรอยทางข้อเท็จจริงและเรื่องเล่าจาก ผู้เกี่ยวข้อง ได้แสดงให้เห็นชัดว่า กว่าที่อาเซียนจะก่อตั้งขึ้นและเป็น ที่ ยอมรับกันนั้นกลับมีไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายนัก โดยเฉพาะในช่วงที่สภาวะของ สงครามเย็นยังมีความตึงเครียดสูง และทางสหรัฐอเมริกาในฐานะเป็น “พี่ใหญ่” กลับไม่เห็นด้วยกับแนวทางของไทย-อาเซียน และที่สำคัญ คือ เมื่อก่อตั้งสมาคมแล้ว การดำเนินการของสมาคมอาเซียนก็เป็นไป อย่างยากลำบากในช่วง 10-20 ปีแรก เพราะยังไม่เป็นที่ยอมรับจาก ทุกฝ่ายในยุคหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายโลกเสรี ค่ายคอมมิวนิสต์ และกลุ่ม ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement, NAM)

เมื่อเบื้องหลังของเรื่องมีความเป็นมาอย่างยากลำบากเช่นนี้ ผู้อ่าน ผู้สนใจ หลายท่านก็คงมีคำถามในใจไม่น้อยว่า แล้วทำไมผู้นำไทยและ อีก 4 ชาติในนั้น จึงคิดริเริ่มก่อตั้งอาเซียน ด้วยแรงผลักดันจากปัจจัยใด แนวคิดอะไร ใช้กลยุทธ์แบบไหน มีกลยุทธ์ใดในการต่อสู้ ตั้งรับ และ ยืนหยัดจนเป็นที่ยอมรับจากฝ่ายต่าง ๆ นั้นมาได้อย่างไร

ผู้อ่านอาจเก็บคำถามเหล่านี้ไว้ในใจก่อนก็ได้ เพราะคำตอบของ เรื่องราวนี้ต้องอาศัยหลักฐานข้อเท็จจริงไม่น้อย และในองค์ความรู้ของ ไทยก็ยังไม่ปรากฏแพร่หลายนัก ทั้งในแวดวงวิชาการและผู้สนใจทั่วไป แต่ผู้เขียนกลับพบข้อมูลจำนวนมากในเอกสารลับของหอจดหมายเหตุ แห่งชาติ สหรัฐอเมริกา (National Archives & Records Administration, NARA) จึงเป็นที่มาของงานเขียนเอกสารเก่าเล่าเรื่องอาเซียน จากหอจดหมายเหตุต่างประเทศ หอกระหม่อมอาจารย์ เพื่อนำร่อง และเปิดประเด็นของคำถามและคำตอบที่เกี่ยวข้องกับเบื้องหลังการ ก่อตั้งสมาคมอาเซียนและความยากลำบากในช่วงต้นให้ได้รับรู้กันอย่าง ทัวถึง ด้วยการเผยแพร่เอกสารเก่า ข้อมูลลับที่สำคัญนั้นไปสู่ผู้คนใน วงกว้าง ซึ่งถือเป็นการขยายการรับรู้เอกสารทางประวัติศาสตร์จาก ต่างประเทศ และองค์ความรู้เรื่องราวความยากลำบากของอาเซียน ในช่วงแรก ที่ชาวไทย-อาเซียนควรต้องรับรู้ไว้ จะได้ช่วยกันสืบสานต่อ ๆ ไป

ในการนำร่องและเปิดประเด็นของคำถามและคำตอบเหล่านี้ ผู้เขียนจะค่อย ๆ คลี่คลายปมของปัญหาจากความรู้เดิม ข้อสังเกต ความสงสัย จนไปพบกับเอกสารลับ ข้อมูลใหม่ แล้วได้ข้อสรุปเพื่อนำ ไปสู่ความรู้ใหม่เกี่ยวกับเบื้องหลังการก่อตั้งสมาคมอาเซียนและความ ยากลำบากในช่วงต้น โดยเริ่มด้วย “อาเซียนจากสมาคมสู่ประชาคม : องค์ความรู้ที่รู้กันมา” เสริมด้วย “ภารกิจของหอจดหมายเหตุ

ต่างประเทศ ทูลกระหม่อมอาจารย์” จากนั้นจึงตามด้วย “อาเซียน : จากการเรียนการสอนสู่งานสัมมนาและงานเขียนถึงวิชาการในเชิงเรื่องเล่า” และจบด้วยการชมวดปมของเนื้อหาหลักจากเอกสารลับของสหรัฐอเมริกา (NARA) “แนวคิดและเนื้อหาของเรื่องเล่า”

อาเซียนจากสมาคมสู่ประชาคม : องค์ความรู้ที่รู้กันมา

การก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือ “อาเซียน” เมื่อปี พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) นั้น ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการรวมตัวในประเทศของกลุ่มภูมิภาคนี้ เพื่อต้องการเป็นอิสระจากมหาอำนาจหรือการถ่วงดุลจากระบบ 2 ขั้วอำนาจ และการแสวงหาความร่วมมือในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติกับฝ่ายต่าง ๆ แม้ในช่วงแรกได้ประสบพบเจออุปสรรคใหญ่จากระบบ 2 ขั้วนั้น เนื่องจากการจัดตั้งอาเซียนยังก้าวไม่พ้นจากอิทธิพลของสหรัฐอเมริกา และยังไม่เป็นที่ไว้วางใจจากค่ายคอมมิวนิสต์อีกด้วย แต่ต่อมาอาเซียนก็สามารถก้าวขึ้นมามีบทบาทและอิทธิพลบนเวทีโลกเรื่อยมาอย่างเข้มข้น กลายเป็นเวทีสำคัญหรือขั้วอำนาจหนึ่งในยุคหลังสงครามเย็น

ในปัจจุบันอาเซียนได้เติบโตก้าวขึ้นสู่การเป็น “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community) นับจากปี 2558 เป็นต้นมา และในฐานะ “ประชาคม” อาเซียนก็มียุคยืนที่เด่นชัดบนเวทีโลก ในยุคระบบหลายขั้วอำนาจ แม้ภายหลังการสิ้นสุดของสมัยสงครามเย็นเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ ระบบโลกกลับมามีลักษณะเดิมในยุค 2 ขั้วใหญ่ คือฝ่ายหนึ่งมีจีน-รัสเซียและพันธมิตร/BRICS+ กับอีกฝ่ายหนึ่งมีพันธมิตรตะวันตก-สหรัฐอเมริกา/Trump 2.0 เป็นแกนกลาง แต่อาเซียนก็ยังคงมีจุดยืนเช่นเดิม เพื่อเจรจาต่อรองกับขั้วมหาอำนาจกลุ่มประเทศอื่น ๆ ตามเจตนารมณ์เมื่อแรก คือ เป็นอิสระ มีเอกราช มีสันติภาพ และมีอำนาจต่อรองบนเวทีโลก

“อาเซียน” เมื่อแรกก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) หรือปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 นั้น มีวัตถุประสงค์ใหญ่ที่เด่น ๆ คือเพื่อสร้างความร่วมมือในระดับภูมิภาค เพื่อนำพากลุ่มประเทศตนเองให้รอดพ้นจากภัยสงครามเย็นระหว่าง 2 ค่ายมหาอำนาจ (คอมมิวนิสต์-โลกเสรี) และมีสมาชิกเริ่มแรกเพียง 5 ประเทศ (อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และไทย)

ที่มาของ “อาเซียน” อันเป็นองค์ระดดับภูมิภาคนี้ มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจสำหรับคนไทยและประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยมีส่วนร่วมก่อตั้งและเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้นตลอดมาจนปัจจุบัน และในปี 2568 นี้อาเซียนได้ก้าวเดินมาจนอายุใกล้ 6 ทศวรรษแล้ว และในอนาคตอันใกล้ก็คงจะได้เห็นอาเซียนเข้าสู่ระยะเปลี่ยนแปลงผ่านสำคัญอีกช่วงหนึ่ง นั่นก็คือ สมัยของ “ประชาคมอาเซียน” ในบริบทของ BRICS+ กับ Trump 2.0

ดังนั้น การย้อนกลับไปทบทวนและทำความเข้าใจ เข้าถึง จากจุดกำเนิดขององค์การนี้ จึงน่าจะเป็นพื้นฐานทางความรู้ที่ดี ที่จะช่วยพัฒนาแนวทางให้เราสามารถก้าวเดินต่อไปสู่การประชาคมร่วมกันอย่างยั่งยืนและมั่นคงยิ่งขึ้นบนเวทีโลกปัจจุบัน-อนาคต ที่ยังคงเต็มไปด้วยการแข่งขันของมหาอำนาจ จึงเป็นที่มาของงานเขียนเรื่องเล่านี้ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการพบข้อมูลใหม่ ๆ จากเอกสารลับของสหรัฐอเมริกา (NARA) ที่เคยนำเสนอในการจัดงานสัมมนาเมื่อปี 2564 เรื่อง 54 ปีการก่อตั้ง “อาเซียน” ริเริ่มโดยหอจดหมายเหตุต่างประเทศ ทูลกระหม่อมอาจารย์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เพื่อช่วยให้การสร้างความรู้ความเข้าใจ เข้าถึง พัฒนาในเรื่องการก่อตั้ง “อาเซียน” นี้ เป็นไปอย่างรอบด้าน การจัดสัมมนาเมื่อปี 2564 นั้น จึงได้เปิดประเด็นและมุมมองต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง คือเป็นการพินิจวิเคราะห์จากทุกแง่มุมในเชิงทำที่และปฏิบัติอย่างกว้าง ทั้งจากฝ่ายไทย มหาอำนาจ 2 ค่ายใหญ่ กลุ่ม NAM และเพื่อนบ้าน และยังเปิดกว้างให้กับทุกมุมมองของเอกสารหอจดหมายเหตุต่างประเทศและนักวิชาการอาวุโส

สำหรับ ข้อมูลจากมุมมองของเอกสารหอจดหมายเหตุต่างประเศนั้น ในการจัดสัมมนาครั้งนี้ได้พยายามรวบรวมผู้รู้จำนวนหนึ่งซึ่งมาจากนักวิชาการทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ จำนวน 14 ท่าน และแต่ละท่านได้เก็บรวบรวม พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลจากหอจดหมายเหตุต่างประเศตามเป้าหมาย คือการค้นคว้าและเก็บข้อมูลจาก 11 ประเทศ ได้แก่ เกาหลีใต้ กัมพูชา จีนแดง (สาธารณรัฐประชาชนจีน) ไต้หวัน เยอรมนี เวียดนาม ฝรั่งเศส รัสเซีย สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และอินเดีย โดยเน้นประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับไทยในช่วงการก่อตั้งสมาคมอาเซียน รวมทั้งบทบาทและอิทธิพลของสมาคมนี้ในช่วงสิบปีแรก 2510-2520 (1967-1977) และหลังจากนั้นต่อมา

เอกสารจากหอจดหมายเหตุต่างประเศในจำนวน 11 ประเทศนี้ครอบคลุมทั้งกลุ่มค่ายโลกเสรี คือ สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย กลุ่มค่ายคอมมิวนิสต์ คือ จีนแดง (สาธารณรัฐประชาชนจีน) กัมพูชา สหภาพโซเวียต (รัสเซีย) เวียดนามและเยอรมนี (รวมถึงเยอรมนีตะวันออก) และกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement, NAM) เช่น อินเดีย ซึ่งมีข้อมูลในส่วนของพม่าและอินโดนีเซียรวมอยู่ด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุดและรอบด้านเท่าที่เป็นไปได้ และเป็นไปตามพระราชดำริของทูลกระหม่อมอาจารย์ที่ทรงเน้นให้ตระหนักไว้เสมอว่า “...การหาข้อมูลหรือหลักฐาน ควรหาหลักฐานให้ได้มากที่สุดและหลากหลาย เพื่อตรวจสอบ ตรวจสอบกันและกัน ให้มั่นใจว่าจะจำลองภาพในอดีตได้ใกล้เคียง...” (ส่วนหนึ่งจากบทพระราชนิพนธ์คำสอนเรื่อง “ไทยกับเพื่อนบ้าน : จุดมุ่งหมายและขอบเขตการศึกษา และวิธีการทางประวัติศาสตร์” วิชาหัวข้อพิเศษทางประวัติศาสตร์ไทย : ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (HI 4106) 30 เมษายน 2556)

อย่างไรก็ตาม เรื่องเล่าอาเซียนนี้จะแนะนำเพียงเอกสารของสหรัฐอเมริกา (NARA) เป็นการนำร่องก่อน และอยู่ในชุดงานเขียน

การสัมมนาทางวิชาการเฉลิมพระเกียรติ
ทูล.อ.ทูลอง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

๕๕ ปีการก่อตั้ง “อาเซียน” และ
ปฏิริยาจากโลกมหาอำนาจและเพื่อนบ้าน :
มุมมองจากเอกสารหอจดหมายเหตุ
ต่างประเทศและนักวิชาการอาวุโส

เอกสารเก่าเล่าเรื่อง จากเอกสารลับของหอจดหมายเหตุต่างประเทศ
ทุลกระหม่อมอาจารย์ โดยมีแกนกลางของเรื่องคือ “เบื้องหลังการ
ก่อตั้งสมาคมอาเซียนและความยากลำบากในช่วง 10-20 ปี

แรก : มุมมองจากเอกสารลับของสหรัฐอเมริกา” และ
ยังคงเป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องในชุดเอกสารเก่า
เล่าเรื่องในสมัยสงครามเย็น จากสงครามเกาหลี
สู่การก่อตั้งสมาคมอาเซียน และคิดว่าน่าจะมี
การผลิตบทความในชุดนี้ต่อไปอีก จากเอกสาร
สำคัญในช่วงรอยต่อจากยุคสงครามเย็นไปสู่สมัย
หลังสงครามเย็น หรือจากสมัยสงครามเย็นย้อน
กลับไปในอดีตสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 อีกหลายชุด
ด้วยกัน เนื่องจากหอจดหมายเหตุต่างประเทศ
ทุลกระหม่อมอาจารย์ ยังมีเอกสารลับที่สำคัญและ
น่าสนใจอีกมาก และน่าสนใจอย่างยิ่งโดยเฉพาะสำหรับ
การศึกษาวิจัยเชิงลึกทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่ และ
การเผยแพร่เอกสารเก่า ข้อมูลลับเหล่านี้ ก็นับเป็นภารกิจหนึ่งของ
หอจดหมายเหตุต่างประเทศ ทุลกระหม่อมอาจารย์ ที่มีการดำเนินการ
มานานมากกว่าสามทศวรรษแล้ว

ภารกิจของหอจดหมายเหตุต่างประเทศ ทุลกระหม่อม อาจารย์

ตามแนวพระราชดำริและพระราชประสงค์ของทุลกระหม่อม
อาจารย์ ที่ทรงริเริ่มหอจดหมายเหตุต่างประเทศนี้ เมื่อปี 2534-2535
เป็นต้นมานั้น จุดมุ่งหมายและภารกิจหลักของหอจดหมายเหตุ
แห่งนี้ มีทั้งด้านการค้นคว้า รวบรวมและจัดเก็บเอกสารสำคัญทาง
ประวัติศาสตร์ไทยจากต่างประเทศ และการเผยแพร่เอกสารสำคัญ
ดังกล่าวในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดงานสัมมนา
ประจำปี 2) การแปลเอกสาร 3) การวิจัยเชิงลึก งานเขียนสร้างสรรค์
ในเชิงสารคดี 4) การให้บริการความรู้เอกสารต่างประเทศแก่ผู้สนใจ
ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด และ 5) การพัฒนาองค์ความรู้ของ
ระบบเอกสารในรูปหอจดหมายเหตุอิเล็กทรอนิกส์ ในฐานะเป็น
“แบบอย่าง” (example) และเพื่อเป็น “ตัวแบบ” (model) ของการ
บริหารจัดการเอกสารต่างประเทศอย่างเป็นระบบครบกระบวนการ
เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ทั้งวิชาการและผู้สนใจทั่วไปด้านจดหมายเหตุ
ของไทย-อาเซียนต่อไป

สำหรับงานเขียนชุดเอกสารเก่าเล่าเรื่อง จากเอกสารลับของ
หอจดหมายเหตุต่างประเทศ ทุลกระหม่อมอาจารย์ ดังเรื่อง “เอกสารเก่า
เล่าเรื่องอาเซียน เบื้องหลังการก่อตั้งสมาคมและความยากลำบากในช่วง
10-20 ปีแรก” ที่ท่านกำลังอ่านอยู่นี้ ก็จัดเป็นในส่วนหนึ่งของการเผยแพร่
เอกสารสำคัญดังกล่าวในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งอาจอยู่ใน ข้อ 3) และ/หรือ
ข้อ 4) ข้างต้นก็ได้ แต่ได้เน้นให้กับผู้อ่าน ผู้รู้ ในแวดวงวิชาการ
ทหารอาชีพ ทหารวิชาการ ทหารปัญญาชน อาจารย์ทหารและ
นักเรียนนายร้อย เป็นพิเศษ เช่นเดียวกับงานเขียนชุด “เอกสารเก่า
เล่าเรื่อง สงครามเกาหลี” ที่เผยแพร่ผ่านมาแล้ว เพื่อให้ผู้อ่าน
ผู้รู้ ในแวดวงนี้ได้รับรู้และทราบ
ความเคลื่อนไหวทางข้อมูล
ประวัติศาสตร์ใหม่ ๆ จากเอกสารลับ
ของต่างประเทศ โดยเฉพาะ
จากสหรัฐอเมริกา (NARA) ซึ่งมี
เอกสารลับ ข้อมูลใหม่ ๆ เผยแพร่
ออกมาใหม่ทุกปี และมีความ
สำคัญต่อการศึกษาวินิจฉัย
ไทยสมัยใหม่เป็นอย่างยิ่ง

ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เหตุผลก็เพราะจุดอ่อนประการหนึ่งของการ
ศึกษาวิจัยเชิงลึกทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่ในแวดวงวิชาการไทย
ยังคงขาดหลักฐานสำคัญหรือการขาดแคลนข้อมูลจาก
ต่างประเทศอย่างชัดเจน แต่ปัจจุบัน ผู้อ่าน ผู้รู้ ในแวดวง
ทหาร รวมทั้งนักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ผู้สนใจทั่วไป
สามารถค้นคว้าข้อมูลดังกล่าวได้จาก “คลังข้อมูล”
ดิจิทัลของหอจดหมายเหตุต่างประเทศ
ทุลกระหม่อมอาจารย์ ได้อย่างสะดวกและทั่วถึง
ทั้งทาง on-site และ ทาง online และเพื่อการ
นี้จึงได้นำเสนอและแนะนำสิ่งที่น่าสนใจจาก “คลัง
ข้อมูล” ดังกล่าวมาเผยแพร่สู่ผู้อ่าน ผู้รู้ ในแวดวง
ทหารและวิชาการ รวมทั้งผู้สนใจ โดยการคัดเลือก
เอกสารสำคัญบางส่วนมาเขียนเล่าเรื่อง “เบื้องหลัง
การก่อตั้งสมาคมอาเซียนและความยากลำบากในช่วง
10 - 20 ปีแรก : มุมมองจากเอกสารลับของสหรัฐอเมริกา” เพื่อ
เป็นงานเขียนกึ่งวิชาการชุดสั้น ๆ สำหรับผู้สนใจที่มีใช้นักประวัติศาสตร์
นักวิชาการ โดยตรง

อันที่จริงแล้ว งานเขียนชุดหนึ่ง ไม่ว่าจะมีความหนาหรือสั้น ๆ
ก็ตาม ผู้มีประสบการณ์ย่อมทราบว่า กว่าที่จะเขียนและดำเนินการจัดพิมพ์
จนแล้วเสร็จ ต้องอาศัยพลังงานและใช้เวลาไม่น้อย แต่ก็มีคนไม่น้อยที่
มีเวลาอ่านไม่มากนัก ดังนั้น งานเขียนกึ่งวิชาการชุดสั้น ๆ ในแบบเรื่อง
เล่าแบบนี้ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ดี และที่แปลกใจไม่น้อยก็คือ แทบทุก
วินาทีมีงานเขียนชุดใหม่
เล่มใหม่ ออกมาเสมอ
เสมือนหนึ่งหนังสือ งาน
เขียน กลับมีเมฆขาดหายไปไหน คือมันยังคงถูก
ผลิตออกมามากเช่นกัน
เพราะการเขียนชุดความรู้
ในเชิงสารคดี หรืองาน
เขียนเป็นหนังสือวิชาการ
แต่ละเล่มนั้น ต่างล้วนมี
แรงจูงใจเป็นตัวตั้ง และตัวตั้งนี้ผู้เขียน ผู้ผลิต ก็คงคิดคล้ายกันในแง่ที่ว่า
มิใช่เพียงการขายสินค้าในรูปชุดงานเขียน หนังสือ เท่านั้น หากแต่คือ
การขยายความรู้ออกไปสู่สังคมในวงกว้างเป็นสิ่งสำคัญ

จุดประสงค์ของการเขียนงานชุดนี้ก็เช่นกัน แต่นอกเหนือไป
จากการขยายความรู้แล้ว ยังมีเป้าหมายเพื่อการเผยแพร่เอกสาร
สำคัญ ข้อมูลลับ โดยเฉพาะเอกสารจากหอจดหมายเหตุต่างประเทศ
ทุลกระหม่อมอาจารย์ ในแบบเรื่องเล่าสั้น ๆ กึ่งวิชาการ ที่มีทั้งด้าน
ข้อมูล ความรู้ตามหลักคิดและวิธีการทางประวัติศาสตร์ พร้อมด้วย
การแนะนำเอกสารสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน จากเอกสารลับ-ลับที่สุดของ
หอจดหมายเหตุแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา (NARA) มาสู่ผู้อ่าน ผู้รู้ ใน
แวดวงทหารและวิชาการ รวมทั้งผู้สนใจทั่วไป โดยการคัดสรรเอกสาร
สำคัญบางส่วนมาเล่าเรื่องเบื้องหลังการก่อตั้งสมาคมอาเซียนและความ
ยากลำบากในช่วง 20 ปีแรก พร้อมความเห็นและข้อคิดของผู้เขียน
ในเชิงกึ่งวิชาการ ตามเป้าหมายนั้น ตามแนวพระราชดำริและพระราช
ประสงค์ของทุลกระหม่อมอาจารย์

อาเซียน : จากการเรียนการสอนสู่งานสัมมนาและงานเขียน กึ่งวิชาการในเชิงเรื่องเล่า

อย่างไรก็ดี การนำเสนอเอกสารสำคัญพร้อมด้วยความรู้ใหม่เกี่ยวกับ
สมาคมอาเซียนนี้ นอกจากเป็นภารกิจหนึ่งของหอจดหมายเหตุ
ต่างประเทศ ทุลกระหม่อมอาจารย์ แล้ว ยังมีแรงจูงใจพื้นฐานมาจาก
อีกหลายปัจจัยด้วยกัน ทั้งจากที่เคยสอนหัวข้อนี้ในหลายวิชาและ
สอนนานมาหลายปีแล้ว ณ กองวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนการศึกษา
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และยังคงเคยไปค้นเอกสารลับของ
NARA มาหลายครั้ง อีกทั้งเคยจัดสัมมนาทางวิชาการประจำปี

หอจดหมายเหตุต่างประเทศ ทุลกระหม่อมอาจารย์ :
ภารกิจและการดำเนินงานด้านการแปล

พ.อ.ดร.สรศักดิ์ งามขจรกุลกิจ
หัวหน้าโครงการวิจัยฯ และผู้สนับสนุนหลัก

ของหอจดหมายเหตุต่างประเทศ ทูลกระหม่อมอาจารย์ เมื่อปี 2564 เรื่อง “54 ปี การก่อตั้ง “อาเซียน” และปฏิวัติจากโลกมหาอำนาจและเพื่อนบ้าน”

แต่ที่สำคัญก็คือ จากการจัดสัมมนาครั้งนี้เมื่อปี 2564 พบว่าในองค์ความรู้เดิมของไทยยังคงมีความรู้ ความเข้าใจ เข้าถึง สมาคมอาเซียนไม่มากนัก โดยเฉพาะในช่วงการก่อตั้งและบทบาทและอิทธิพลบนเวทีระหว่างประเทศ

ในช่วงแรก ๆ ประมาณสองทศวรรษแรก ก่อนที่จะได้รับการรับรองจากนานาชาติในระยะต่อมาจนถึงสมัยปัจจุบัน ซึ่งอาเซียนปัจจุบันผิดไปจากจุดเริ่มต้นอย่างชัดเจน เนื่องจากช่วงการก่อตั้งและการดำเนินการในช่วงแรกนั้น อาเซียนยังไม่เป็นที่ยอมรับของมหาอำนาจ ทั้งฝ่ายโลกเสรี ค่ายคอมมิวนิสต์ และกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (NAM)

ด้วยเหตุนี้ แทนที่จะให้ความสนใจอาเซียนในสมัยประชาคมผู้เขียนกลับเห็นว่า ในช่วงก่อนการก่อตั้งหรือความสำเร็จในความพยายามดำเนินการในช่วงต้น ๆ นั้น น่าจะมีความหมาย ความสำคัญไม่น้อยต่อการสร้างการรับรู้และความเข้าใจสมาชิกผู้ก่อตั้งสมาคมแห่งนี้ จึงกลายเป็นประเด็นที่มาของการรื้อฟื้นประวัติของการก่อตั้ง เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจอาเซียนเมื่อแรกเกิดและในวัยเด็กนั้น ไทยและประเทศสมาชิกร่วมก่อตั้งอาเซียนนั้นต้องเผชิญกับปัญหาอะไรมาบ้าง ใช้กลวิธีการใด อย่างไร ทำไม่ผ่านพ้นมาได้ด้วยดี ซึ่งคำถามส่วนนี้เมื่อรวมเข้าด้วยกันกับบริบทในสมัยสงครามเย็นที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นพี่ใหญ่ จึงเป็นที่มาของการฟื้น “เบื้องหลังการก่อตั้งสมาคมและความยากลำบากในช่วง 10-20 ปีแรก” อีกนัยก็คือ “กำเนิดอาเซียน : มุมมองจากเอกสารลับของสหรัฐอเมริกา”

กำเนิดอาเซียนจากมุมมองของเอกสารลับ สหรัฐอเมริกานี้ มีจุดมุ่งหมายและลำดับของการนำเสนอเป็นไปอย่างง่าย ๆ และตรงตัว คือมีความต้องการนำเสนอทำที่และปฏิวัติจากสหรัฐอเมริกา ที่มีต่อไทยและเพื่อนบ้านในการริเริ่มก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of Southeast Asian Nations, ASEAN) จากจุดเริ่มต้นและต่อเนื่องมา โดยจะได้เริ่มจากความเป็นมาของการก่อตั้งสมาคมอาเซียนในปี 2510 (1967) พร้อมทั้งแสดงประเด็นสำคัญในบริบทของช่วงการก่อตั้ง บทบาทและอิทธิพลของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนในทศวรรษแรก 2510-2520 (1967-1977) จากมุมมองของมหาอำนาจและเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกาที่สะท้อนผ่านเอกสารลับที่สุด (top secret) จากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ (NARA)

แม้การนำเสนอจะใช้เอกสารลับที่สุดจาก NARA เป็นหลักฐานสำคัญ ซึ่งน่าจะมีความรู้ใหม่ ๆ แต่ถ้าท่านไม่มีคำถาม ไม่มีข้อสงสัย เพราะยังไม่ละทิ้งความรู้เดิมแล้ว ก็คงจะไม่มึนอะไรใหม่นัก เพราะในความรู้เดิมนั้นอาเซียนเกิดขึ้นโดยไทยและอีก 4 ชาติ ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ต่อมามีบรูไนเข้าร่วม และได้ดำเนินการมาอย่างราบรื่น จนเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติในยุคหลังสงครามเย็นในนาม “ประชาคมอาเซียน”

แต่ถ้าผู้อ่าน รู้จักการตั้งคำถามและมีข้อสงสัยในข้อมูลจากเอกสารต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นข้อสำคัญประการแรกของการเป็นนักประวัติศาสตร์ที่ดี ท่านก็จะพบว่าอาเซียนในช่วงเริ่มแรกนั้น ต้องพบเจอกับอุปสรรคไม่น้อย โดยเฉพาะทำที่และปฏิวัติของมหาอำนาจในขณะนั้น ซึ่งรวมถึงสหรัฐอเมริกาอย่างไม่น่าเชื่อ ทั้ง ๆ ที่สหรัฐอเมริกาเป็นพันธมิตรที่ใกล้ชิดกับไทยในกลุ่มซีโต้ (SEATO) แต่กลับไม่สนับสนุนการก่อตั้งสมาคมอาเซียนเลย

เรื่องนี้ในเอกสารลับของ NARA มีข้อมูลอยู่มาก จึงมีอะไรใหม่ มีข้อมูลใหม่ ๆ ที่น่าสนใจยิ่ง ที่คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่เคยรับรู้กันมาก่อน และเท่าที่ทราบจากอดีตนักการเมือง-นักการทูตของไทย นักวิชาการ อาจารย์สอนระดับโรงเรียน มหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษา ประชาชนทั่วไป และผู้รู้ในแวดวงทหาร ก็ยังไม่ทราบ ยังไม่เคยรับรู้กันมาก่อนเช่นกัน คงเพราะยังไม่เคยเห็นเอกสารลับในเรื่องนี้มาก่อน แต่เอกสารลับ-ลับที่สุดนี้บางส่วนได้รับการเปิดเผยแล้ว และจะไปสู่การสร้างความรู้ ความเข้าใจใหม่ ที่ปล้ำล้างความเชื่อและความรู้เดิมของไทยได้อย่างสิ้นเชิง

โดยทั่วไป ในความเข้าใจและการรับรู้ของคนไทย มักคิดและเชื่อกันมาแต่เดิมว่า การก่อตั้งอาเซียนเมื่อปี 2510 นั้น แม้มีจุดเริ่มต้นจากการริเริ่มของไทยกับสมาชิกก่อตั้งอีก 4 ชาตินั้นก็ตาม แคมมหาอำนาจหรือ “พี่ใหญ่” ของฝ่ายค่ายโลกเสรีในขณะนั้น คือ สหรัฐอเมริกา ย่อมมีส่วนรู้เห็นหรือเห็นดีเห็นงามอยู่ด้วยไม่น้อย เนื่องจากสหรัฐอเมริกาในช่วงนั้นเป็นพันธมิตรที่ใกล้ชิดสนิทกับไทยอย่างมาก สหรัฐอเมริกาจึงน่าจะสนับสนุนหรืออยู่เบื้องหลังในการก่อตั้งสมาคมอาเซียนนี้ แต่เอาเข้าจริงแล้ว เอกสารลับ-ลับที่สุดของ NARA โดยเฉพาะในชุด RG 59 และชุด RG 84 กลับเปิดเผยให้เห็นไปในทิศทางที่ตรงกันข้ามในแบบ “พลิกหน้ามือเป็นหลังมือ” เลยก็ว่าได้

อันที่จริงแล้ว ก่อนที่จะมีโอกาสไปค้นอ่านและเห็นเอกสารลับ-ลับที่สุดของ NARA ในเรื่องอาเซียนนี้ ผู้เขียนเองก็คิดไม่ต่างไปจากคนไทยทั่วไป และมีได้สนใจประเด็นนี้มากนัก แม้เคยได้สอนเรื่องอาเซียนมานานหลายปี แต่กลับไม่เคยคิดทบทวนเรื่องนี้อย่างจริงจังเลย ทั้งนี้ส่วนหนึ่งคงเพราะอาเซียนปัจจุบันไปไกลจากเดิมมากแล้ว คือจากสมาคมไปสู่ประชาคมหรือจากช่วงยากลำบากมาสู่ช่วงรุ่งเรืองแล้ว เราจึงมักลืมช่วงลำบากไปเสมอ และประเด็นสำคัญเราที่มักให้ความสนใจในการเรียนการสอนของวิชาต่าง ๆ ในปัจจุบันก็มักขยับออกจากสมัยสงครามเย็นมาสู่ยุคหลังสงครามเย็นมากกว่า คือมาอยู่ที่ประเด็นปัจจุบัน เช่น อาเซียน+ 1 อาเซียน+ 3 และ อาเซียน+ 6

ดังตัวอย่างที่ผู้เขียนเคยสอนหัวข้ออาเซียน ในวิชาประวัติศาสตร์โลก/ประวัติศาสตร์ร่วมสมัย สำหรับนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 มานานตามหัวข้อคือ “อาเซียนและไทยกับการปรับตัวในโลกร่วมสมัย” และมักเน้นในสมัยใหม่ในยุคหลังสงครามเย็น สมัยประชาคมอาเซียนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีเวลาสอนเพียง 2 คาบ จึงไม่มีเวลาให้กับประวัติศาสตร์ช่วงแรกของอาเซียน คือช่วงการก่อตั้งสมาคมและการดำเนินการในช่วงแรก ๆ ไปโดยปริยาย

นอกจากนี้ ยังเคยสอนประวัติศาสตร์ภูมิภาคนี้ในช่วงสมัยรอยต่อจากสมัยอาณานิคมสู่การประกาศเอกราช ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ตามหัวข้อ คือ “ระบอบอาณานิคม ขบวนการชาตินิยมและการได้รับเอกราช” นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 ซึ่งมีเวลาสอน 3 คาบ แต่ก็มีได้มีโอกาสพูดถึงการก่อตั้งสมาคมอาเซียนเช่นเดิม

เพราะประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ช่วงนี้ ได้เน้นด้านขบวนการชาตินิยมและอิทธิพลของญี่ปุ่น ซึ่งมีข้อถกเถียงมาจาก

2 สำนักคิด คือ ศ. ดร. Harry J. Benda กับ ศ. ดร. Alfred W. McCoy โดยเฉพาะในประเด็นเรื่อง การเกิดขึ้นของชนชั้นใหม่ (New Elites) ในภูมิภาคนี้ เช่น ผู้นำคณะราษฎรของไทย และนักชาตินิยมที่มีชื่อเสียง โฮจิมินห์แห่งเวียดนาม เกิดขึ้นจากการสนับสนุนของฝ่ายญี่ปุ่นหรือว่า มีอยู่แล้วภายใต้ระบอบอาณานิคมตะวันตก

เรื่องนี้เป็นข้อถกเถียงใหม่สำหรับแวดวงวิชาการไทย แต่มีความสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงให้เวลาปูพื้นฐานมากหน่อย และมีข้อแนะนำว่า ถ้าผู้อ่านสนใจ มีเวลา ก็ควรต้องศึกษาหาอ่านจากนักประวัติศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงทั้งสองท่านที่กล่าวมาแล้ว เพราะเป็นเรื่องข้อถกเถียงจากสำนักคิด 2 ค่ายนี้ ที่ถือเป็นเรื่องเด่นและนักวิชาการ อาจารย์รุ่นใหม่ นิสิตนักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งนักเรียนนายร้อย ทหารอาชีพ นักการทหาร ก็ควรต้องศึกษาหาความรู้ให้กระจ่าง เพราะเท่าที่ทราบ ข้อโต้แย้งของ ศ. ดร. Alfred W. McCoy มีน้ำหนักมากกว่า แต่ผู้คนที่โดยเฉพา นักวิชาการไทยกลับยึดสำนักคิดเดิมของ ศ. ดร. Harry J. Benda ไว้อย่างเหนียวแน่น คงเพราะงานเขียนของ ศ. ดร. Alfred W. McCoy ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ยังไม่แพร่หลายนักในเมืองไทย

ด้วยเพราะการสอนที่ให้เวลากับเรื่องข้อถกเถียงทวนกระแสของ ศ. ดร. Alfred W. McCoy ซึ่งเป็นหัวใจของการทำความเข้าใจปัญหาพื้นฐานหนึ่งในประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่ (รวมทั้งสมัยสงครามเย็นซึ่งจะได้กล่าวถึงแนวคิดของ ศ. ดร. Alfred W. McCoy เรื่อง “ความชาญฉลาด” ของผู้นำไทยและการรู้จักใช้นโยบายในการ “หลอกล่อ” กับชาติมหาอำนาจในตอนต่อไป) จึงทำให้การสอนที่ผ่านมาในวิชาประวัติศาสตร์ของภูมิภาคนี้ ยังขาดโอกาสเช่นเดียวกับการสอนในวิชาประวัติศาสตร์ร่วมสมัย คือไม่มีเวลาได้กล่าวถึงประเด็นกำเนิดของอาเซียนและการดำเนินการในช่วง 10-20 ปีแรก ซึ่งมีความยากลำบากและแตกต่างไปจากอาเซียนในช่วงหลังที่คนไทย ชาวอาเซียน และชาติอื่น ๆ ได้รู้จักและให้ความสำคัญ นั่นก็คือ ประชาคมอาเซียน ดังที่เห็นในยุคปัจจุบัน

แต่เหตุผลที่ไม่ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญของอาเซียนนี้ นอกจากเรื่องเวลาการสอนน้อยแล้ว ยังพบว่างานวิจัย ตำรา วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและเอก ส่วนมากหรือเกือบทั้งหมด มีการศึกษาวิจัยประเด็นนี้น้อยมาก เนื่องจากส่วนใหญ่มักสนใจและให้ความสำคัญกับบทบาทของสหรัฐอเมริกาที่มาพร้อมกันกับซีโต้ (SEATO) เป็นหลักมากกว่า กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ประวัติศาสตร์ของสมาคมอาเซียนในช่วงแรก ๆ มักถูกกดทับด้วยเรื่องของซีโต้

ที่สำคัญคือ เท่าที่ทราบจากการสำรวจองค์ความรู้เดิมของไทย หรือจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า นักวิชาการไทยยังไม่มีโอกาสได้พบเห็นข้อมูลขั้นต้นที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่างประเทศ ทั้งจากค่ายโลกเสรี นำโดยสหรัฐอเมริกา ค่ายคอมมิวนิสต์ที่มีสหภาพโซเวียตและจีนเป็นแกนนำ รวมทั้งกลุ่ม NAM เช่น อินเดีย อย่างมากเท่าที่ควรนัก จึงทำให้ประวัติศาสตร์ของอาเซียนจากจุดเริ่มต้นและการดำเนินการในช่วงแรกนั้น ยังคงเป็นเรื่องที่มีตมตเนื่องตลอดมา หรือยังไม่มีน้ำหนักอย่างเท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องราวของซีโต้ เพราะมักมี

แต่เรื่องซีโต้ เรื่องเล่าจากผู้เกี่ยวข้องในสมัยนั้น แต่ยังคงขาดหลักฐานข้อมูลอย่างชัดเจนจากฝ่ายสหรัฐอเมริกาโดยตรง

อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้แม้ว่ายังไม่มีโอกาสได้สอน ไม่เคยเห็นเอกสารจากชาติอื่น ๆ โดยเฉพาะเอกสารลับของสหรัฐอเมริกา แต่ความสนใจของผู้เขียนก็ยังคงมีอยู่บ้าง ที่สำคัญก็คือ จากการมีโอกาสไปค้นคว้าเอกสารลับ-ลับที่สุดของสหรัฐอเมริกา (NARA) ตามพระราชดำริและพระราชประสงค์ของทูลกระหม่อมอาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อครั้งปี 2556-2559 ผู้เขียนได้เน้นความสนใจในความสัมพันธ์ระหว่างไทย - รัสเซีย เพื่อนำเสนอข้อมูลและความรู้เมื่อปี 2560 ในเรื่อง “120 ปี ไทย - รัสเซีย : การทบทวนองค์ความรู้สมัยสงครามเย็นตอนต้น จากมุมมองของนักการทูตและเอกสารลับฯ” และการค้นคว้าเมื่อปี 2556-59 นั้น กลับพบว่า มี “ข้อมูลใหม่” ในความสัมพันธ์ระหว่างไทย - สหรัฐอเมริกา และมีความหมาย ความสำคัญ โดยเฉพาะกับช่วงการก่อตั้งของอาเซียนอีกด้วย

“ข้อมูลใหม่” ที่พบในครั้งนี้นี้ ได้เปิดเผยให้เห็นชัดเจนว่า ภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับรัสเซีย (สหภาพโซเวียต) นั้น ผู้นำไทยไม่พอใจเท่าที่และนโยบายของสหรัฐอเมริกาในฐานะพันธมิตรอยู่ไม่น้อย เนื่องมาจากการถูกกีดกันทางการค้าระหว่างไทยกับโลกคอมมิวนิสต์ และปัจจัยอีกด้านหนึ่งก็คือ ไทยและชาติสมาชิกที่ริเริ่มก่อตั้งอาเซียนนั้น ล้วนต่างไม่มั่นใจเท่าที่ของสหรัฐอเมริกาในการสกัดกั้นภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคนี้

ด้วยเพราะเรื่องทั้งสองนี้ ไทยและประเทศสมาชิกที่ริเริ่มก่อตั้งอาเซียน จึงเริ่มแสดงให้เห็นว่า มาตรการของซีโต้ (SEATO) นั้นอ่อนแอเกินไปในการรับมือกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะในปัญหาสงครามเวียดนาม และในความไม่พอใจนี้ส่งผลให้ผู้นำไทยเริ่มหันไปเข้าหาค่ายโลกคอมมิวนิสต์ ทั้งรัสเซียและจีนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็พยายามหาทางเป็นอิสระจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งหนึ่งในความพยายามนี้ที่สะท้อนถึง “ความชาญฉลาด” ของผู้นำไทย-เพื่อนบ้านในฐานะประเทศเล็ก ๆ และการรู้จักใช้นโยบายในการ “หลอกล่อ” กับชาติมหาอำนาจนั้น ก็คือการจัดตั้งองค์การความร่วมมือภายใต้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมาก็คือ สมาคมอาเซียน นั่นเอง

จากการที่ได้มีโอกาสไปเห็นข้อมูลลับของ NARA นี้ และต้องการเผยแพร่เพื่อให้ชาวไทยได้รับรู้ด้วย จึงชวนกระตุนให้เขียนงานเรื่องเล่านี้ โดยอาศัยต้นทุนทางข้อมูลและความคิดจากส่วนหนึ่งที่เคยกลับไปทบทวน ค้นคว้า และอ่านเอกสารลับ-ลับที่สุดของ NARA ในช่วง 2530s-2550s และอีกครั้งในช่วงปี 2563-65 เพื่องานสัมมนาเรื่อง “54 ปี ไทยกับการก่อตั้ง “อาเซียน” และบทบาทในช่วงสิบปีแรก” ซึ่งได้พบ “ข้อมูลใหม่” ที่น่าสนใจเกี่ยวกับท่าทีและปฏิกิริยาของสหรัฐอเมริกาที่ไม่สนใจไม่รับรู้มากนักต่ออาเซียนในช่วงการก่อตั้งและบทบาทของอาเซียนหลังจากนั้นต่อมา แต่การเคลื่อนไหวเรื่องการก่อตั้งสมาคมอาเซียนนี้กลับน่าสนใจยิ่งและยังคงเป็นมรดก บทเรียนที่ดีของแนวทางในการบริหารจัดการต่อกระแสนการเมืองโลกในปัจจุบัน-อนาคต เพราะแสดงให้เห็นถึงฐานคิด จุดยืนและกลวิธีการในการต่อสู้อย่างชาญฉลาดของผู้นำไทยและเพื่อนบ้านในฐานะประเทศเล็ก ๆ ได้อย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ ยังมีกระแสจากภายนอก จากการได้รับเชิญจากศูนย์ศึกษาการต่างประเทศ (International Studies Center, ISC) เป็นวิทยากรพูดคุยในรายการ “วิเทศปริทัศน์” ตอนพิเศษ หัวข้อ “กำเนิด

อาเซียน : ปฏิกริยาจากมหาอำนาจและเพื่อนบ้าน” เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2564 ซึ่งเป็นรายการสดเผยแพร่ทางหน้า Facebook และช่อง YouTube ของ ISC เพื่อให้ความรู้กับผู้สนใจทั่วไปและได้รับการตอบรับอย่างดี และมีผู้สนใจต้องการอ่านหนังสือประกอบการสัมมนา และการได้อ่านข้อมูลจากเอกสารลับของสหรัฐอเมริกา (NARA) อีกด้วย

ทั้งหมดที่ได้กล่าวมา ถือเป็นต้นทุนและฐานกระตุ่นทางความคิดในการเขียนเรื่องเล่าอาเซียนชุดนี้ และเชื่อว่าถ้าหากมีการเขียนประวัติศาสตร์ในช่วงก่อตั้งและต่อเนื่องในช่วง 10 - 20 ปีแรกก็น่าสนใจยิ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องที่คนไทยทั้งนักวิชาการและคนทั่วไป รวมทั้งผู้รู้ในแวดวงทหารให้ความสนใจน้อยมาก และแทบจะไม่ได้รับรู้เรื่องความเป็นมาที่ยากลำบากของอาเซียนในช่วงก่อตั้งและการดำเนินการในช่วง 10 - 20 ปีแรกมากนัก ซึ่งควรจะต้องเน้นไว้อีกครั้งว่า อาเซียนในสมัยปัจจุบัน มีความแตกต่างไปจากจุดเริ่มต้นอย่างชัดเจน เนื่องจากช่วงการก่อตั้งและการดำเนินการในช่วงแรก ๆ นั้น แม้ผู้นำไทยและประเทศสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งอีก 4 ชาติ ซึ่งมี “ความชาญฉลาด” ในการรู้จักใช้นโยบายในการ “หลอกล่อ” กับชาติมหาอำนาจสหรัฐอเมริกา และได้ดำเนินการสำเร็จในขั้นแรก แต่สมาคมอาเซียนกลับไม่เป็นที่ยอมรับของชาติมหาอำนาจ ทั้งฝ่ายโลกเสรี ค่ายคอมมิวนิสต์ และกลุ่ม NAM

อย่างไรก็ตาม การเขียนและนำเสนอเนื้อหาในงานเขียนเรื่องเล่านี้ มิได้ตั้งใจที่จะกล่าวโทษชาติมหาอำนาจต่าง ๆ ทั้งฝ่ายค่ายโลกเสรี ค่ายคอมมิวนิสต์และกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (NAM) แต่ประการใด หากต้องการเปิดเผยข้อเท็จจริงที่เคยเกิดขึ้นในอดีตโดยตรงไปตรงมา เพื่อแสดงให้คนไทยได้รับรู้และตระหนักไว้ว่า การก่อตั้งสมาคมอาเซียนและก้าวที่จะพัฒนาไปสู่การยอมรับจากนานาชาติ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ในรูปแบบที่เห็นและเป็นอยู่ปัจจุบันในนามของประชาคมอาเซียนนั้น ผู้นำไทยและผู้นำของประเทศสมาชิกก่อตั้งอีก 4 ชาติ นั้น ได้ต่อสู้ ยืนหยัด และฝ่าฟันพายุความหวังจนประสบความสำเร็จให้แก่ชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาได้อย่างไร และสิ่งที่มีคุณค่าอันเกิดจากความสำเร็จนี้ ชาวอาเซียนรุ่นใหม่จะรักษาและสืบสานกันต่อไปอย่างไร จึงหวังว่าข้อเขียนชวนคิดจากเรื่องเล่าชิ้นเล็ก ๆ นี้ มีส่วนในการสร้างฐานความรู้ ความเข้าใจ เข้าถึง พัฒนาประชาคมอาเซียนอย่างมั่นคงยั่งยืนต่อไป

แนวคิดและเนื้อหาของเรื่องเล่า

เนื้อหาในงานเขียนชุดนี้มีความยาวพอควร และอาจทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหน็ดเหนื่อย/อ่อนล้าในการติดตามแบบม้วนเดียวจบ จึงได้แบ่งซอยแยกย่อยประเด็นต่าง ๆ ออกจากกันซึ่งประกอบด้วยกันหลายตอน แต่ยังคงต่อเนื่องกันในหลักการใหญ่ โดยมีจุดเน้นต้องการนำเสนอปฏิกริยาจากโลกมหาอำนาจและเพื่อนบ้าน ที่มีต่อไทยและประเทศเพื่อนบ้านในการริเริ่มก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (ASEAN) และความเป็นมาของการก่อตั้งสมาคมอาเซียนในปี 2510 พร้อมทั้งแสดงประเด็นสำคัญในบริบทของช่วงการก่อตั้ง บทบาทและอิทธิพลของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนในสองทศวรรษแรก 2510s-2520s จากมุมมองของสหรัฐอเมริกา ที่สะท้อนผ่านเอกสารลับ-ลับสุดยอดจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา (NARA)

ในเอกสารลับ-ลับสุดยอดจาก NARA มีข้อมูลเด่น ๆ ที่พบเห็นได้มากก็คือ สหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญ SEATO มากกว่า ASEAN ในขณะที่มหาอำนาจอื่น ๆ จากค่ายโลกคอมมิวนิสต์ เช่น รัสเซีย จีนแดง และเวียดนาม และกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (NAM) เช่น อินเดีย ต่างก็ไม่ยอมรับไม่ไว้วางใจ เพราะมักมองผ่านแว่นของสงครามเย็นในแบบ 2 ขั้ว คือมีแต่ขาว-ดำ หรือศัตรู-มิตร จึงเห็นแต่เปลือกนอกว่า อาเซียนเป็นสมุน-เครื่องมือรับใช้ของสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้คงเนื่องมาจาก ASEAN อยู่ภายใต้ร่มเงาของ SEATO และสหรัฐอเมริกา ฝ่ายโลกเสรี นั่นเอง

เอกสารลับ-ลับสุดยอดจาก NARA ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องไทยและอาเซียนนี้มาจากหลายหมวดในฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน และปัจจุบันเอกสารลับ-ลับสุดยอดนี้ส่วนใหญ่ได้รับการเปิดเผย (declassified documents) ให้ประชาชนทั้งชาวอเมริกันและคนทั่วโลกสามารถเข้าถึงได้ ทั้งการอ่านจาก NARA และทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น RG 59, RG 84 รวมทั้งบางส่วนของเอกสารลับของ CIA ในเอกสารของชุด CIA Records Search Tool (CREST) ที่เผยแพร่ผ่านทาง online แต่ในเรื่องเล่านี้ได้เน้นเฉพาะข้อมูลในชุด RG 59 เป็นหลัก ซึ่งเอกสารชุดนี้ถูกจัดอยู่ในฝ่ายพลเรือนตามระบบการจัดเก็บเอกสารและให้บริการ

ของ NARA ที่มีการแบ่งเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน แต่ข้อมูลในชุด RG 59 ก็มีข้อมูลลับด้านการทหาร ความมั่นคง ปรากฏอยู่จำนวนไม่น้อยเช่นกัน

ข้อมูลชุด RG 59 ที่ค้นคว้าเก็บรวบรวมจาก NARA นี้ ปัจจุบันถูกจัดเก็บไว้ในหอจดหมายเหตุต่างประเทศ ทูลกระหม่อมอาจารย์ ซึ่งมีข้อมูลลับ-ไม่ลับที่น่าสนใจจำนวนมาก และจะได้นำมาเสนอพร้อมหลักคิด วิธีการทางประวัติศาสตร์ พร้อมด้วยความเห็น ข้อคิดต่าง ๆ ตามหัวข้อที่ต่อจากตอนที่ (1) ซึ่งมีเนื้อหาหลักอีก 6 ตอน ได้แก่

- (2) การก่อตั้งสมาคม “อาเซียน”: ความเป็นมาจากฝ่ายไทย ตามด้วย
- (3) NARA : ระบบ การให้บริการ และข้อมูลเบื้องต้น
- (4) กำเนิด “อาเซียน” 2510 : มุมมองจากเอกสาร RG 59 ในตอนท้ายก่อนสรุปคือ บทบาทและอิทธิพลของ “อาเซียน” : ช่วงต้นสิบปีแรก (2510-2520) จากข้อมูลเด่นและตัวอย่างเอกสารที่น่าสนใจของ RG 59 โดยแบ่งเป็น
- (5) บทบาทและอิทธิพลของ “อาเซียน”: ช่วงต้น ด้านแรก สหรัฐอเมริกา โลกเสรี และ
- (6) บทบาทและอิทธิพลของ “อาเซียน” : ช่วงต้น ด้านที่สอง ค่ายโลกคอมมิวนิสต์ และ NAM และ
- (7) บทสรุปและส่งท้ายของอาเซียน : ข้อคิดทางประวัติศาสตร์ ข้อดีของ NARA มีข้อมูลมากมายหลากหลายจากฝ่ายอื่น ๆ ทั้งหมด

เนื้อหาหลักอีก 6 ตอนต่อจากนี้ คือผลจากการค้นอ่านเอกสาร NARA และได้พบข้อมูลใหม่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนจากจุดเริ่มต้นและน่าจะนำไปสู่การสร้างฐานความรู้ ความเข้าใจในบทบาทและอิทธิพลของอาเซียนช่วงทศวรรษแรกและต่อมาได้อย่างดี ที่สำคัญคือ มุมมองของสหรัฐอเมริกามีความสอดคล้องกับข้อมูลของประเทศอื่น ๆ ในค่ายโลกเสรี และค่ายคอมมิวนิสต์ รวมทั้งกลุ่ม NAM (กลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด เช่น อินเดีย พม่า)

ทั้งหมดนี้ เป็นประเด็นที่เรื่องเล่านี้ต้องการเปิดเผยร่องรอยจากมุมมองต่าง ๆ ไว้ให้ได้มากที่สุด เพื่อการสร้างความรู้ความเข้าใจ เข้าถึง ที่มาของการก่อตั้งสมาคมอาเซียน และนำไปสู่การศึกษาวิจัยในเชิงลึกอย่างรอบด้านต่อไป โดยเฉพาะมรดกทางฐานคิด จุดยืนและกลอุบาย กลวิธีการ ในการต่อสู้ของกลุ่มประเทศเล็ก ๆ “อย่างชาญฉลาด” ในบริบทของการเมืองโลก ที่ชาวไทย อาเซียนรุ่นใหม่จำเป็นต้องเรียนรู้ไว้ เพราะโลกในปัจจุบัน-อนาคต ประชาคมอาเซียนก็ยังคงต้องเผชิญปัญหาภายนอกที่ไม่ต่างไปจากสมัยสมาคมอาเซียนมากนัก คือภายใต้ระบบโลกที่ยังมี 2 ขั้วใหญ่ ระหว่างจีน-รัสเซียและพันธมิตร/BRICS+ กับพันธมิตรตะวันตก-สหรัฐอเมริกา/Trump 2.0 โดยในตอนต่อไป จะเริ่มจากตอน (2) การก่อตั้งสมาคม “อาเซียน”: ความเป็นมาจากฝ่ายไทย เพื่อเป็นฐานแนวคิดและข้อมูล

หนังสือเฉลิมพระเกียรติในโอกาส “ทรงสอน” ครบ ๑๐ ปี ๓๐ ปี และ ๕๐ ปี ในพลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ว.ศ. ศ. ศส.ศส.ศส. ชูสวัสดิ์

การ์ตูนฝีพระหัตถ์พระราชทาน

ใน ๔ ทศวรรษทูลกระหม่อมอาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๖๓), หน้า ๑๔

“การทำงานเป็นครูไม่ใช่เรื่องง่าย ที่จะต้องพยายามคิดหาความรู้ที่จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนให้ทันสมัยที่สุด อยากรให้สนุกด้วย แต่ก็ไม่แน่ใจว่านักเรียนจะสนุกด้วยหรือเปล่า ใช้เวลาเตรียมมากเหมือนกัน จนวันหนึ่งวันเกษียณเมื่อก่อน เกษียณเข้าจริง ๆ ชีวิตต้องเปลี่ยนไปในทางที่ไม่เคยชิน เคยสอนเป็นประจำ ก็จะได้ไม่ทำ ก็ซึกเคือดร้อนไปอีกอย่าง ทางโรงเรียนจึงให้ทำงานบ้างเท่าที่ทำไหว มากนักไม่ได้ เพราะพออายุ ๖๐ สุขภาพอ่อนแอลง...”

พระราชดำรัสข้างต้นตัดทอนมาจาก “การสอน ๔๐ ปี” บทพระราชนิพนธ์ในพลเอกหญิง ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พิมพ์ใน ๔ ทศวรรษทูลกระหม่อมอาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๖๓) (หน้า ๒๑) แสดงถึงการทรงทุ่มเทมากกับการทรงงาน “สอน” เพื่อให้แก่นักเรียนนายร้อยได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์และทันสมัยที่สุด ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย พระองค์

จึงทรงเป็น “ครู” หรือ “ทูลกระหม่อมอาจารย์” ที่นักเรียนนายร้อยทั้งหลายพึง “นบ้น้อมสักการ” ในวันไหว้ครูปีนี้และตลอดไป

“ทูลกระหม่อมอาจารย์” ทรงดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ และผู้อำนวยการพิเศษโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ นี้ได้เสด็จฯ ทรงเป็นประธานในพิธีไหว้ครูและพระราชทานเหรียญรางวัลการศึกษาแก่นักเรียนนายร้อยอีกครั้ง (๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘) เป็นปีที่ ๓๑ นับตั้งแต่เสด็จฯ ครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๕๓๗ นับเฉพาะเมื่อทรงรับราชการรวม ๒๑ ครั้ง หลังทรงเกษียณอายุราชการใน พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึงปี ๑๐ ครั้ง

รายการเสด็จฯ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๖๘

ทศวรรษ ๒๕๓๐	ทศวรรษ ๒๕๔๐	ทศวรรษ ๒๕๕๐	ทศวรรษ ๒๕๖๐
ผ.บ.ร.จ.ปร. เป็นประธาน	๘ พ.ค. ๔๐	๑๗ พ.ค. ๕๐	๑๑ พ.ค. ๖๐
“.....”	๗ พ.ค. ๔๑	๑๕ พ.ค. ๕๑	๒๔ พ.ค. ๖๑
“.....”	๖ พ.ค. ๔๒	๑๔ พ.ค. ๕๒	๒๓ พ.ค. ๖๒
“.....”	๑๑ พ.ค. ๔๓	๑๐ มิ.ย. ๕๓	๑๘ มิ.ย. ๖๓
“.....”	๑๐ พ.ค. ๔๔	๙ มิ.ย. ๕๔	๑๐ มิ.ย. ๖๔
“.....”	๑๖ พ.ค. ๔๕	๒๔ พ.ค. ๕๕	๙ มิ.ย. ๖๕
“.....”	พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่พบข้อมูล	๙ พ.ค. ๕๖	๑๑ พ.ค. ๖๖
๑๒ พ.ค. ๓๗	๒๗ พ.ค. ๔๗	๘ พ.ค. ๕๗	๒๓ พ.ค. ๖๗
๑๑ พ.ค. ๓๘	๙ มิ.ย. ๔๘	๒๑ พ.ค. ๕๘	๒๒ พ.ค. ๖๘
๒๓ พ.ค. ๓๙	๑ มิ.ย. ๔๙	๑๙ พ.ค. ๕๙	

ตลอด ๓ ทศวรรษ ทูลกระหม่อมอาจารย์เสด็จฯ เป็นประธานในพิธีดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เป็นการ พระราชทานขวัญและกำลังใจแก่นักเรียนนายร้อยให้ตั้งใจศึกษาทางวิชาการและวิชาทหารตลอดมา แต่พระราชกิจสำคัญที่ทรงมีต่อเนื่องนานกว่านั้น คือ “การทรงสอน” ซึ่งเป็นพระราชกิจหลักของการทรงงานที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ากว่า ๔ ทศวรรษ พระราชดำรัสข้างต้นที่ว่า “การทำงานเป็นครูไม่ใช่เรื่องง่าย ที่จะต้องพยายามคิดหาความรู้ที่จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนให้ทันสมัยที่สุด อยากรให้สนุกด้วย...ใช้เวลาเตรียมมากเหมือนกัน...” จึงไม่ใช่พระราชดำรัสเกินจริง พระราชกิจนี้ทำให้มีพระราชกิจและพระราชกรณียกิจด้านอื่น ๆ ตามมาจำนวนมาก รวมทั้งโครงการในพระราชดำริในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและพื้นที่จังหวัดนครนายก

ในเสนาศึกษาฉบับที่แล้ว บทความเรื่อง “ประมวลพระราชกรณียกิจในพลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๖๘)” ได้กล่าวท้ายบทความไว้ว่า ตลอดระยะเวลาที่ทูลกระหม่อมอาจารย์เสด็จฯ ทรงสอนที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๖๗ รวมทั้งหลังทรงเกษียณอายุราชการใน พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้จัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติถวาย ๓ รายการ เมื่อทรงรับราชการครบ ๑๐ ปี, ๓๐ ปี (๒ เล่มชุด) และ ๔๐ ปี ได้แก่

๑. ทูลกระหม่อมอาจารย์ (ทรงสอนครบ ๑๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๓๓)
๒. สถานอดีตื่อนาคต : สามทศวรรษทูลกระหม่อมอาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๕๓) (ทรงสอนครบ ๓๐ ปี) ชุด ๒ เล่ม
๓. ๔ ทศวรรษทูลกระหม่อมอาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๖๓) (ทรงสอนครบ ๔๐ ปี)

เพื่อให้เห็นภาพรวมของการทรงสอนและพระราชกิจด้านอื่น ๆ บทความนี้จะสรุปสาระสำคัญและแจ้งหัวข้อสำคัญของหนังสือทั้ง ๓ รายการเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาพระราชประวัติและพระราชกิจและพระราชกรณียกิจด้านต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาของนักเรียนนายร้อยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า หนังสือทุกเล่มมีบริการที่ห้องสมุด โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และห้องสมุดกองวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตลอดทั้งหอสมุดแห่งชาติ และห้องสมุดของสถาบันการศึกษาหลัก ๆ

สาระสำคัญโดยรวมของหนังสือทั้ง ๓ รายการ (๔ เล่ม) ครอบคลุมพระราชประวัติ พระราชกิจ และพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและจังหวัดนครนายก ได้แก่ พระราชประวัติ ส่วนพระองค์ เช่น การศึกษา การทรงรับราชการพิเศษในราชการทหารและในราชการประจำตำแหน่งอาจารย์ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พระราชกิจและพระราชกรณียกิจด้านต่าง ๆ เช่น การสอน การบริหาร การวิจัย การพัฒนาในโครงการพระราชดำริที่เกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและพื้นที่จังหวัดนครนายก มีทั้งด้านวิชาการ การศึกษาระดับประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษา การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

พระราชกิจและพระราชกรณียกิจสามารถใช้เป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์แสดงพัฒนาการความรู้หรือเทคโนโลยีของไทยได้ด้วย เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์แก่นักเรียนนายร้อยในแต่ละช่วงเวลา

นอกจากเนื้อหาแล้ว หนังสือมีองค์ประกอบสำคัญอื่น ๆ ได้แก่

- ๑) รูปภาพ เช่น พระบรมฉายาลักษณ์ พระฉายาลักษณ์ในพระองค์ ทั้งครั้งพระองค์ เติมพระองค์ และภาพพระราชกรณียกิจต่าง ๆ
- ๒) เอกสารสำคัญ โดยเฉพาะเอกสารราชการเกี่ยวกับการทรงรับราชการพระบรมราชาไมตรีที่สำคัญเกี่ยวกับการศึกษาหรือการทหารของพระมหากษัตริย์พระองค์ต่าง ๆ พระราชดำรัสและพระราชพินัยในพระองค์ มีทั้งประเภทบทความและคำสอน นอกจากนี้ ยังมีบทสัมภาษณ์ของผู้บังคับบัญชา อาจารย์ และข้อเขียนของนักเรียนนายร้อยหรือศิษย์เก่าที่มีต่อการทรงงานของทูลกระหม่อมอาจารย์ที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ท้ายเล่มในแต่ละรายการมีประมวลพระราชกิจและพระราชกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและพื้นที่จังหวัดนครนายกด้วย ไล่เรียงตามลำดับเหตุการณ์ สามารถใช้สืบค้นและตรวจสอบต่อไป

หนังสือทั้ง ๓ รายการเหมาะสำหรับอ่านทั่วไป แม้ไม่มีรายการอ้างอิง แต่เนื้อส่วนใหญ่ได้มาจากการค้นคว้า คำสัมภาษณ์ สอบถาม และประสบการณ์จริง จึงใช้เป็นแนวทางศึกษาทางวิชาการได้

ทูลกระหม่อมอาจารย์

(ทรงสอนครบ ๑๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๓)

หนังสือเฉลิมพระเกียรติเล่มนี้มีเนื้อหาครอบคลุมระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๓๔ มีพระฉายาลักษณ์ พระราชดำรัส และพระราชพินัยหรือทรง และภาพประกอบตลอดเล่ม หนังสือให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพระราชประวัติ และพระราชกิจเริ่มต้นสำคัญ ๆ เมื่อทรงงานที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ก่อนที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจะย้ายมาจังหวัดนครนายก หนังสือแบ่งเป็น ๖ ตอน มีเนื้อหาสำคัญดังนี้

๑. **พระราชประวัติ** ประกอบด้วย วันพระราชสมภพ พระราชอิสริยยศเดิม พระเกียรติคุณด้านการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับปริญญาเอก (พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๒๔) พระยศ พระตำแหน่ง และราชการพิเศษในราชการทหาร เริ่มตั้งแต่พระยศร้อยเอกหญิง เรือเอกหญิง และเรืออากาศเอกหญิง ซึ่งได้รับพระราชทานเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ กระทั่งพระยศพลตรีหญิง พลเรือตรีหญิง และพลอากาศตรีหญิง ซึ่งเป็นพระยศล่าสุดซึ่งได้รับพระราชทานเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๓๒

๒. **ทรงเริ่มงานที่มัชวาน** มีบทความเรื่อง “วันวานในความทรงจำ” ของพลโท ยุทธศักดิ์ คล่องตรวจโรค และ “หกปีที่มัชวาน” พันเอกหญิง ธรวา วิเศษวิเศษ กล่าวถึงจุดเริ่มต้นของการเสด็จฯ มาทรงรับราชการที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ขณะนั้นโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าตั้งอยู่ที่ถนนราชดำเนินนอก เชียงสะพานมัชวานรังสรรค์ กรุงเทพมหานคร จึงมีรายละเอียดเกี่ยวกับพระราชกิจต่าง ๆ นับตั้งแต่เสด็จฯ ไปทรงบรรยายพิเศษก่อนที่จะตกลงพระทัยรับราชการทหาร การรายงานพระองค์เข้ารับราชการ การจัดห้องที่ประทับ การทรงสอนและการทรงงานต่าง ๆ ที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแห่งเดิมและแห่งใหม่ในช่วงแรก

๓. **ทูลกระหม่อมอาจารย์ ณ สถานที่ใหม่...เขาชะงอก** มีบทความเรื่อง “ทูลกระหม่อมอาจารย์และ ‘งาน’ ที่กองวิชาประวัติศาสตร์” และ “จากสายพระเนตรที่กว้างไกลสู่น้ำพระทัยพระเมตตา” เป็นพระราชกิจหลังจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าย้ายไปอยู่เขาชะงอก อำเภอเมืองนครนายก ถึง พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นช่วงเวลาที่ทรงประกอบพระราชกิจประจำคือ ทรงสอน และทรงงานบริหารคือ หัวหน้ากองวิชาประวัติศาสตร์ ขณะเดียวกันก็ทรงมีโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่ช่วยดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของข้าราชการและครอบครัวในภาวะที่กำลังปรับตัวอย่างมากกับสภาพแวดล้อมใหม่ นอกจากนี้ยังทรงริเริ่มโครงการพัฒนาชุมชนรอบนอกด้วย

๔. **คือ “ครู” ผู้ห่วงใยกลางใจเหล่านักเรียน** มีบทความของกองบรรณาธิการเรื่อง “พระบารมีที่สุทธีดุจเทียนทอง” กล่าวถึงภาพรวมเกี่ยวกับความทรงจำและความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้จากคำให้สัมภาษณ์ของลูกศิษย์รุ่นต่าง ๆ ปีการศึกษา ๒๕๒๒-๒๕๓๓ อีกทั้งมีบทความและบทร้อยกรองของลูกศิษย์ ได้แก่ พระบารมีคุ้มภัย

พระทรงกอบแก้วเอื้อวิทยา พระทรงเป็นมิ่งขวัญ พระราชดำรัสคือแนวทาง พระมหากษัตริย์เจ้าเล่ห์ พระปรีชาเล่ห์คำบรรยาย พระคุณนี้มีค่านับอนันต์

๕. มโนน้อมพระไว้เหนือเกล้า เป็นส่วนที่รวมคำให้สัมภาษณ์หรือข้อเขียนเกี่ยวกับความประทับใจในพระราชจริยวัตรอันงดงามของ “ทูลกระหม่อมอาจารย์” ซึ่งผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้อำนวยการส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ท่านต่าง ๆ ซึ่งเคยรับใช้เบื้องพระยุคลบาทในฐานะผู้บังคับบัญชาาระดับสูง และผู้บังคับบัญชาโดยตรงในสายการปฏิบัติราชการ รวมทั้งผู้ใต้บังคับบัญชาในกองวิชาประวัติศาสตร์ เช่น ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ๕ ท่านระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๓๔ ได้แก่ พลเอก วิจิตร สุขมาก (พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๘) พลโท นิยม ศันสนาคม (พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๓) พลตรี เผด็จ วัฒนภักดี (พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๓๖) พลโท ขจร รามัญวงศ์ (พ.ศ. ๒๕๓๖) พลโท สมพร เต็มทองไชย (พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๓๘)

๖. ประมวลพระราชกิจ เป็นการรวบรวมพระราชกิจที่ทรงปฏิบัติเกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเริ่มตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

สานอดีตสู่อนาคต : สามทศวรรษทูลกระหม่อมอาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๕๓) (ทรงสอนครบ ๓๐ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓)

หนังสือมี ๒ เล่ม

เล่ม ๑ พระราชประวัติและพระราชกิจ มีเนื้อหาสำคัญ ดังนี้ พระราชประวัติด้านการศึกษา (อนุบาล-อุดมศึกษา) และการทรงรับราชการ (พระยศ พระตำแหน่ง และราชการพิเศษในราชการทหาร), “ทูลกระหม่อมอาจารย์” กับงานวิชาการ กล่าวถึงจุดเริ่มต้นที่เสด็จฯ ทรงสอนที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ใน พ.ศ. ๒๕๒๓ และพระราชกิจในฐานะผู้อำนวยการกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ เกี่ยวกับพระราชโอรสในการจัดการเรียนการสอน งานทรงสอน (เนื้อหาและวิธีการสอน ทักษะศึกษา) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ทั้งพัฒนาอาจารย์ แหล่งข้อมูล ระบบสารสนเทศ (ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งห้องสมุด โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ห้องสมุดกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ ศูนย์สำเนาเอกสารทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประเทศไทยจากต่างประเทศ การพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ต) การจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, “ทูลกระหม่อมอาจารย์” กับงานพัฒนา เช่น งานพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการและครอบครัวโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย การพัฒนาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ให้เป็นแหล่งบริการชุมชนและพัฒนาสังคม เช่น โครงการทำนาในพื้นที่ว่างเปล่า นอกจากนี้ มีการพัฒนาจังหวัดนครนายกด้านการศึกษา การเกษตร, **น้ำพระทัยกรุณา** เป็นความทรงจำเกี่ยวกับทูลกระหม่อมอาจารย์และการทรงงานที่ได้ข้อมูลจากการ

สัมภาษณ์หรือบันทึกของผู้ที่เคยทำงานถวายตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นมา เช่น ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้อำนวยการส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อาจารย์ในอดีตและปัจจุบัน และ **กว้างกว่าฟ้ากว้าง** เป็นส่วนสรุปเกี่ยวกับการทรงงานของทูลกระหม่อมอาจารย์ด้านต่าง ๆ ในฐานะครู นักวิชาการ นักบริหาร นักพัฒนา

ท้ายเล่ม ๑ มี **จดหมายเหตุพระราชกิจทรงงาน ณ โรงเรียนนายร้อย พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๕๓** แก้ไขและเพิ่มเติมจากประมวลพระราชกิจที่ทรงปฏิบัติเกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ในหนังสือเรื่อง **ทูลกระหม่อมอาจารย์ (พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๔)**

เล่ม ๒ ทูลกระหม่อมอาจารย์กับลูกศิษย์นักเรียนนายร้อย เป็นการ “เล่าเรื่องเรียงรุ่น” รวบรวมข้อเขียนของนักเรียนนายร้อย ลูกศิษย์ของทูลกระหม่อมตั้งแต่ จปร.๒๙- จปร.๖๒ คือรุ่นแรกเมื่อเสด็จฯ ทรงสอน (พ.ศ. ๒๕๒๓) ถึงรุ่นล่าสุดเมื่อพิมพ์หนังสือ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เนื้อส่วนใหญ่เล่าถึงความรู้สึกนึกคิดและความประทับใจของลูกศิษย์ที่มีต่อทูลกระหม่อมอาจารย์ ทั้งด้านทรงเป็นตัวอย่าง แร้งบันดาลใจ เข้มทิศและศูนย์รวมจิตใจ เช่น “ทูลกระหม่อมอาจารย์” ต้นแบบแห่งนักคิด นักพัฒนาและนักการศึกษา, สำนึก “นักประวัติศาสตร์” ในประสบการณ์ของข้าพเจ้า, “ทูลกระหม่อมอาจารย์” พระผู้พระราชทานอาวุธทางปัญญา, พระผู้ทรงเป็นแบบอย่าง, ประวัติศาสตร์เปิดโลกทัศน์ให้กว้างไกล, แนวทางพระราชทานเพื่อการเป็นทหารอาชีพ, จะขอเดินตามรอยพระบาททูลเกล้าฯ เข้มทิศแห่งปัญญาพระราชทาน, ทรงเปิดโลกทัศน์แห่งการเรียนรู้, ความประทับใจในทูลกระหม่อมอาจารย์

๔ ทศวรรษทูลกระหม่อมอาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๖๓) (ทรงสอนครบ ๔๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓)

หนังสือครอบคลุมเหตุการณ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ จนถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมการทรงงานภายหลังทรงเกษียณอายุราชการใน พ.ศ. ๒๕๕๘ ไว้ด้วย ประกอบด้วย

๑) ส่วนนำ เป็นพระราชนิพนธ์ในพระองค์ ๒ เรื่อง ได้แก่ “การสอน ๔๐ ปี” และ “๑๐ ปีในรั้วแดงกำแพงเหลือง” ทรงเล่า

จุดเริ่มของการเสด็จฯ ไปทรงสอนและรับราชการที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และพระราชประสงค์ทางการทรงแสดง

๒) ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับการทรงแสดง แบ่งเป็น ๒ ตอน กล่าวถึงการทรงแสดงด้านต่าง ๆ ได้แก่ **ตอนที่ ๑** ทูลกระหม่อมอาจารย์กับการทรงแสดงด้านวิชาการ แบ่งเป็น ๔ ทศวรรษในด้านต่าง ๆ คือ บริหาร วิชาการ บริการชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้ **ทศวรรษที่ ๑** ทรงสอนศิษย์ศาสตร์สังคม (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๒๙) ช่วง ๑๐ ปีแรกของการทรงรับราชการและการทรงแสดงที่กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนินนอก ก่อนที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจะย้ายไปจังหวัดนครนายกใน พ.ศ. ๒๕๒๙ **ทศวรรษที่ ๒** ทรงสอนศิษย์ประวัติศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๙) มีการตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ใน พ.ศ. ๒๕๓๐ ทรงทำหน้าที่ผู้อำนวยการกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ และทรงแสดงด้วยการทรงแสดงบริหารทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย บุคลากรในกองวิชาประวัติศาสตร์ ขณะเดียวกันมีส่วนพัฒนาทางวิชาการและด้านสังคมใน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าด้วย ทรงได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ในทศวรรษที่ ทศวรรษที่ ๒-๔ เป็นการทรงแสดงที่กองวิชาประวัติศาสตร์ฯ โดยตรง **ทศวรรษที่ ๓** ทรงสอนศิษย์ศาสตร์สังคม (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๕๑) ทรงให้ความสำคัญกับประเด็นความมั่นคงของโลกยุคหลังสงครามเย็นในกระแสโลกาภิวัตน์ คือความมั่นคงของมนุษย์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ **ทศวรรษที่ ๔** ทรงสานสัมพันธ์สู่สากล (พ.ศ. ๒๕๕๒-ปัจจุบัน) ในด้านการเรียนการสอนเป็นช่วงเวลาที่ใช้เพิ่มพูนประสบการณ์และวิสัยทัศน์ของนักเรียนนายร้อยด้วยการจัดทัศนศึกษาในต่างประเทศ เสด็จฯ ทรงนำข้าราชการและนักเรียนนายร้อยที่ศึกษาสถานที่สำคัญในประเทศต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่ทรงสอน ในด้านราชการพิเศษ ทรงได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นผู้บัญชาการพิเศษโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ใน พ.ศ. ๒๕๕๓ ทศวรรษนี้เป็นช่วงรอยต่อระหว่างการทรงรับราชการและการเกษียณอายุราชการใน พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่ยังคงทรงแสดงและทรงประกอบพระราชกิจและพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและจังหวัดนครนายก เช่นเดิม จากการทรงแสดงต่อมา สภาการศึกษาวิชาการทหารได้ทูลเกล้าฯ ถวายตำแหน่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ ในวิชาประวัติศาสตร์ ใน พ.ศ. ๒๕๖๓ ตอนท้ายมีบทความสรุปว่าด้วย “ปรัชญาการทรงแสดง ศาสตร์ความมั่นคงใน ๔ ทศวรรษ”

ตอนที่ ๒ ทูลกระหม่อมอาจารย์กับการทรงแสดงด้านการพัฒนา เนื้อหาเกี่ยวกับโครงการพระราชดำริในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณเขาชะงัก จังหวัดนครนายก โรงเรียนอนุบาลคุณากร โรงเรียนปิยะชาติพัฒนา ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงสีข้าวพระราชทาน โครงการทหารพันธุ์ดีกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (มีโครงการย่อยต่าง ๆ เช่น “บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง” “ผลิตเมล็ดพันธุ์ผักพระราชทาน” “ทางนี้มีผล ผู้คนรักกัน”

ภาคผนวก เป็นส่วนสุดท้าย รวบรวมข้อมูลสำคัญ ได้แก่ รายชื่ออาจารย์กองวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๖๓, โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริฯ ในพื้นที่จังหวัดนครนายก, โครงการตามพระราชดำริฯ ในพื้นที่จังหวัดนครนายก, สรุปข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในพื้นที่จังหวัดนครนายก, โครงการพัฒนาพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และจดหมายเหตุพระราชกิจทรงแสดง ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และจังหวัดนครนายก พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๓ หนังสือ ๓ รายการ (๔ เล่ม) ข้างต้น ซึ่งแต่ละรายการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจัดทำเพื่อเฉลิมพระเกียรติ “ทูลกระหม่อมอาจารย์” ในโอกาสที่ทรงรับราชการครบ ๑๐ ปี ๓๐ ปี และ ๔๐ ปี

แสดงให้เห็นว่า “งานทรงแสดง” ซึ่งเป็นพระราชกิจหลักของการทรงแสดงที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้ก่อให้เกิดโครงการในพระราชดำริและพระราชกิจอีกจำนวนมากที่ช่วยพัฒนาทั้งนักเรียนนายร้อยและโรงเรียนนายร้อยในด้านการศึกษาและสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ชุมชนใกล้เคียงในจังหวัดนครนายกก็ได้รับประโยชน์จากโครงการต่าง ๆ ด้วย หนังสือเฉลิมพระเกียรติทั้ง ๓ รายการนับเป็นเป็นบันทึกสำคัญทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและพื้นที่จังหวัดนครนายก นอกเหนือจากการบันทึกพระราชกิจด้านการสอน สำหรับผู้ที่สนใจพระราชกิจด้านการสอนสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากหนังสือเรื่อง **สายธารแห่งประวัติวิทยา : รวมบทพระราชนิพนธ์คำสอน ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า** (พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๑) สืบค้นได้จาก <https://archives.nrct.go.th/histdept/items/show/10178>

หนังสือรวมพระราชนิพนธ์คำสอน

ในการทรงแสดงแต่ละครั้ง สิ่งสำคัญที่ทรงทำอย่างต่อเนื่องตลอดมา คือ พระราชนิพนธ์คำสอน หรือเอกสารประกอบการสอน (sheet) ในหัวข้อต่างๆ ที่ทรงสอน สำหรับพระราชทานแก่นักเรียนนายร้อย เมื่อถึง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีจำนวนมากกว่าสองร้อยรายการ (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๕๘ มี ๒๗๑ บท) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้รวบรวม คัดสรร และจัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ, ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ในชื่อหนังสือ **สายธารแห่งประวัติวิทยา : รวมบทพระราชนิพนธ์คำสอน ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า** ขณะที่ทูลกระหม่อมอาจารย์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอื่น ๆ ทั่วประเทศเกือบทุกวัน หนังสือพระราชนิพนธ์เล่มนี้เป็นหลักฐานสำคัญแสดงถึงการทรงแสดงเวลาเพื่อทรงทุ่มเทกับพระราชกิจด้านการสอนที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ยืนยันพระราชดำริที่ว่า “การทำงานเป็นครูไม่ใช่เรื่องง่าย ที่จะต้องพยายามคิดหาความรู้ที่จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนให้ทันสมัยที่สุด...ใช้เวลาเตรียมมากเหมือนกัน...”

บรรณานุกรมสำหรับการค้นคว้าเพิ่มเติม

ทูลกระหม่อมอาจารย์, กรุงเทพฯ : โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ๒๕๓๔. (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติ พลตรีหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในมหามงคลสมัยที่ทรงรับราชการครบ ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๓๓) และทรงเจริญพระชนมายุครบ ๓ รอบ, ๒ เมษายน ๒๕๓๔)

สานอดีตสู่ออนาคต : สามทศวรรษทูลกระหม่อมอาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๕๓), ๒ เล่ม. นครนายก : โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ๒๕๕๓. (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติ พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในมหามงคลสมัยที่ทรงรับราชการครบ ๓๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๕๓) และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เป็นผู้บัญชาการพิเศษโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (๔ สิงหาคม ๒๕๕๓).

๔ ทศวรรษทูลกระหม่อมอาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๖๓), นครนายก : โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ๒๕๖๓. (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสพลเอกหญิง ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสอน ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าครบ ๔๐ ปีในวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓)

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพฯ สายธารแห่งประวัติวิทยา : รวมบทพระราชนิพนธ์คำสอน ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, นครนายก : โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ๒๕๖๑. (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ, ๒ เมษายน ๒๕๕๘)

SANDHURST COMPETITION: การแข่งขันที่มากกว่าทักษะทางทหาร

ส.อ. คมกริช กองบัว / Captain Komkrit Kongmuang

“SANDHURST COMPETITION: BEYOND MILITARY SKILLS COMPETITION”

“บนสนามแห่งการแข่งขันที่เป็นมิตร ใต้หว่านเมล็ดพันธุ์แห่งชัยชนะ ซึ่งในวันหนึ่งข้างหน้า ในสนามอื่น เมล็ดพันธุ์เหล่านั้นจะออกผลเป็นชัยชนะ”

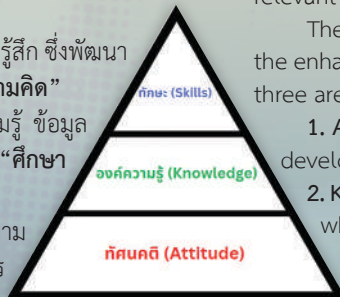
“Upon the fields of friendly strife are sown the seeds that, upon other fields, on other days will bear the fruits of victory”

– General Douglas MacArthur –

เราได้อะไร จากความเดิมตอนที่แล้ว

ในยุคที่ “ข้อมูล” ล้นหลามเพราะการเข้าถึงข้อมูลนั้นไร้ขีดจำกัด แต่ระดับการ “โฟกัส” ของคนเรามีขีดจำกัด #strategicperformanceofficial จึงให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างกระบวนการคิดและการจัดระบบความคิด เพื่อช่วยให้เราโฟกัสกับข้อมูลที่มีประโยชน์ ซึ่งมีวิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างกระบวนการคิดสามารถจำแนกได้ 3 ด้านคือ

1. **ทัศนคติ (Attitude)** คือมุมมอง ความรู้สึก ซึ่งพัฒนาได้ด้วยการ “Reflect หรือการตกผลึกทางความคิด”
2. **องค์ความรู้ (Knowledge)** คือความรู้ ข้อมูล หลักการ ทฤษฎี หรือโมเดล ซึ่งพัฒนาได้ด้วยการ “ศึกษาเรียนรู้”
3. **ทักษะ (Skills)** คือความชำนาญหรือความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งพัฒนาได้ด้วยการ “ฝึกฝน”

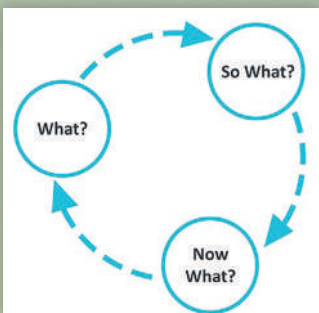

โดยมิติที่เป็นรากฐานสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนคือมิติด้านทัศนคติ (Attitude) เพราะการที่เราไม่มองและความรู้สึกเชิงบวกต่อสิ่งที่เรียนรู้ ทำให้ องค์ความรู้ (Knowledge) และ ทักษะ (Skills) ถูกส่งไปเก็บในความจำระยะยาวได้ดีกว่า ทำให้การดึงออกมาใช้ (Retrieval) ในอนาคตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เราสามารถใช้ในการตกผลึกทางความคิด หรือ Reflection ในการสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อสิ่งที่เรียนรู้ เพราะการตกผลึกทางความคิดช่วยให้เราถูกคิดเพื่อค้นหาความหมาย ตั้งคำถามกับสิ่งที่เกิดขึ้น และไตร่ตรองกระบวนการคิดและการตัดสินใจของตนเอง ทำให้เราขยายมุมมองต่อประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต และตัดสินใจได้ดีขึ้น

ซึ่งการตกผลึกทางความคิดสามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น การใช้โมเดล 4Fs ที่คิดค้นโดย Dr. Roger Greenaway ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอบรมครูและ Facilitator ประกอบด้วย Facts, Feelings, Findings, Future หรือ อีกหนึ่งโมเดลที่สั้นและเข้าใจง่ายคือโมเดล What? So What? Now What? ที่คิดค้นโดย Dr. John Driscoll

ยิ่งไปกว่านั้น เราสามารถใช้การตกผลึกทางความคิดเพื่อหาความสำคัญ ความหมาย และขยายมุมมองในการวิเคราะห์และตีความภารกิจ การฝึก และประสบการณ์ที่ได้รับ ทักษะเหล่านี้ช่วยทำให้เราเข้าใจเจตนาธรรมณ์ จากข้างบนมากขึ้น ทำให้ทีมและองค์กรทำงานได้อย่างประสานสอดคล้องเพราะเห็นภาพเดียวกันและมีเป้าหมายร่วมตามปรัชญา Mission Command

What did we learn from the last article?

In an era where “information” is overwhelming due to unlimited access, our ability to “focus” remains limited.

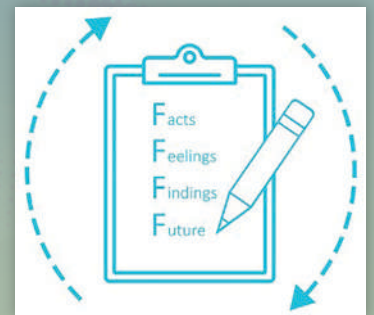
#StrategicPerformanceOfficial therefore emphasizes the importance of strengthening thinking processes and organizing thoughts systematically, in order to help us focus on the most relevant information.

The dimensions of learning for potential development and the enhancement of thinking processes can be categorized into three areas:

1. **Attitude** – Our perspectives and feelings, which can be developed through reflection.
2. **Knowledge** – Information, principles, theories, or models, which can be developed through study and learning.
3. **Skills** – The proficiency or ability to perform various tasks, which can be developed through practice.

The foundational dimension for sustainable development is Attitude, as having a positive perspective and emotional response toward what we learn enhances the effectiveness of how Knowledge and Skills are stored in long-term memory. This, in turn, improves the efficiency of future retrieval and application.

We can foster a positive attitude toward learning through Reflection. Reflection encourages us to pause and search for meaning, question what has occurred, and contemplate our own thinking and decision-making processes. This helps broaden our perspective on experiences that enter our lives and supports better decision-making.

There are various methods for engaging in reflection, such as the 4Fs model developed by Dr. Roger Greenaway, an expert in teacher training and facilitation. This model consists of: Facts, Feelings, Findings, and Future. Another concise and easy-to-understand model is What? So What? Now What?, created by Dr. John Driscoll.

Furthermore, reflection can be used to uncover significance, meaning, and to broaden our perspectives in analyzing and interpreting missions, training, and experiences. These skills help us better understand the intent from higher command, enabling teams and organizations to work in greater harmony sharing a common vision and goal in accordance with the philosophy of Mission Command.

ซึ่งเกิดความรู้เหล่านี้เป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ประสบการณ์ และบทเรียนจาก Strategic Studies หรือ “ยุทธศาสตร์” และ Performance Psychology หรือ “จิตวิทยาศักยภาพ” ซึ่งผู้อ่านสามารถติดตามเพิ่มเติมได้ทาง #strategicperformanceofficial บนช่องทาง Social Media และ Online Platforms ต่าง ๆ ที่ผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจมาคัดเลือกเพื่อทำ Content แบ่งปัน

เทคนิคการพัฒนา Leadership ศักยภาพ และ Performance ทั้งในระดับบุคคล ทีม หรือแม้กระทั่งองค์กร ยิ่งไปกว่านั้น ข้อมูลต่าง ๆ มีการสอดแทรกงานวิจัยที่อัปเดตเพื่อให้ผู้อ่านได้นำสิ่งที่มีความหมายไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในทุก ๆ มิติของชีวิต

บทความฉบับนี้จึงอยากพาผู้อ่านมาตกผลึกทางความคิดไปด้วยกัน ในการถอดบทเรียนจาก Sandhurst Competition 2025 ที่มีคุณค่ามากกว่าการแข่งขันทักษะทางทหารระหว่างสถาบันนักเรียนนายร้อยชั้นนำของโลก แต่การแข่งขันนี้ได้สอดแทรกบทเรียนต่าง ๆ ที่ทำให้เราได้เรียนรู้ถึงแนวความคิดการพัฒนาผู้นำที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม และการใช้อำนาจด้านการทูตในคราวการทหารเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างมิตรประเทศ และยกระดับความมั่นคงทั้งในระดับภูมิภาคและนานาชาติ

แล้วอย่างไรต่อ ?

บทความนี้ใช้โมเดล What? So What? Now What? เพื่อถอดบทเรียน Sandhurst Competition 2025 ที่ทำให้เราได้เรียนรู้เชิงลึกถึงการพัฒนาผู้นำ การทำงานเป็นทีม และการทูตในคราวการทหาร ซึ่งเราสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อต่อยอดกระบวนการพัฒนาตนเอง ทีม องค์กร และประเทศชาติต่อไปได้อย่างรอบด้านมากขึ้น มาเริ่มกันเลยครับ

What? แนวความคิดของ Sandhurst Competition คืออะไร?

Sandhurst Competition เป็นการแข่งขันที่มุ่งพัฒนาความเป็นผู้นำผ่านการแข่งขันทักษะทางทหารที่ต้องใช้ทั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทางความคิดในการบรรลุภารกิจที่สะท้อนถึงสภาวะภัยคุกคามที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือสูง

การแข่งขันจึงถูกออกแบบให้ท้าทายและมุ่งที่จะดึงศักยภาพที่ดีที่สุดของเราออกมาโดยที่ไม่ใช่แค่การทำภารกิจให้สำเร็จ แต่เพื่อทำมันให้ดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากความหนักหน่วงทางด้านร่างกายแล้ว Sandhurst Competition ยังต้องการไหวพริบ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า กระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและทันท่วงทีในสภาวะกดดันรอบด้าน เช่น ความเครียด เหนื่อย หิว ง่วง เวลาที่จำกัด และข้อมูลในบงการที่เปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน รายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ จึงส่งผลต่อแผน วิธีการ และผลลัพธ์ทั้งสิ้น

สิ่งที่แต่ละทีมต้องเจอคือการรับบงการเมื่อเข้าสถานี โดยบงการเป็นลักษณะ FRAGO หรือคำสั่งเป็นส่วน ๆ ที่มีสิ่งที่ไม่คาดคิดให้แก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยที่หัวหน้าทีม (Squad Leader) ที่รับบงการมีเวลาไม่เกิน 5 นาทีในการทำความเข้าใจกิจ วางแผน และสื่อสารกับชุด หลังจากนั้น มีเวลา 10-20 นาทีในการทำกิจให้สำเร็จ และ 5 นาทีในการเตรียมตัว

เปลี่ยนสถานี ซึ่งการเปลี่ยนสถานีก็เป็นลักษณะภูมิประเทศที่สูงชัน และทุกทีมจะต้องแข่งกันไปถึงสถานีต่อไปภายในเวลา 30 นาที ระยะทางระหว่างสถานีอยู่ที่ 1 – 5 กิโลเมตร การแข่งขันมีทั้งหมด 2 วัน โดยมีการเดินเร่งรีบระยะทาง 9-12 ไมล์สำหรับการเปลี่ยนวันทั้งการทำการกิจและการเคลื่อนที่

ถูกนำมาคำนวณเป็นคะแนนทั้งสิ้น ยิ่งไปกว่านั้น ทีมที่ไม่สามารถทำทุกอย่างตามกฎและมาตรฐานที่วางไว้จะถูกตัดคะแนนอีกด้วย

These insights represent an integration of knowledge, experiences, and lessons drawn from Strategic Studies and Performance Psychology. Readers can explore more through #StrategicPerformanceOfficial on various social media and online platforms, where the author curates content based on crystallized insights sharing techniques for developing leadership, potential, and performance at the individual, team, and even organizational levels. Moreover, the shared information is supported by up-to-date research, enabling readers to apply these valuable concepts effectively in daily life, promoting both performance and well-being in all aspects.

This article, therefore, invites readers to engage in reflective thinking through lessons learned from the Sandhurst Competition 2025—a military skills competition that holds value beyond inter-academy rivalry among the world’s leading military institutions. The event offers deep lessons on adaptive leadership development, the significance of teamwork, and the strategic use of military diplomacy to strengthen international relations and enhance security at both regional and global levels.

What’s Next?

This article applies the What? So What? Now What? reflective model to extract key lessons from the Sandhurst Competition 2025, offering deep insights into leadership development, teamwork, and military diplomacy. These lessons can be practically applied in daily life to enhance the continuous development of individuals, teams, organizations, and even the nation in a more holistic way. Let’s begin:

What? – What is the core concept behind the Sandhurst Competition?

The Sandhurst Competition is a challenge designed to develop leadership through a series of military skills events that require physical strength, mental resilience, and cognitive capability to accomplish missions that reflect volatile, uncertain, complex, and ambiguous (VUCA) threat environments.

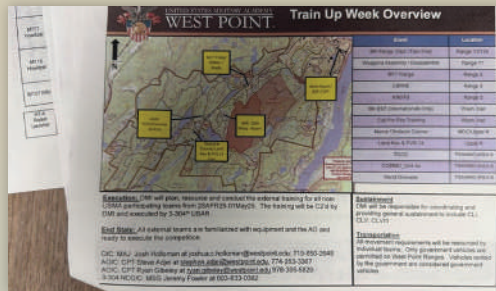
The competition is intentionally designed to be demanding, aiming not just for mission completion, but for execution with excellence and efficiency. Beyond the physical demands, the Sandhurst Competition also requires quick thinking, effective problem-solving, and timely decision-making under intense pressure—including fatigue, hunger, sleep deprivation, time constraints, and rapidly changing operational information. Even the smallest details can significantly impact the plan, methods, and outcomes.

Each team faces mission briefings upon arriving at a station, typically in the form of a FRAGO (Fragmentary Order), which presents unexpected problems requiring immediate solutions. The Squad Leader, who receives the order, has no more than 5 minutes to understand the task, formulate a plan, and communicate with the team. The team then has 10–20 minutes to complete the assigned task and 5 minutes to prepare for the transition to the next station.

The transitions themselves are physically demanding, often involving steep terrain, and teams must reach the next station within 30 minutes. The distance between stations ranges from 1 to 3 kilometers. The competition spans two days, including a ruck march of approximately 9–12 miles between days. Both the execution of the tasks and the movement between stations are evaluated and contribute to the overall score. Moreover, teams that fail to comply with the rules and performance standards are subject to point deductions.

ฉะนั้น การเก็บตัว ฝึกซ้อม และการฝึกเตรียมการ จะแตกต่างกับหลักสูตรทางทหารที่เราคุ้นเคยกันอย่างสิ้นเชิง ยกตัวอย่างเช่นหลักสูตรจูโจมที่ใช้เวลาเป็นเดือน ๆ ในการฝึก ลักษณะของหลักสูตรจูโจมเปรียบเสมือนการวิ่งมาราธอนที่ต้องใช้ความเข้มแข็ง และความทนทานเพื่ออยู่ให้ถึงวันจบ

The preparation, training, and rehearsal for the Sandhurst Competition are fundamentally different from conventional military training courses we may be familiar with. For example, traditional courses like Ranger School or Assault Courses typically span several months and resemble a marathon, requiring endurance and resilience simply to reach graduation.

ในทางกลับกัน Sandhurst Competition เปรียบเสมือนการวิ่ง Sprint ที่ทุกวินาทีนั้นหนักหน่วงและทีมจะต้องทำทุกอย่างให้ทันเวลาที่กำหนด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของภารกิจ และการเคลื่อนย้าย ความแตกต่างแม้เพียงเสี้ยววินาทีนั้นหมายถึงคะแนนและคุณภาพของทีม

So What? แล้ว Sandhurst Competition ช่วยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการทำงานเป็นทีมอย่างไร?

Performance Psychology หรือจิตวิทยาศึกษาภาพจำแนกกิจกรรมที่ต้องใช้การทำงานเป็นทีมไว้ 3 ชนิดคือ

1. Disjunctive Task คือภารกิจที่สมาชิกเพียงหนึ่งคนสามารถทำแทนคนอื่น ๆ ในทีมได้ เช่น การเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่ทีมสามารถเลือกหนึ่งแนวทางที่ดีที่สุดจากความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคน
2. Conjunctive Task คือภารกิจที่ทุกคนต้องร่วมมือกันทำ แต่ผู้ที่ย่ำแย่ที่สุดเป็นผู้บ่งชี้ประสิทธิภาพของทีม เช่น การทำ Project กลุ่มที่สมาชิกที่ทำเสร็จคนสุดท้ายเป็นผู้ชี้วัดเวลาในการส่ง Project ของกลุ่ม

3. Additive Task คือภารกิจที่ทุกคนร่วมมือสำคัญหมด เช่น การแบ่งหน้าที่ในการทำภารกิจ ที่แต่ละหน้าที่ต้องนำมาประกอบกันเพื่อความสำเร็จ

Sandhurst Competition มีลักษณะเป็น Conjunctive และ Additive Tasks เพราะการภารกิจแต่ละสถานีมีการแข่งทีมย่อย

ในการทำกิจกรรมย่อยต่าง ๆ ที่ต้องร่วมกันแก้ปัญหาเฉพาะหน้าภายใต้เวลาที่กำหนด และการเคลื่อนย้ายด้วยการเดินเร็วรับจะต้องไปเป็นทีม ผู้ที่ช้าที่สุดในทีมจึงเป็นผู้ชี้วัดประสิทธิภาพของทีม การฝึกเตรียมการ Sandhurst Competition จึงต้องเน้นประสิทธิภาพถึงระดับบุคคล และต้องออกแบบให้ระดับบุคคลทำงานร่วมกันได้อย่างสามัคคีและประสานสอดคล้อง

Sandhurst Competition จึงต้องมีระบบทีมหรือที่เรียกว่า Standard of Procedure (SOP) ประจำทีมในการทำงาน หัวหน้าทีม หรือ Squad Leader (SL) จะต้องรู้จักการมองภาพรวมให้เป็น และสื่อสารเจตนาชัดเจน ขอบเขตภารกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และกรอบเวลาผ่าน Team Leaders ให้เป็น เพื่อทำให้การทำงานมีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การสร้างทีมที่มีประสิทธิภาพสำหรับ Sandhurst Competition จึงต้องให้ทีมฝึกอยู่ด้วยกัน แก้ปัญหาตนเองให้ได้ รู้จักคิดกันเองได้ เพราะการฝึกในลักษณะที่เป็นกำหนดครายละเอียดให้ทีมปฏิบัติตามอย่างเดียว ผิดวัตถุประสงค์และไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการแข่งขันจริง การจะให้ทีมปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเดียวทำให้ทีมคิดเองและแก้ปัญหาเองไม่เป็นเมื่อเจอสิ่งที่ไม่คาดคิด ทีมไม่สามารถทำงานได้เลยเมื่อเจอภารกิจหลาย ๆ ภารกิจที่ถาโถมเข้ามาพร้อมกัน เพราะทีมไม่เคยได้มีโอกาสฝึกคิดแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

Now What? แล้วเราจะใช้การเข้าร่วม Sandhurst Competition ในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างมิตรประเทศเพื่อมุ่งเสริมสร้างความมั่นคงในระดับภูมิภาคและนานาชาติได้อย่างไร?

Sandhurst Competition เป็นการทูตในคราบการทหาร โดยเห็นได้ชัดเจนในห้วง Train-up Week ก่อนเริ่มการแข่งขัน ซึ่งทุกปีจะมี Conference ที่เป็น Panel Discussion ในนาม Modern War Institute (MWI) ซึ่งปีนี้ใช้หัวข้อ Drones in Warfare ทำให้แต่ละประเทศ

more like a sprint, where every second is intense, and the team must accomplish all tasks and movements within strict time limits. Even the smallest delay down to a fraction of a second can impact both the team's score and the overall performance quality.

So What? How does the Sandhurst Competition highlight the importance of teamwork?

Performance Psychology classifies tasks that require teamwork into three types:

1. Disjunctive Task – A task where one team member can perform the task on behalf of others. For example, proposing a solution to a problem, from which the team selects the best option based on the input from each member.
2. Conjunctive Task – A task that requires the cooperation of everyone, but the weakest member determines the team's overall performance. For example, a group project where the member who finishes last sets the submission time for the entire team.
3. Additive Task – A task where every contribution matters. For example, distributing duties among team members, where each part must come together to ensure success.

The Sandhurst Competition involves both Conjunctive and Additive Tasks. Each station's activities are divided into smaller tasks, where team members must collaborate to solve problems within a given time frame. Ruck march also requires the team to move together, with the slowest member setting the team's overall performance.

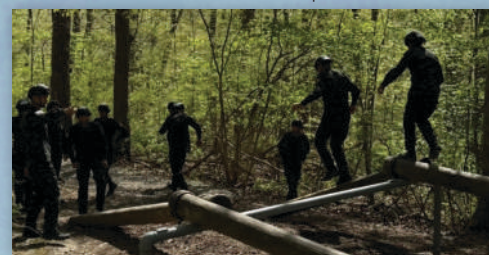
As such, preparation for the Sandhurst Competition must focus on individual performance while ensuring that individuals work together harmoniously and efficiently at the team level.

The Sandhurst Competition requires a team system, or what is known as a Standard Operating Procedure (SOP) within the team. The Squad Leader (SL) must be able to view the bigger picture, effectively communicate the mission intent, scope, expected outcomes, and time frames through Team Leaders, ensuring that tasks are performed systematically and efficiently.

Creating an effective team for the Sandhurst Competition means allowing the team to train together, solve problems independently, and think critically on their own. Relying solely on detailed instructions for the team to follow misses the point and does not align with the competition environment. If teams are only trained to follow orders, they will struggle when faced with unexpected situations. Without opportunities to practice independent problem-solving, the team will not be able to function effectively when confronted with multiple tasks at once.

Now What? – How can participating in the Sandhurst Competition strengthen relationships between allied nations and contribute to regional and international security?

The Sandhurst Competition serves as military diplomacy, clearly demonstrated during the Train-up Week prior to the competition. Every year, there is a Conference in the form of a Panel Discussion organized by the Modern War Institute (MWI). This year's topic was Drones in Warfare, providing each participating

ได้มีโอกาสในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนแนวความคิดเชิงบูรณาการระหว่างหลักนิยมสงคราม การประยุกต์ใช้จริงในสนาม และการถอดบทเรียนจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

ยิ่งไปกว่านั้น Message จาก Strategic Communication ที่กล่าวถึงการแข่งขันคือการเข้าร่วมของสมาชิกที่เปรียบเสมือนพันธมิตรหรือ Partners and Allies ที่จะคอยยืนหยัดในการตอบโต้ข้าศึกทั้งหลายที่ขัดแย้งกับหลักด้านมนุษยธรรมและความสงบสุขของสังคมโลก การเข้าร่วม Sandhurst Competition จึงเป็นการใช้การทูตในคราวการทหารเพื่อให้พันธมิตรได้ลองฝึกและลิ้มรสชาติของหลักนิยม การปฏิบัติ ธรรมเนียม และคุณค่าที่สอดคล้องกัน ฉะนั้น การสร้างความตระหนักรู้ในการออกไปเรียนรู้โลกกว้าง ออกไปสร้างเพื่อน และฝึกกระชับความสัมพันธ์จึงสำคัญยิ่งกว่าแค่การมุ่งเอาชนะในการแข่งขัน

nation with an opportunity to learn from and exchange integrative ideas between warfare doctrines, practical field applications, and lessons learned from real-world situations.

Moreover, the message from Strategic Communication regarding the competition emphasizes that the participation of members represents Partners and Allies standing together to counter adversaries who oppose the principles of humanitarianism and global peace. Participating in the Sandhurst Competition thus becomes a form of military diplomacy, allowing allies to experience, firsthand, doctrines, practices, traditions, and values that align with one another.

Therefore, fostering awareness of the importance of exploring the broader world, making friends, and strengthening relationships is far more significant than simply aiming to win the competition.

Key Takeaways

To implement the insights from this article effectively, let's reflect on the context:

Declarative Knowledge (Why?): Why is the Sandhurst Competition important for leadership development and international relations?

The Sandhurst Competition is designed to bring out the best potential in individuals and teams as they overcome obstacles, solve problems under pressure, and accomplish missions that reflect real-world threat environments characterized by volatility, uncertainty, complexity, and ambiguity. This competition serves as an excellent tool for leadership development.

Moreover, the Sandhurst Competition is a form of military diplomacy, inviting Partner Forces to experience, practice, and engage in a shared environment that adheres to the same values, rules, competition standards, and doctrines. This provides a strong foundation for international cooperation and strengthens relationships between nations.

Procedural Knowledge (How?): How can we apply the lessons learned from reflection during the competition?

We must break down the challenge at both the tactical level, where the focus is on winning the competition, and at the strategic level, where the goal is to strengthen relationships through military diplomacy. By doing so, Thailand's participation will yield the greatest benefit.

Conditional Knowledge (When?): In what situations or contexts should this knowledge be applied?

We can apply this knowledge during joint training or any event involving participants from different organizations and countries. Military diplomacy will be successful if we have clear national interests as the goal, along with a cohesive mindset that aligns with the values and benefits sought from participating in international platforms.

“Upon the fields of friendly strife are sown the seeds that, upon other fields, on other days will bear the fruits of victory” General Douglas MacArthur

สรุปสังเขป

การที่จะนำข้อมูลที่ได้จากบทความฉบับนี้ไปพัฒนาต่อยอดเพื่อให้ใช้ได้จริง เราลองดูตกผลึกทางความคิดกับบริบทของเรื่องราวทั้งหมดที่ได้เล่าสู่กันฟัง กันครับ

1. Declarative Knowledge (Why?): ทำไม Sandhurst Competition ถึงสำคัญต่อการพัฒนาผู้นำและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ?

เพราะเป็นการแข่งขันที่ออกแบบมาเพื่อดึงศักยภาพที่ดีที่สุดของบุคคลและทีมในการฝ่าฟันอุปสรรค การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การบรรลุภารกิจที่สะท้อนถึงสภาวะภัยคุกคามในโลกความเป็นจริงที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือสูง การแข่งขันนี้จึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้นำได้อย่างดีเยี่ยม

ยิ่งไปกว่านั้น Sandhurst Competition เป็นการทูตในคราวการทหารที่เชิญ Partner Forces มาลองลิ้มรส ลองปฏิบัติ และคลุกคลีในสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่า ค่านิยม กฎการแข่งขัน กติกา และหลักนิยมเดียวกัน จึงเป็นรากฐานของการร่วมมือระหว่างนานาชาติเพื่อกระชับความสัมพันธ์

2. Procedural Knowledge (How?): แล้วเราจะนำบทเรียนจากการตกผลึกทางความคิดจากการแข่งขันไปใช้อย่างไร?

เราต้องตั้งใจให้แตกทั้งในระดับยุทธวิธีที่ฝึกเพื่อมุ่งเอาชนะในการแข่งขัน ไปจนถึงระดับยุทธศาสตร์ที่มุ่งกระชับความสัมพันธ์ ผ่านการทูตในคราวการทหาร การเข้าร่วมของประเทศไทยจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด

3. Conditional Knowledge (When?): จังหวะไหน บริบทไหน ที่ควรใช้ความรู้เหล่านี้?

เราสามารถใช้อองค์ความรู้เหล่านี้ได้ในการฝึกซ้อมหรือทุก ๆ งานที่มีการเข้าร่วมจากสมาชิกต่างองค์กรและต่างประเทศ การทูตในคราวการทหารจะประสบความสำเร็จถ้าเรามีผลประโยชน์ของชาติชัดเจนเป็นเป้าหมาย และแนวความคิดที่ประสานสอดคล้องถึงค่านิยมและประโยชน์ที่ต้องการจากการเข้าร่วมเวทีระดับนานาชาติต่าง ๆ

“บนสนามแห่งการแข่งขันที่เป็นมิตร ได้หว่านเมล็ดพันธุ์แห่งชัยชนะ ซึ่งในวันหนึ่งข้างหน้า ในสนามอื่น เมล็ดพันธุ์เหล่านั้นจะออกผลเป็นชัยชนะ” General Douglas MacArthur

นมสัการ์กตเวชิตา

บูรพเสนาจารย์ จปร. ๒๕๖๘

จ้งเจิมมนต์ ปรีตรชย์ องค์ไตรรัตน์
 คักคิขัยสัทธ สัทธชย์ ในส่ากค
 ค้อมสัดคากค งานไหว้ครุ น้อมบุษิต
 ในริ้วแดง กำแพงเหลือง เมืองมขัวาน
 ปาเจรา ข้าย ประณต น้อมสัการ์
 พร้อมข้าวตอก ดอกมะเขือ แพรกเข็มชย์
 ท่านประสาธน์ วิทยา จรรยายุทธ
 ค้อปัญญา ที่แตกฉาน จวบปัจจุกาล
 ค้อประทีป ส่องสว่าง กลางความมืด
 ค้อสายธาร ดับร้อน ให้ผอนไป
 เป็นพระคุณ ที่ล้ำม บดงามยิ่ง
 เป็นความรู้ เป็นความรัก เป็นความดี
 ขอพระเดช นีรติศัย แห่งไตรรัตน์
 เจริญจตุรพิธ ทิฆมาย สวัสดิชย์

กรรพมหัตถ์ มนสัการ์ คุณานสนธิ์
 บันดาลดล ปกรักรษา คุณาจารย์
 อภิลักขิต ฤกษ์มงคล เสนาสถาน
 อารัมทอบ้าน จปร. ผู้นำไทย
 เขิญพฤกษ์พาน มาลัยพุ่ม สุนคณธิ์สมัย
 ประสานใจ ก้มกราบครุ บูรพาจารย์
 ดั่งอาวุธ สู้วิชชา อย่างกล้าหาญ
 เปรียบเหมือนยาน พาศัชย์ ถึงฝั่งไกล
 เปรียบดังพีช เพาะบ่มกล้า ให้เติบโตใหญ่
 แม่พิมพ์ไทย ข่าติทหาร มานานปี
 เป็นขวัญมิ่ง หลักชาติ คงดคักคิครุ
 ทานนั้นพลี จิตวิญญาณ สร้างรั้วไทย
 ปรีตรพัฒน์ ประสาธน์คุณ อันสัดใส
 เป็นศรีไทย ขวัญชาติ ปราชญ์นรินดร

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
 ข้าพระพุทธเจ้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
 ผู้ประพันธ์ พ.ท. ผศ. สมโชติ วีรภัทรเวธ
 ประเภทบทประพันธ์ กลอนสุภาพ

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

กองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

เสนาศึกษา
เล่มที่ ๕๑ ตอนที่ ๒ เดือน เมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๘

พลเอกหญิง ศาสตราจารย์เกียรติคุณ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จฯ ทรงรับการถวายความเคารพจากแก่นักเรียนนายร้อย
เนื่องในโอกาสเปิดภาคการศึกษา ประจำปี ๒๕๖๘

พระราชโองการใน

พล.อ.ท.หญิง ศ.เกียรติคุณ ดร.สมเด็จฯ พระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พระราชทานเนื่องในโอกาสพิธีไหว้ครู และพิธีพระราชทานเหรียญการศึกษาแก่ นพร.
ประจำปี ๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ ทอประชุม รร.จปร.

ขอแสดงความยินดีกับนักเรียนนายร้อยทุก ๆ นายที่ประสบความสำเร็จอย่างดี และได้รับรางวัลในวันนี้ ส่วนผู้ที่ไม่ได้
รับรางวัลก็ได้เรียนอย่างดี ก็ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างหนึ่ง ถ้าเรารับความรู้และก็ได้คิด แล้วนำความรู้หรือความสามารถที่มา
จากการฝึก มาปฏิบัติได้ ก็ถือว่าเป็นความสำเร็จอย่างหนึ่ง ก็ขอให้กำลังใจด้วย

ในโอกาสนี้ก็นึกถึงเรื่องงานไหว้ครูเมื่อปีที่แล้ว ก็ได้ทำความคิดของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ซึ่งท่านเป็นอดีตรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่ได้แต่งบทกวีที่เกี่ยวกับเรื่องครู เรื่องนักเรียนเอาไว้มาก ว่า

“เรียกผู้มาศึกษาว่าลูกศิษย์ เออผู้ใดได้คิดบ้างหรือไม่
ว่าเป็นคำพิเศษของประเทศไทย ยกศิษย์ให้เป็นลูกถูกทำนอง
เพราะมนุษย์น้อยใหญ่ในโลกนี้ ย่อมรักลูกไม่มีเสมอสอง
เห็นว่าลูกมีค่ากว่าเงินทอง ลูกศิษย์ของครูก็เป็นเช่นนั้นเอย”

นี่ก็เป็นความคิดเรื่องครูศิษย์แบบไทย ๆ ก็นึกอยากจะทำแบบเหมือนกันว่า แล้วต่างประเทศเขาทำอย่างไร ก็ไปเปิดดูใน
อินเทอร์เน็ตแล้ว พบว่ามีอะไรมากมาย แต่ว่าอาจจะยกมาพอได้ เขาบอกว่าครูสำคัญ ดังนี้

ประการแรก คือ เป็นผู้ที่ทำให้ความรู้แก่ศิษย์ ครูส่งผ่านความรู้ต่าง ๆ จากที่ครูมีไปให้ศิษย์

ข้อสำคัญ ประการที่สอง คือ ทำให้ศิษย์มีสิ่งที่เรียกว่า Critical thinking ภาษาไทยอาจจะเรียกว่าความคิดวิพากษ์ คือ
รู้จักตัดสินอย่างมีเหตุผล ใช้เหตุผลวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ แล้วก็รวบรวมข้อมูลและตรวจสอบ หรือเรียกว่า ความคิดวิพากษ์

ประการที่สาม คือ สร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนและผู้ปกครอง คือ Parents ด้วย ไม่ใช่เฉพาะนักเรียน คือแรงบันดาลใจ
อย่างหนึ่งที่เขายกมา คือ ให้เด็กนักเรียนไม่ทิ้งสิ่งที่ตนชอบ จะทำอะไรก็ศึกษาและพยายามต่อไปและครูบอกว่า ครูนี้เป็นคนที่
หน้าที่สร้างสังคม สร้างชุมชนที่ดี เพราะว่าได้สร้างคนที่ดี แล้วจะมาพัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จ ให้เจริญก้าวหน้า

จะมีอยู่ข้อหนึ่งยังนึกไม่ออกเหมือนกันเขาบอกว่า ครูต้องเป็นผู้ที่สร้างสันติภาพ อาจจะเห็นว่าตอนนี้ทะเลาะกันมาก จึงต้อง
สร้างสันติภาพ หรืออย่างไร ก็ยังไม่ได้คิดลึกซึ้งไป ส่วนเรื่องที่ว่าทะเลาะแล้วถึงครูว่ามีความเกี่ยวข้องอะไรกับนักเรียนนายร้อย ก็เคย
คิดอยู่เหมือนกันว่านักเรียนนายร้อยเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ส่วนใหญ่จะเข้ารับราชการในหน่วย แล้วหน้าที่อย่างหนึ่งของนักเรียนที่มี
คือ ฝึกทหารใหม่และก็ให้ความรู้ทหารใหม่นั้นคือ ต้องใช้ความเป็นครู มีคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ได้เล่า มีความเมตตาต่อผู้ที่อยู่ในความ
อารักขาของเรา มีความรู้ให้ความรู้เต็มที่ เพื่อให้ต่อไป บางที่เขาเข้ามาเกณฑ์ทหารแล้วหลังจากปลดเกณฑ์ทหารไปแล้ว ก็ได้ความรู้
หรือความสามารถที่เราฝึกหัดระหว่างที่เป็นทหารนี้ไปประกอบอาชีพ ดูแลครอบครัวได้ดีขึ้น ก็ต้องถือว่านักเรียนนายร้อยหลาย ๆ
นาย จะมีโอกาสที่จะเป็นครูอย่างนี้เช่นกัน

ในโอกาสนี้ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านที่อยู่ในที่นี้ ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา มีสุขภาพอนามัยแข็งแรง และพร้อมที่จะปฏิบัติ
ภารกิจแก่ตนเอง ส่วนรวม ครอบครัว สังคมไทยสืบต่อไป ก็ให้มีความสุข ความเจริญทุก ๆ ท่าน ขอขอบคุณ

กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ และ กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาเฉลิมพระเกียรติ
พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

QR Code ภาพเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
วันที่ 91 ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

QR Code

กิจกรรม "จิตอาสา บริจาคโลหิต" เฉลิมพระเกียรติ

พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

QR Code ฐานปฏิบัติการ กรมสุขภาพจิต
พื้นที่ 91 โทรแจ้ง พ.ร. - 2. 68

คณะครูอาจารย์ รร.จปร. เข้าเยี่ยมชมเรือตัดน้ำแข็ง เสวี่ยหลง ๒ (Xuelong 2)
เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ขั้วโลกและการสำรวจขั้วโลก

QR Code สามารถเชื่อมโยง สื่อสารสนเทศต่างๆ
ได้ที่ 91 โทรสาร 053-855-88

กีฬาประเพณี จปร. - จุฬา ครั้งที่ ๒๒ ประจำปี ๒๕๖๘

QR Code สามารถใช้ดูรายละเอียดกิจกรรม
ได้ที่ 91 ซอยจรัญสนิทวงศ์ - อ.ต.จ. ๕๘

พิธีประดับเครื่องหมายยศ

นร. ร่วมอัญเชิญเครื่องราชสักการะ ทูลเกล้าฯ ถวายพานพุ่ม และถวายพระพรชัยมงคล
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ๓ มิถุนายน ๒๕๖๘

นร. ปฏิบัติหน้าที่นำของตักบาตรออกจากบาตรพระสงฆ์ และบรรจุลงในถุง ในพิธีเจริญพระพุทธมนต์
และทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศลในกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๓ มิถุนายน ๒๕๖๘

อาคารพิพิธภัณฑ์กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ ในพื้นที่กองบัญชาการกองทัพบก (บก.ทบ) (ตอนที่ 1)

The Royal Thai Army Museum Building within the Area of the Royal Thai Army Headquarters

ว.อ. ทาวร สุภโชคอวยชัย/ Col. Tavnorn Supachokeaueychai

(Part 1)

แนวทางการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ทหารในการส่งเสริมภาพลักษณ์และการเข้าถึงประชาชน

พิพิธภัณฑ์ทหาร เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญยิ่งอันสะท้อนถึงภารกิจทางทหารมากมายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันผ่านการจัดแสดงแบบในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์และการทำฉากจำลองเหตุการณ์เพื่อให้ผู้ชมโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในประเทศ ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของกิจการทหารในการป้องกันประเทศในยามศึกสงครามต่าง ๆ และส่งเสริมให้คนในชาติมีความรู้สึกภาคภูมิใจในชาติ ย้อนรำลึกถึงวีรบุรุษและทหารหาญที่เสียสละเพื่อชาติ ในขณะที่เดียวกันก็สืบทอดเจตนารมย์ในการรักษาเอกราชของชาติต่อไปตั้งแต่รุ่นเราไปจนถึงรุ่นลูก รุ่นหลาน Ambrose และ Paine (1993 : 3) กล่าวในหนังสือชื่อ พื้นฐานพิพิธภัณฑ์ (Museum Basics) ว่าพิพิธภัณฑ์มีหน้าที่หลักในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเอกลักษณ์และความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานที่ ของสะสมเหล่านั้นแสดงถึงมรดกทางภูมิปัญญาที่ไม่เหมือนใครและสะท้อนถึงความสำเร็จและความเจริญของประเทศ ดังนั้น พิพิธภัณฑ์จึงมีบทบาทสำคัญในการรำลึกถึงความทรงจำเพื่อเป็นหลักฐานบันทึกทางประวัติศาสตร์ การตีความประวัติศาสตร์และเหตุการณ์สำคัญใด ๆ ที่ได้รับการบันทึกไว้

อย่างไรก็ดี พิพิธภัณฑ์ทหารมักไม่ประสบความสำเร็จในการจัดแสดงและมีผู้เข้าชมน้อยกว่าพิพิธภัณฑ์อื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากพิพิธภัณฑ์ทหารมักตั้งอยู่ในพื้นที่ของหน่วยงานราชการที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ค่อนข้างยาก รวมถึงไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังในด้านการพัฒนาปรับปรุงการจัดแสดงให้มีความน่าสนใจ ดึงดูดด้วยสื่อผสมอย่างมัลติมีเดียและขาดการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลภายนอก ดังที่ มีจุล (๒๕๔๘ : ๕๗) กล่าวว่า ถ้าผู้คนไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ นั้นเป็นเพราะพวกเขาถูกบังคับให้ไป นักเรียนส่วนใหญ่เดินทางไปเพราะครูพาไปทัศนศึกษาที่พิพิธภัณฑ์ และพบว่า เป็นประสบการณ์ที่น่าเบื่อ อุปสรรคสำคัญในเรื่องทัศนคติสำหรับการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์จะเกี่ยวข้องกับการขาดการประชาสัมพันธ์ การใช้เวลาเข้าชมยาวนานเกินไป และทัศนคติเชิงลบว่าพิพิธภัณฑ์เป็นสิ่งน่าเบื่อ รวมถึงการเข้าไม่ถึงในด้านการทำความเข้าใจเนื้อหาที่พิพิธภัณฑ์ต้องการถ่ายทอดแก่ผู้ชม

พิพิธภัณฑ์กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ (The Royal Thai Army Museum) เป็นพิพิธภัณฑ์ทหารที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศไทยที่ตั้งอยู่ในใจกลางกรุงเทพมหานคร หรือที่เรียกกันว่าเกาะรัตนโกสินทร์ในอดีตอาคารพิพิธภัณฑ์แห่งนี้เคยเป็นอาคารเรียนของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (ร.ร.จปร.) บนถนนราชดำเนินนอก ที่ก่อตั้งโดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ในปีพ.ศ. ๒๔๔๙ เพื่อเป็นสถานที่เรียนและฝึกนายทหารให้แก่ลูกหลานข้าราชการในสมัยนั้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้ย้ายออกจากที่ตั้งเดิมเข้าไปอยู่ที่ตั้งปัจจุบันในบริเวณเขาชะโงก จังหวัดนครนายก

Guidelines on the Management of Military Museums to Promote Positive Perception and Public Accessibility

Military museums are places of great importance that reflect many military missions from the past to the present through various forms of exhibitions, both weapons and equipment, and simulations of events to make audiences, especially their citizens, aware of and see the importance of military activities in defending the country during various wars and to encourage them to feel proud of their country, recall the heroes and brave soldiers who sacrificed for the country, while also continuing the intention to preserve the independence of the country from our generation to our children and grandchildren. Ambrose and Paine (1993: 3) stated in their book, Museum Basics, that museums have a primary role in understanding the identity and sense of ownership of the place. Those collections represent unique intellectual heritage and reflect the success and prosperity of the country. Therefore, museums play an important role in commemorating memories as historical evidence, extending the interpretation of history and any important events that have been recorded.

However, military museums are often unsuccessful in their exhibitions and receive fewer visitors than other museums. This is because military museums are often located in government areas that are quite difficult for the general public to access, and they do not receive support in terms of developing and improving the exhibitions to make them more interesting and modernized with multimedia, and there is a lack of public relations for outsiders. As stated by Meejun (2005: 57), if people visit a museum, it is because they are forced to do so. Most students have a visit because their teachers take them on a field trip to the museum, and they find it a boring experience. The main obstacles in terms of attitudes towards visiting a museum are related to the lack of public relations, time-consuming, and the negative attitude that museums are boring, as well as the inability to understand the content that the museum wants to convey to the audience.

The Royal Thai Army Museum is one of the famous military museums in Thailand located in the hub of Bangkok, or what is known as Rattanakosin Island. In the past, this museum building used to be the school building of the Chulachomkloay Royal Military Academy (CRMA) on Ratchadamnoen-Nok Road, founded by King Chulalongkorn (King Rama V) in 1906 as a place for children of civil servants to study and train military officers at that time. Until in 1986, Chulachomkloay Royal Military Academy moved from its original location to its current

และปรับปรุงเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติที่เปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นวันเฉลิมฉลองพระราชพิธีกาญจนาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รวมถึงความสวยงามของสถาปัตยกรรมภายนอกอาคารที่มีการตกแต่งผสมผสานศิลปะระหว่างนีโอคลาสสิกกับเรเนอซองค์และงานสถาปัตยกรรมแบบไทยประยุกต์ได้อย่างลงตัว ทำให้พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ได้รับการจดทะเบียนเป็นอาคารอนุรักษ์จากกรมศิลปากรในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (๑๐๐ ปี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ๒๕๓๐ : ๒๕๗-๒๖๒)

ปัจจุบันแผนกพิพิธภัณฑ์ กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ กองประวัติศาสตร์ทหาร กรมยุทธการทหารบก มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลอาคารพิพิธภัณฑ์กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติแห่งนี้ แม้ว่าทางกองประวัติศาสตร์ทหารได้ประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของกองทัพบกและช่องทางสื่อสารต่าง ๆ ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ แต่กลับไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร เนื่องจากประชาชนจำนวนหนึ่งยังมีทัศนคติเชิงลบกับกิจการทางทหาร อีกทั้งแนวความคิดที่ว่าพิพิธภัณฑ์ทหารมีการจัดแสดงที่ดูน่าเบื่อ แม้จะมีประชาชนบางส่วนอยากเข้ามาเยี่ยมชมก็ติดปัญหาในเรื่องการต้องขออนุญาตเข้ามาชมเป็นหมู่คณะ จากการสำรวจยอดผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์จนถึงปัจจุบันอยู่ที่ประมาณเดือนละ ๒๐๐-๓๐๐ คนซึ่งประเภทของผู้เข้าชมส่วนใหญ่เป็นแขกที่ได้รับเชิญจากผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบก และมาจากโรงเรียนทางทหารต่าง ๆ รวมถึงกลุ่มบริษัทต่าง ๆ ทั้งนี้โรงเรียนและบริษัทที่สนใจต้องทำการนัดหมายล่วงหน้าและมาชมเป็นหมู่คณะตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป โดยมีความยุ่งยากในการทำเอกสารขอเข้าชมมายัง กรมยุทธการทหารบก (ยก.ทบ.) ผ่านเจ้ากรมยุทธการทหารบก พร้อมทั้งหนังสือมาถึง ส่วนสนับสนุน กองบัญชาการกองทัพบก (สสน.บก.ทบ.) และกรมข่าวทหารบก (ขว.ทบ.) ถ้าผู้สนใจเข้าชมไม่มีองค์กรใด ๆ รองรับหรือเดินเข้ามาติดต่อแบบรายบุคคลก็ไม่สามารถเข้าชมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวต่างชาติต้องแสดงหนังสือเดินทางและเจตจำนงค์ในการขอเข้าชมเป็นหมู่คณะซึ่งเป็นเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อน ปัญหาและความยุ่งยากเหล่านี้มาจากตัวอาคารพิพิธภัณฑ์เอง ที่มีข้อจำกัดด้านที่ตั้งที่อยู่ในเขตทหาร ใกล้กับอาคารที่เป็นส่วนทำงานของผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบกที่ต้องมีการรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา ไม่สามารถแยกอาคารพิพิธภัณฑ์เป็นเอกเทศที่เปิดให้ประชาชนเข้าชมได้เหมือนกับพิพิธภัณฑ์อื่น ๆ อีกทั้งยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น อาทิ ที่จอดรถ จุดประชาสัมพันธ์ จุดบริการอาหารและเครื่องดื่ม และโรงพักคอยเพื่อรองรับผู้มาเยี่ยมชมเป็นหมู่คณะอีกด้วย

ในการนำเสนอบทความครั้งนี้ กระผม พันเอก ภาว คุงโคขอยชัย ผู้เขียนมีความมุ่งหมายในการเขียนบทความนี้เพื่อมุ่งศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหาการปรับปรุงอาคารอนุรักษ์ในพื้นที่ทหารให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด สามารถบริหารจัดการอาคารพิพิธภัณฑ์ในแนวทางที่เหมาะสมแบบพึ่งพาตนเองได้ พร้อมทั้งหาแนวทางที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ทหารแห่งนี้ได้ง่ายยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้เขียนมีความมุ่งหวังในการนำเสนอผลงานวิจัยนี้เป็นเสมือนแหล่งข้อมูลแนวทางในการแก้ปัญหา การบริหารจัดการอาคารพิพิธภัณฑ์ที่มีข้อจำกัดในด้านพื้นที่ที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตทหารในลักษณะคล้ายกันนี้ต่อไป

ความเป็นมาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าสุาตารพิพิธภัณฑ์กองทัพบก

ส่วนหนึ่งของกองบัญชาการกองทัพบกและพิพิธภัณฑ์กองทัพบกในปัจจุบันเคยเป็นสถานที่สำหรับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสำหรับปฏิบัติการทางทหารในภูมิภาค ย้อนกลับไปในปี พ.ศ. ๒๔๓๐

location in Khao Cha-ngok, Nakhon Nayok Province. Therefore, the original school building was renovated into the Royal Thai Army Museum, which was officially opened to the public on June 9, 1996; the day of the Golden Jubilee of His Majesty King Bhumibol Adulyadej the Great. The beautiful exterior architecture of the building, which combines Neoclassical and Renaissance arts with Thai-style architecture combined, has made this museum registered as a conservation building by the Fine Arts Department in 1992 Since then. (100 years of Chulachomkiao Royal Military Academy 1987: 257-262).

Currently, Military History Division within the Directorate of Operations is responsible for taking care of this Royal Thai Army Museum. Although this division has publicized it through the Royal Thai Army website and various communication channels to inform the public, it has not received enough public interest because some people still have a negative attitude towards military activities, and the idea that military museums have boring exhibitions. Even though some people want to visit, there is a problem with having to request permission to visit in groups. From the survey of the number of visitors to the museum until now, it is about 200-300 people per month, most of whom are invited by high-ranking commanders of the army and come from various military schools and companies. In fact, any school and company that wants to visit must make an appointment in advance and visit in groups of at least ten audiences, which is difficult to prepare documents to request a visit to the Directorate of Operations through the chief director and send a letter to the Support Division within the Royal Thai Army Headquarters and also the Directorate of Intelligence. If interested visitors do not have any organization support or contact them individually, they cannot visit. In particular, foreigners must show their passports and intention to request a group visit, which is quite complicated matter. These problems and difficulties come from the museum building itself, which has limitations in terms of its location in a military area, near a building that is the workplace of high-ranking a commanders of the army, which must have security at all times. The museum building cannot be separated and open to the public like other museums. It also lacks necessary facilities such as a parking, an information center, a food and beverage service area, and a waiting hall to support group visitors.

In presenting this article, Colonel Tavorn Supachokeaueychai, the author; aims to write this article to study and analyze the approach to problem-solving and improving the conservation building in the military area to maximize the benefits, to be able to manage the museum building in more suitable manners with self-reliant, and to find the way to make it easier for the public to access this military museum. The author hopes to present this research as a source of information on the approach to problem solving and how to manage the museum building that has space limitations and is located in a military area in similar.

The History of Chulachomkiao Royal Military Academy to the Army Museum Building

The Royal Thai Army Headquarters and Army Museum used to be the location of Chulachomkiao Royal Military Academy, which was inspired by King Chulalongkorn for military operations in the region. Back in 1887, Saranrom Military Preparatory School, located near Saranrom Palace,

โรงเรียนเตรียมทหารสราญรมย์ตั้งอยู่ใกล้กับพระราชวังสราญรมย์ เป็นโรงเรียนนายร้อยแห่งแรกในไทยที่นำหลักสูตรวิชาทหารจากต่างประเทศ คือหลักสูตรจากสหรัฐอเมริกาเข้ามาใช้และสอนโดยครูฝึกทหารจากต่างประเทศ ต่อมาโรงเรียนเตรียมทหารสราญรมย์สำหรับนักเรียนนายร้อยชั้นประถมได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนนายสิบทหารบก จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๔๔๕ พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยมศึกษาขึ้นใหม่บนพื้นที่ริมถนนราชดำเนินนอก พิธีเปิดโรงเรียนนายร้อยแห่งใหม่อย่างเป็นทางการเกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๕๒ ในขณะนั้นมีโรงเรียนเตรียมทหารอยู่ ๒ แห่ง คือ โรงเรียนนายร้อยชั้นประถมใกล้วังสราญรมย์ และโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยมที่ถนนราชดำเนินนอก จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนนายร้อยกองทัพบก เป็น ‘โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า’ เพื่อเฉลิมพระเกียรติและระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ผู้ทรงเป็นผู้ริเริ่มในการก่อตั้งโรงเรียนเตรียมทหารในแผ่นดินไทย (๑๐๐ ปี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ๒๕๓๐ : ๑๗๐)

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่ถนนราชดำเนินต้องการขยายพื้นที่การศึกษาเพื่อรองรับนักเรียนนายร้อยที่มีอยู่จำนวนมากรวมทั้งการรับสมัครนักเรียนนายร้อยใหม่ จึงตัดสินใจย้ายสถาบันการศึกษาไปยังที่ตั้งใหม่ที่จังหวัดนครนายก ด้วยทำเลที่ตั้งอันโดดเด่นใจกลางเมืองและประวัติศาสตร์อันทรงเกียรติของสถานศึกษาเดิมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตนายทหารที่มีประสิทธิภาพ กองทัพบกจึงตกลงใช้พื้นที่แห่งนี้ที่มีขนาด ๓๙ ไร่เป็นกองบัญชาการกองทัพบก ด้วยความตกลงและความเห็นชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรีและกองทัพบก จึงอนุมัติโครงการก่อสร้างอาคารถาวรของกองทัพบกเพื่อเป็นศูนย์ปฏิบัติสำหรับผู้บังคับบัญชาระดับสูงและนายทหารอาวุโสของกองทัพบกโดยเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ สำหรับการอนุรักษ์เอกสารทางประวัติศาสตร์และอาวุธยุทโธปกรณ์ของทหารในสงครามแต่ละยุคสมัย อาคารโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเดิมได้รับการปรับปรุงพื้นที่เพื่อใช้เป็นพิพิธภัณฑสถาน โดยยังคงลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายนอกไว้คงเดิมโดยมีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า “พิพิธภัณฑสถานพิพิธภัณฑสถานพระเกียรติ” เพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เสด็จเฉลิมถวัลย์ราชสมบัติครบ ๕๐ ปี (http://www.rta.mi.th/history/rta_history.htm).

รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ได้รับอิทธิพลการตกแต่งแบบไทยประยุกต์ผสมสถาปัตยกรรมแบบยุโรปคือนีโอคลาสสิกและเรอเนซองส์ (กิตติ วัฒนะมหาตม์, ๒๕๔๐ : ๑๐๙) เป็นอาคารแนวยาวหลังคาทรงปั้นหยา มุงกระเบื้องว่าสีแดง มีทั้งหมด ๓ ชั้น มีความกว้าง ๑๒.๕ เมตร ยาว ๘๘ เมตร (๑,๑๐๐ ตารางเมตร) สูง ๑๕ เมตร มีการจัดวางอาวุธยุทโธปกรณ์ทุกชิ้นให้เหมาะสมกับห้องจัดแสดงแต่ละห้อง ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมความรู้และความบันเทิงสำหรับผู้ชมทั่วไปในบริบทของเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์และสงครามในแผ่นดินไทย เปิดให้บุคคลทั่วไปเข้าชมโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่วันที่ ๑๙๓๐ - ๑๖๐๐ น. ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์

was the first military school in Thailand to adopt a foreign military curriculum, namely the American Curriculum, and taught by foreign military instructors. Later, Saranrom Military Preparatory School for primary cadets was renamed the Army Non-Commissioned Officer School until 1902, when His Majesty ordered the construction of a new secondary military school on the land along Ratchadamnoen Nok Road. The official opening ceremony of the new military school took place in 1909. At that time, there were two military preparatory schools: the primary military school near Saranrom Palace and the secondary military school on Ratchadamnoen Nok Road. In 1987, His Majesty King Bhumibol Adulyadej the Great graciously ordered the name of the Royal Thai Army Cadet Academy to be changed to ‘Chulachomklao Royal Military Academy’ to honor and commemorate the great kindness of His Majesty King Chulalongkorn (King Rama V), who initiated the establishment of the Armed Forces Academies Preparatory School in Thailand (100 Years of Chulachomklao Royal Military Academy 1987: 170).

In 1986, Chulachomklao Royal Military Academy on Ratchadamnoen Road wanted to expand its educational area to accommodate a large number of cadets and recruit new cadets. Hence, they decided to move the institution to a new location in Nakhon Nayok Province. Due to the prominent location and honorable history of the original educational institution related to the production of efficient military officers, the Royal Thai Army agreed to utilize this 39 Rai area as the Royal Thai Army Headquarters with the agreement and mutual approval from the Cabinet and the Royal Thai Army. Therefore, the project to construct a permanent building of the Royal Thai Army was approved to be the hub of operations for high-ranking commanders and senior army officers, officially opened on October 20, 1988; for the conservation of historical documents and military weapons and equipment from each war era. The original building of Chulachomklao Royal Military Academy was renovated to be used as a military museum, while still maintaining the original external architectural features. This building has the official name “Royal Thai Army Museum in Honor of His Majesty the King” to celebrate the fiftieth anniversary of the accession to the throne of His Majesty King Bhumibol Adulyadej the Great (King Rama IX) (http://www.rta.mi.th/history/rta_history.htm).

แผนภาพที่ ๑ ขบวนนักเรียนนายร้อยกำลังมุ่งหน้าเดินทางสู่โรงเรียนนายร้อย ณ ที่ตั้งแห่งใหม่
ที่มา: ๑๐๐ ปี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ๒๕๓๐. หน้า ๑๗๐.

Figure 1: The procession of cadets is heading towards the new location of the Royal Military Academy.

The architectural style of this museum building is influenced by the combination of Thai and European architecture, namely Neoclassical and Renaissance (Kitti Wattanamahat, 1997: 109). It is a long building with a hip roof covered with red kite tiles. This building has three floors, 12.5 meters wide, 88 meters long (1,100 square meters) and 15 meters high. Each weapon is arranged to be appropriate for each exhibition room. Nowadays, the Army Museum serves as a center of knowledge and entertainment for the general public in the context of important historical events and wars in Thailand. It is open to the public free of charge from 09:30 to 16:00, Monday to Friday.

คุณลักษณะ:ทางสถาปัตยกรรมของพิพิธภัณฑ์กองทัพบก

ลักษณะเด่นของพิพิธภัณฑ์ ได้แก่ มุขส่วนหน้าของอาคารชั้นสองและชั้นสามทำเป็นเฉลียง ส่วนด้านหลังเป็นเฉลียงยาวตลอดอาคาร หน้าต่างบานเกล็ดไม้แบบบานกระทุ้งกรอบลูกฟักและบัวทรงยุโรปโดยมีช่องแสงทำหน้าที่เป็นช่องลมเหนือหน้าต่างแต่ละบาน ชุมหน้าต่างทุกบานทำลายปูนปั้นยกขอบอย่างเรียบง่ายแต่ดูกลมกลืนและเข้ากันได้ดีกับรูปแบบสถาปัตยกรรมโดยรวมของอาคาร จุดที่น่าสนใจคือหน้าบันของมุขใหญ่ด้านหน้าทำเป็นรูปพระเกี้ยวและอุณาโลมที่ทาสีทองโดดเด่นออกมาจากตัวอาคารสะท้อนความงามและลักษณะอันภูมิฐาน อาคารหลังนี้ถือเป็นอาคารที่สวยงามต่างจากอาคารอื่นอีกเม็ดหนึ่งของเกาะรัตนโกสินทร์ในแง่ความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (กิตติ วัฒนมาหัทธม, ๒๕๔๐ : ๑๑๑) นอกจากนี้ ด้วยภูมิทัศน์ด้านหน้าอาคารที่เป็นรูปปั้นสิงโตคู่ห่อทองสัมฤทธิ์ที่ตั้งอยู่หน้าโถงทางเข้าของพิพิธภัณฑ์ ตลอดจนลานสนามหญ้าขนาดใหญ่ด้านหน้าทางเข้าหลักของกองบัญชาการกองทัพบกและอยู่หน้าอาคารพิพิธภัณฑ์ได้สะท้อนถึงรูปแบบการจัดวางภูมิสถาปัตยกรรมภายนอกที่โดดเด่น เช่น พระราชวังแวร์ซายส์ในฝรั่งเศสที่สร้างขึ้นโดยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ และแสดงถึงการผสมผสานระหว่างสถาปัตยกรรมตะวันออกและสถาปัตยกรรมตะวันตกได้อย่างลงตัว

การจัดแสดงและนิทรรศการภายในอาคารพิพิธภัณฑ์กองทัพบก

ภายในอาคารพิพิธภัณฑ์กองทัพบกประกอบด้วยห้องจัดแสดงจำนวน ๖ ห้องแบ่งตามบริบทของเนื้อหาจัดแสดงที่แตกต่างกันออกไป โดยรายละเอียดของแต่ละห้องจัดแสดงทางผู้วิจัยจะเริ่มตั้งแต่ชั้นบนไปชั้นล่างคือชั้นที่ ๓ ไปชั้นที่ ๑ ตามลำดับดังนี้

ชั้นที่ ๓

ห้องพระบรมมัมปเกล้าฯ (Memorial Hall) ประดิษฐานพระบรมรูปขนาดเท่าพระองค์จริงหล่อด้วยสำริดของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงวางรากฐานกองทัพไทยให้มีความเป็นปึกแผ่นมั่นคง รักษาอธิปไตยของชาติให้ดำรงอยู่และพัฒนาให้ก้าวสู่ความทันสมัยทัดเทียมอารยประเทศ พร้อมทั้งจัดแสดงภาพและประวัติของอดีตผู้บัญชาการทหารบก รวมทั้งจัดแสดงคทาจอมพล อันเป็นเครื่องประดับเกียรติยศสูงสุดทางการทหารที่องค์จอมทัพไทยทรงพระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่งแก่อดีตผู้บัญชาการทหารบก

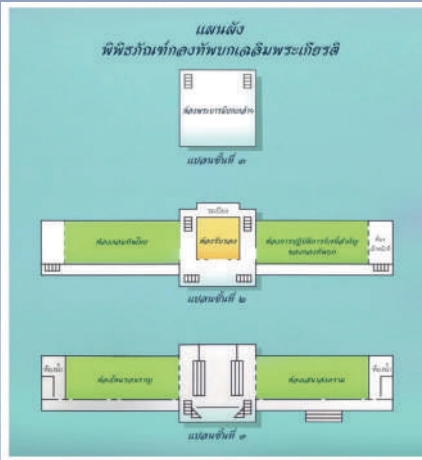
แผนภาพที่ ๓ ห้องพระบรมมัมปเกล้าฯ
Figure 3: Memorial Hall

ชั้นที่ ๒

ห้องจอมทัพไทย จัดแสดงบอร์ดภาพพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นมหาราชและประวัติศาสตร์ชาติไทย ตลอดจนพระมหากษัตริย์ราชจักรีวงศ์ทุกพระองค์ และยังมีการจัดแสดงธงชัยเฉลิมพล ธงจตุราชูชิปไตย และธงมหาไพชยนต์ธวัช ซึ่งกองทัพบกได้รับพระราชทานจากองค์พระมหากษัตริย์

Architectural Features of the Army Museum

The museum’s distinctive features include the front porch of the second and third floors, which is a terrace, while the back is a terrace along the entire length of the building. Wooden louvered windows with European-style louvers and cornices, with skylights above each window. The window frames are simply decorated with raised stucco that looks harmonious and in line with the overall architectural style of the building. An interesting point is the pediment of the large front porch, which is in the shape of a royal palanquin and a golden auspicious sign (Unalom), standing out from the building, reflecting its beauty and

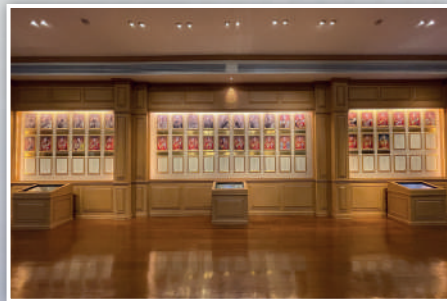
แผนภาพที่ ๒ แผนผังพิพิธภัณฑ์กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ
Diagram 2: Plan of the Royal Thai Army Museum

dignified characteristics. This building is considered as one of the precious gems of Rattanakosin Island in terms of historical and cultural significance (Kitti Wattanamahatham, 1997: 111). In addition, the landscape in front of the building, which is a pair of bronze lion statues in front of the museum’s entrance hall, as well as the large lawn in front of the main entrance of the Royal Thai Army Headquarters and the museum building, reflects the architectural layout of the exterior, which is as prominent as the Palace of Versailles in France, built by King Louis XIV, and perfectly reflects the fusion of Eastern and Western architecture.

Exhibitions of the Royal Thai Army Museum

The Third Floor:

Memorial Hall (Phra Barami Pokkloa) enshrines a life size bronze statue of King Chulalongkorn, who laid the foundation for the Thai military to be strong and stable, preserved the sovereignty of the nation, and developed it to be modern and on par with civilized countries. It also displays photos and history of former army commanders, as well as the Field Marshal’s baton, the highest military honor bestowed by the Commander-in-Chief of the Thai Armed Forces to former army commanders.

แผนภาพที่ ๔ ห้องพระบรมมัมปเกล้าฯ
Figure 4: Memorial Hall

The Second Floor:

The Highest Commanders’ Room displays picture boards of the biography and royal deeds of the kings who are honored as the great kings and the history of the Thai nation, as well as all the kings of the Chakri Dynasty. There are also displays of the Victory Flag, the Chuthathutthipatai Flag, and the Mahaphaichayanthawach Flag, which the Royal Thai Army received from His Majesty the King.

ห้องปฏิบัติการภารกิจที่สำคัญของกองทัพบก จัดแสดงบอร์ดภาพภารกิจที่สำคัญของกองทัพบก ได้แก่ การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายในประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน การปฏิบัติภารกิจทางทหารนอกเหนือสงคราม การปฏิบัติภารกิจเพื่อรักษาสันติภาพกับองค์กรสหประชาชาติ (UN) ความร่วมมือทางทหารกับกองทัพมิตรประเทศ รวมถึงการจัดแสดงพระราชกรณียกิจของในหลวงรัชกาลที่ ๙ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

แผนภาพที่ ๕ ห้องจอมทัพไทย
Figure 5: The Highest Commander's Room

ห้องรับรอง อยู่มุขกลางของตัวอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ใช้เพื่อเป็นเกียรติในการรองรับผู้นำประเทศและแขกของผู้บังคับบัญชาระดับสูง จัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติของพระมหากษัตริย์กับกิจการทหารบกเพื่อเผยแพร่เกียรติคุณของพระองค์ และแสดงออกถึงความจงรักภักดี

ชั้นที่ ๑

ห้องโหมরণราย จัดแสดงการทหารตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ภายในห้องจัดแสดงอาวุธโบราณ อาทิ ดาบ โล่ ปืน ปืนใหญ่ และพระแสงปืนที่ใช้ในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชยิงข้ามแม่น้ำสะโตงเพื่อยิงแม่ทัพพม่า จัดแสดงเครื่องหมายทางทหาร ของไชยยามสงคราม มีแท่นฉากจำลอง (Diorama) เหตุการณ์การรบระหว่างไทยกับพม่า รวมถึงพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ทหารบกเมื่อครั้งกรมทหารบกทูลเกล้าฯ ถวายพระศทาจอมพล เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๔๖

ห้องเสนาสงคราม จัดแสดงการทหารสมัยรัชกาลที่ ๖ จนถึงปัจจุบัน บอร์ดภาพการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของกองทัพ กรมทหารรักษาวัง กองทหารเสือป่า ภาพแรกเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ และพระบรมราโชบายด้านการทหารของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากนี้ยังจัดแสดงบอร์ดภาพการสงครามกรณีพิพาทอินโดจีน สงครามมหาเอเชียบูรพา วีรกรรมการรบที่เขาค้อรบขอม สงครามเกาหลี และสงครามเวียดนาม รวมถึงบอร์ดภาพการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การเสริมสร้างความร่วมมือกับมิตรประเทศ ตลอดจนทางเดินมีผนังกระจกจัดแสดงเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบทหารบก หมวกเหล็กทหารอาสา เป็นต้น

แผนภาพที่ ๗ ห้องโหมরণราย
Figure 7: Hon Ron Ran Room

Important Missions of the Royal Thai Army's Room displays boards of important missions of the Royal Thai Army, including protecting and honoring the monarchy, national defense, maintaining peace within the country, maintaining internal security, national development and helping the people, military missions other than war, peacekeeping missions with the United Nations (UN), military cooperation with allied armies, including displays of the royal deeds of King Rama IX and royal initiative projects.

แผนภาพที่ ๖ ห้องการปฏิบัติการที่สำคัญของ ทบ.
Figure 6: Important missions of the RTA's Room

The Reception Room is in the central part of the museum building and is decorated in a modern classic style. This room was used to honor the leaders of the country and guests of high-ranking commanders. The exhibition honored the King and the military affairs to disseminate His Majesty's honor and show loyalty has been displayed herein.

The First Floor:

Hon Ron Ran Room displays military affairs from the Sukhothai period to the reign of King Rama V. Inside the room, ancient weapons are displayed, such as swords, shields, guns, cannons, and the royal gun used during the reign of King Naresuan to shoot across the Satong River that the Burmese General was shot. Military insignia and war equipment are displayed herein. There is a diorama of the battle between Thailand and Burma, including the royal speech of King Chulalongkorn to the army when the army department presented the field marshal's baton on November 16, 1903.

Sena Songkhram Room displays military affairs from the reign of King Rama VI to the present. There is a picture board showing the strengthening of the army, the Palace Guard Regiment, the Wild Tiger Corps, the first picture of joining World War I, and the military policy of King Rama VI. There are also display boards with pictures of the Indochinese conflict, the Great East Asia War, the heroic battle at Khao Pork Chop, the Korean War, and the Vietnam War, as well as boards with pictures of national defense, internal security, and strengthening cooperation with friendly countries. Along the walkway, there are glass walls displaying insignia of army uniforms, volunteer soldier helmets, etc.

แผนภาพที่ ๘ ห้องเสนาสงคราม
Figure 8: Sena Songkhram Room

การประเมินคุณค่า ความสำคัญ และการจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์กองทัพบก

ตามกฎบัตรของBurra Charter (1999: 12) ซึ่งกำหนดหลักการพื้นฐานและขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติตามในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรม ได้นิยามความสำคัญทางวัฒนธรรมว่าเป็นคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือสังคมสำหรับคนรุ่นอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต เมื่อวิเคราะห์ตามนิยามข้างต้นจึงกล่าวได้ว่าพิพิธภัณฑ์กองทัพบกและองค์ประกอบของพื้นที่ใกล้เคียงต่าง ๆ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมโดยเนื้อแท้ของตนเองดังต่อไปนี้

คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ : อาคารพิพิธภัณฑ์กองทัพบกมีความโดดเด่นในด้านสถาปัตยกรรมซึ่งแสดงให้เห็นถึงการตกแต่งสไตล์คลาสสิกแบบไทยและยุโรปรวมไว้ในที่เดียวอย่างประสานลงตัวลักษณะโดยรวมของอาคารพิพิธภัณฑ์ทั้งในด้านรูปแบบ ขนาดสัดส่วน สีภายในและภายนอกอาคาร วัสดุที่ใช้ก่อสร้างและตกแต่งมีความกลมกลืนและเข้ากับบริบททางทหาร

คุณค่าทางประวัติศาสตร์ : พิพิธภัณฑ์กองทัพบกก่อกำเนิดขึ้นจากแรงบันดาลใจและพระประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ในการสร้างโรงเรียนทหารแห่งแรกในสยามและปรับเปลี่ยนบริบทเป็นพิพิธภัณฑ์ทหารตามลำดับ โดยรวบรวมอาวุธยุทโธปกรณ์ จดหมายเหตุ และเอกสารต่าง ๆ มากมาย พิพิธภัณฑ์กองทัพบกทำหน้าที่เป็นเสมือนตัวแทนจากอดีตด้วยการจัดเตรียมข้อมูลและประวัติศาสตร์ทางการทหารโดยวิธีการจัดแสดงยุทโธปกรณ์และหุ่นจำลอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพรรณนาถึงประวัติศาสตร์กองทัพและรำลึกถึงความกล้าหาญของผู้เสียสละชีวิตในการสู้รบ

คุณค่าทางศิลปวิทยาการ : พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ทำหน้าที่เป็นเสมือนคลังรวบรวมอาวุธยุทโธปกรณ์ทางการทหารที่หายากรวมถึงแหล่งรวบรวมเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่ประเมินค่ามิได้ โดยพิพิธภัณฑ์ทั่วไปมักวางของจัดแสดงมารวมกันภายในห้องเดียวแต่พิพิธภัณฑ์กองทัพบกเริ่มการแยกของจัดแสดงให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารแต่ละห้องใหม่ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่การใช้งานของอาคารจากเดิมเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการมาเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ในปัจจุบัน แต่ลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรมภายนอกและภายในอาคาร รวมถึงรูปแบบการตกแต่ง และองค์ประกอบทั้งหมดของสถานที่ยังคงอนุรักษ์สภาพเดิมไว้ จึงยังคงรักษาความสำคัญทางประวัติศาสตร์ไว้ได้ไม่เปลี่ยนแปลง

คุณค่าทางสังคม : พิพิธภัณฑ์กองทัพบกทำหน้าที่เป็นจุดประสานงานระหว่างหน่วยงานกองทัพบกกับประชาชนทั่วไปเพื่อความเข้าใจอันดีขึ้นเกี่ยวกับบทบาทของกองทัพบกในการปกป้องดินแดนและอธิปไตยของชาติ เป็นพื้นที่เผยแพร่ความสำคัญของพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจต่าง ๆ เพื่อรักษาเอกราชและความสงบเรียบร้อยของประเทศให้กับประชาชนทั่วไปได้รับรู้เข้าใจ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้จึงมีความสำคัญในฐานะแหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ทางการทหารแก่สาธารณชนไม่เพียงแต่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นแต่รวมถึงชาวต่างชาติที่สนใจเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ทหารด้วย

Evaluation, Significance and Exhibition of the Royal Thai Army Museum

According to the Burra Charter (1999: 12), which sets out the basic principles and procedures to be followed in the conservation of cultural and architectural heritage, cultural significance is defined as aesthetic, historical, scientific or social value for past, present or future generations. When analyzed according to the above definition, it can be mentioned that the Army Museum and various elements of the surrounding area have their own historical and cultural significance. The significance value will be classified and analyzed to determine the level of significance of the whole place.

Aesthetic value: The Army Museum building is outstanding in terms of architecture, which shows the decoration of classical Thai and European styles in a single place in perfect harmony. The overall characteristics of the museum building, both in terms of style, size, proportion, interior and exterior colors, and materials used for construction and decoration are harmonious and in line with the military context.

Historical value: The Army Museum building was established from the inspiration and intention of King Chulalongkorn (King Rama V), to build the first military school in Siam and transform it into a military museum in sequence. By collecting a variety of weapons, equipment, archives, and documents, the Army Museum portrays as a representative of the past by preparing military information and history by displaying equipment and models. The aim is to describe the history of the army and commemorate the bravery of those who sacrificed their lives in battle. In addition, the location and the museum building are related to the history of the army in terms of the development of the place from the former academic building to the current museum building.

Artistic and Scientific value: This museum acts as a collection of rare military weapons and equipment as well as a collection of invaluable historical documents. General museums usually place exhibits together in one room, but the Army Museum initiated the separation of exhibits to suit the content that each room desires to communicate. Although the building's function has changed from the original for academic purposes to the current museum building, the physical characteristics of the exterior and interior architecture, including the decoration style and all elements of the place are well preserved in their original condition. Therefore, the historical significance has not changed.

Social value: The Army Museum serves as a coordination point between the Army units and the general public for a better understanding of the Army's role in protecting the country's territory and sovereignty. It is a place to disseminate the importance of the King and his royal duties in maintaining the country's independence and peace to the general public. Hence, the museum is important as a source for collecting and disseminating military historical information to the public, not only locals but also foreigners who are interested in the military museum.

ประวัติศาสตร์เรื่องช้างจากคำบอกเล่า ตอนที่ ๑

The History of Elephants from Oral Accounts (Part 1)

พ.ต.หญิง กิพย์พาวส อินคัม/ Major Thippaporn Inkum

ช้างกับเมืองนครนายก

ในวิถีชีวิตของคนไทยนับแต่โบราณ ช้างถือเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และขนบธรรมเนียมประเพณี โดยเฉพาะในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่หลายท้องถิ่นถือว่าการเลี้ยงช้างเป็นสิ่งที่ดีต่อบรรพบุรุษ รวมถึงยังมีพิธีกรรมเกี่ยวกับช้างที่ลูกหลานยังบอกเล่าสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ดังตัวอย่าง เช่นที่จังหวัดนครนายก ในอดีตช้างเป็นสัตว์ที่เคยมีพิธีผูกพันกับนครนายกมานาน ดังที่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดในสัญลักษณ์ของตราประจำจังหวัดที่เป็นรูปช้างชูรวงข้าวแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของธัญญาหารและช้างที่มีความสำคัญในฐานะช้างศึกสำหรับสงครามตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

บ้านนาในอดีต

แม้ว่า “บ้านนา” เป็นเพียงชื่ออำเภอหนึ่งของจังหวัดนครนายกในปัจจุบัน แต่จากหลักฐานการขุดค้นทางโบราณคดีพบว่า เมื่อ ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว มีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์กลุ่มหนึ่งบริเวณที่ราบริมคลองบ้านนา บริเวณบ้านเขาเพิ่ม ตำบลเขาเพิ่ม อำเภอบ้านนา ซึ่งนับเป็นชุมชนเกษตรกรรมที่คึกคักในยุคนั้นเรียนรู้เรื่องการเพาะปลูกและสามารถควบคุมปริมาณน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรได้แล้ว

ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ บริเวณบ้านนานอกจากจะเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่สำคัญสำหรับหล่อเลี้ยงชีวิตของคนในพื้นที่และเมืองหลวงแล้ว อาจกล่าวได้ว่า อาณาเขตตั้งแต่จังหวัดนครนายกลงมาจนถึงทุ่งบางกะปิในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา และแต่เดิมถูกเรียกว่า “ทุ่งหลวง” หรือทุ่งรังสิตนั้น เคยเป็นพื้นที่ที่มีช้างป่าอาศัยกระจายกันอยู่ทั่วไป ดังพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเล่าไว้ว่า “...ในมณฑลกรุงเทพฯ นี้แต่ก่อนก็มีช้างเถื่อนอยู่ในทุ่งหลวงทางภาคตะวันออกแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่แขวงจังหวัดนครนายกตลอดมาถึงทุ่งบางกะปิ...ยิ่งเมื่อถึงคลองรังสิตและคลองนาสายอื่น ๆ ในทุ่งหลวง ช้างเถื่อนก็ถอยหนีห่างออกไปจนมันพากันไปอยู่ในทุ่งหลวงตอนแขวงนครนายกโดยมาก...” อย่างไรก็ตาม ช้างป่าในทุ่งหลวงมีความแตกต่างจากช้างป่าในที่อื่น ๆ เนื่องจากเป็นโขลงช้างหลวงสำหรับจับมาเพื่อใช้ในราชการ โดยมีการตอนเข้าเพนียดเพื่อเลือกจับบ้าง ส่วนที่เหลือก็ปล่อยกลับไปอาศัยหากินในทุ่งหลวงมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ช้างป่าในทุ่งหลวงจึงมีลักษณะพิเศษคล้ายกับเลี้ยงไว้ในบริเวณกว้างเพื่อจับใช้ในการสงครามและฝึกซ้อมผู้ขี่ช้างและการฝึกหัดช้างต่อ

Elephants and Nakhon Nayok

Elephants have long been politically, economically, socially, and culturally significant in the ancient Thai way of life, especially in the customs and traditions of many local communities who regard the techniques of elephant keeping as part of their ancestral heritage. In addition, there are also elephant-related rituals that have been orally passed down from past generations to the present day. Historically, elephants have had a deep connection with Nakhon Nayok Province. This connection is reflected in the provincial emblem, which features an elephant holding a rice stalk, symbolizing agricultural abundance and the important wartime role of elephants since the Ayutthaya period.

Ban Na in the Past

Although “Ban Na” is now merely the name of a district in Nakhon Nayok Province, archaeological evidence have shown the presence of human settlements on the plains along Khlong Ban Na (Ban Na Canal) since around 3,000 to 5,000 years ago. This area, near Ban Khao Phoem in Khao Phoem Subdistrict, Ban Na District, was an early agricultural community that had already mastered farming and agricultural irrigation techniques.

Subsequently, during the Ayutthaya and Rattanakosin periods, Ban Na was not only a major agricultural zone sustaining both local communities and the capital, but was also formed part of a broader region stretching from Nakhon Nayok to Thung Bang Kapi on the eastern side of the Chao Phraya River in present-day Bangkok. Originally, this area was known as “Thung Luang” (Royal Plain) or “Thung Rangsit” and was home to numerous wild elephants. As Prince Damrong Rajanubhab recorded:

“...In the wider Bangkok area, there used to be wild elephants in Thung Luang on the east side of the Chao Phraya River from Nakhon Nayok Province down to Thung Bang Kapi... As canals such as Khlong Rangsit and others were dug in Thung Luang, these wild elephants retreated deeper until they mostly settled around the Nakhon Nayok area...”

However, the wild elephants in Thung Luang were different from those elsewhere since they were part of the royal elephant herd that were caught and trained for state purposes. They were herded into enclosures (kraals), where some were selected while others were released to roam free in Thung Luang. Thus, from the Ayutthaya to the Rattanakosin periods, the wild elephants of Thung Luang were semi-domesticated allowed to roam free in vast areas, where they could still be captured for warfare, as well as for use in the training of mahouts and elephants for various purposes.

ตราประจำจังหวัดนครนายกในปัจจุบัน
ที่มา <http://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดนครนายก>
Current Provincial Emblem of Nakhon Nayok Province
(Source: <http://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดนครนายก>)

สถานที่เกี่ยวกับช้างในบ้านนา

จากหนังสือ “นิทานโบราณคดี” ซึ่งมีการกล่าวถึงพื้นที่บริเวณหนึ่งในแขวงจังหวัดนครนายกว่าเป็นคอกช้าง หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “โรงช้าง” นั้น เมื่อมีการสำรวจทางโบราณคดีของกรมศิลปากร ใน พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำให้มีการสันนิษฐานว่าสถานที่ดังกล่าวตั้งอยู่บริเวณริมคลองบ้านนาฝั่งตะวันออก หลังวัดไม้รวก ตำบลป่าชะ อำเภอบ้านนา ในปัจจุบัน ซึ่งเคยมีการไล่ช้างป่าในเขตทุ่งดงละครและองครักษ์ ผ่านวัดอัมพวัน วัดทองกลาง คลอง ๓๐-๓๑ วัดวังบัว วัดหนองคันทาม วัดบ้านพริก หนองกะเร้ง วัดช้าง วัดทองย้อย บ้านนา มาจนถึงโรงช้างหลังวัดไม้รวกที่บ้านนา

แผนที่ อ.บ้านนา จ.นครนายก แสดง หมู่บ้าน วัด ตลาด ฯลฯ และเขตติดต่อ อ.องครักษ์ อ.หนองกระโจม จ.นครนายก อ.หนองแดง จ.สระบุรี

กรมแผนที่ทหารบกสำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๔
พิมพ์ที่กรมแผนที่ทหารบก พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐
(ที่มา : สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ผ.กบค. ๓-(๖-๑๐) นครนายก-อำเภอบ้านนา)

A military survey map of Ban Na District, Nakhon Nayok Province, produced by the Royal Thai Survey Department in 1940 (originally surveyed between 1915 and 1916), showing the villages, temples, markets, and boundaries with Ongkharak and Nong Krachom Districts in Nakhon Nayok and Nong Khae District in Saraburi Province. (Source: National Archives of Thailand)

ที่ตั้งของโรงช้างบ้านนาจากที่กล่าวมานั้นสอดคล้องกับคำบอกเล่าของลูกหลานที่บรรพบุรุษเคยสังกัดอยู่ในกรมโกลนและชาวบ้านบริเวณใกล้เคียง เช่น นายยุทธนา วรวัฒน์ ซึ่งเป็นหลานของปู่จุฬพัทธ์ วรวัฒน์ หรือ “ขุนพิบาลคชศักดิ์” เคยมีบ้านพักอยู่ในโรงช้าง พ่อของนายยุทธนาสมัยเป็นเด็กได้อยู่กับขุนพิบาลคชศักดิ์ที่บ้านพักในโรงช้างนั้นด้วย เมื่อไม่มีการต้อนช้างแล้ว จึงได้รื้อถอนและมาปลูกสร้างบ้านอยู่ตรงวัดทอง มีการต้อนโกลนช้างมาที่คอกช้าง และปู่จุฬพัทธ์จะเป็นหมอรักษาช้าง และนายยุทธนายยังเล่าถึงสภาพคอกช้างที่เคยเห็นมาด้วยว่า “...สภาพเป็นป่ารก...และพบเสาขนาดใหญ่สองต้น สีดำ ลักษณะหิวมน เอน และผูกרון และพบอีก ๑ คู่อยู่ตรงบ่อเก่าวัดทองย้อย (ด้านหลังกุฏิวัดผู้สัมภาษณ์)...”

Elephant-related Sites in Ban Na

According to the book, “Nithan Borankhadee” (Archaeological Tales), one area in Nakhon Nayok Province was identified as an elephant stable (Rong Chang). An archaeological survey by the Fine Arts Department in 1992 suggested that this site was on the eastern bank of Khlong Ban Na, behind Wat Mai Ruak in Pa Kha Subdistrict, Ban Na District. In the past, wild elephants from the Dong Lakhon and Ongkharak forests were herded through a route that passed several temples – Wat Amphawan, Wat Thonglang (Canals 30 to 31,) Wat Wang Bua, Wat Nong Kham Cham, Wat Ban Phrik (Nong Karueng) Wat Chang, and Wat Thong Yoi until they reached the elephant stable behind Wat Mai Ruak in Ban Na.

The location of the aforementioned elephant stable aligns with oral accounts from descendants of those once affiliated with the Royal Elephant Corps and local residents. For example, Mr.Yutthana Worawat, a descendant of Chasuphat Worawat (also known as Khun Phiban Kachasak), recounted that his family once resided at the elephant stable. As a child, Yutthana’s father lived with Khun Phiban Kachasak at that site. When the practice of elephant herding ceased, the building was dismantled and the family moved to near Wat Thong. Elephant herds were once driven into the pen and Khun Phiban Kachasak served as the elephant doctor. Yutthana also described the remains of the pen he saw:

“...It was a dense forest...and I saw two large black, round, and decayed posts. There was another pair of similar posts near an old pond behind Wat Thong Yoi [behind the monks’ quarters – interviewer’s note]”.

รายการอ้างอิง

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระยา. นิทานโบราณคดี. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, ๒๕๓๕.
โบราณคดี, กอง ฝายวิชาการ กรมศิลปากร. แหล่งโบราณคดีที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางเดินทัพและเส้นทางติดต่อค้าขายแลกเปลี่ยนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง และจันทบุรี. โครงการศึกษาวิจัยโบราณคดีและประวัติศาสตร์เมือง นครนายก ฉบับที่ ๑/๒๕๓๕.

ประวัติศาสตร์เมืองนครนายก. นครนายก : คณะทำงานศึกษาประวัติศาสตร์เมืองนครนายก, ๒๕๓๓.

นายยุทธนา วรวัฒน์. ข่าวกองการบ้านนา. สัมภาษณ์. ๕ เมษายน ๒๕๕๕.

สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ผ.กบค. ๓-(๖-๑๐) นครนายก-อำเภอบ้านนา

<http://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดนครนายก>

(โปรดติดตามตอนต่อไป)

พลตรี เอกอนันต์ เหมะบุตร

รอง ผบ.รร.จปร.

เป็นประธานการปฐมนิเทศ นนร. ชั้นปีที่ ๑ - ๕
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ ณ หอประชุม รร.จปร.

สกศ.รร.จปร. จัดการฝึกอบรมครูโดรน (Training of the trainer)

สถานที่ฝึกอบรม : ห้องเรียน ๔๑๑ อาคารเรียน ก.๔ สกศ.รร.จปร.
และสนามกีฬากลาง รร.จปร.

การฝึกอบรมประกอบด้วย

- ๑. ส่วนประกอบของโดรนและการฝึกประกอบด้วยตนเอง
- ๒. เทคนิคการบินทางยุทธวิธี
- ๓. กฎหมาย ข้อบังคับ และข้อกำหนดต่าง ๆ
- ๔. การสอบ License การใช้โดรนในน้ำหนักไม่เกิน ๒๕ กิโลกรัม
- ๕. การทดสอบระบบและการบินโดรน
- ๖. การฝึกบินด้วยเครื่อง Simulator

พลโท อุดม แก้วมหา ผบ.รร.จปร.

มอบรางวัลให้แก่ นร. ที่มีความสามารถในการทดสอบร่างกายดีเด่น และมอบรางวัลการประกวดโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ การรับสมัครบุคคลพลเรือนเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ในส่วนของกองทัพบก ประจำปี ๒๕๖๘

พลโท อุดม แก้วมหา ผบ.รร.จปร.

เป็นประธานในพิธีมอบทุนการศึกษาแก่บุตรข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการ รร.จปร. ประจำปี ๒๕๖๘ ณ หอประชุม รร.จปร.

พลโท อุดม แก้วมทา ผบ.รร.จปร.
 พบปะและมอบสิ่งของให้กับกำลังพล รร.จปร.
 (น.ประทวน ลูกจ้าง และพนักงานราชการ)

ผบ.กรม นนร.ร.จปร.
 เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการเสาร์ประทับใจ
 ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

พลโท อุดม แก้วมหา ผบ.รร.จปร.
ให้โอวาททีม นนร. ที่เข้าร่วมการแข่งขัน
Sandhurst Competition 2025

ผบ. กรม นนร.ร.ร.จปร.
ให้โอวาททีม นนร. ที่เข้าร่วมการแข่งขัน
Sandhurst Competition 2025

การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพบก (รอบที่ ๒) ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

รายงานตัว

ตรวจร่างกาย

รายงานตัวเข้าสอบสัมภาษณ์

สอบพลศึกษา

ภาพบรรยากาศการฝึกนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ ๑ (ใหม่) รุ่นที่ ๗๗ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

การทดสอบวิ่งประกอบเครื่องสนาม
ระยะทาง ๘๐๐ เมตร

ทำการวิ่งเป็นหน่วยในระดับหมู่
ร่วมกับนักเรียนผู้บังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมู่

การทดสอบกำลังใจ ในสนามชุดปฏิบัติกรรพ (Assault Course)

เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติในการเคลื่อนที่ของชุดปฏิบัติการ ฝึกการวางแผน การปฏิบัติงานเป็นทีม
ตลอดจนเสริมสร้างภาวะความเป็นผู้นำ และความสามัคคีในหมู่คณะ เพื่อให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

การฝึกยิงปืนด้วยกระสุนจริง

ออกกำลังกายประจำวัน

ทดสอบวิ่งตัวเปล่าระยะทาง ๓ ไมล์

ผู้ปกครองเยี่ยม นนร. พบปะพูดคุย และรับประทานอาหารร่วมกัน
เพื่อให้ครอบครัวและ นนร. ได้เติมพลังใจที่ดีซึ่งกันและกัน เพิ่มขวัญกำลังใจให้มีความพร้อมที่จะรับการฝึกอบรมต่อไป

การฝึกเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการทดสอบผู้ชำนาญการทหารราบ (EIB)

ของ นนร. ชั้นปีที่ ๔ รุ่นที่ ๗๔

การใช้อาวุธประจำกาย และอาวุธประจำหน่วย

การเดินทางโดยใช้เข็มทิศ ในเวลากลางวัน - กลางคืน

นนร. ทำการฝึกในสถานที่ต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการทดสอบผู้ชำนาญการทหารราบ (EIB) ณ ศร.

การพิจารณาภูมิประเทศ

การปฐมพยาบาล

การแข่งขันทักษะทางทหาร

SANDHURST COMPETITION 2025

ณ สหรัฐอเมริกา

โรงเรียนนายพระจุลจอมเกล้า

ได้ทำการทดสอบคัดเลือกกำลังพลเพื่อเป็นตัวแทนทีมกองทัพบกไทย เข้าร่วมการแข่งขันทักษะทางทหารแซนเฮิสต์ ประจำปี ๒๕๖๘ (Sandhurst Military Skills Competition 2025) ณ สหรัฐอเมริกา โดยทำการแข่งขันกับทีมนักเรียนนายร้อยจากกองทัพบกต่างประเทศ จำนวน ๔๘ ทีม จาก ๑๖ ประเทศ ระหว่างวันที่ ๒๕ เม.ย. - ๘ พ.ค. ๖๘

กำลังพลภายในทีม มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๑ นาย ประกอบด้วย นนร. จำนวน ๙ นาย ได้แก่

- ๑. นนร. วัชรธร เดชบดีพงศ์
- ๒. นนร. สนธิยา แก้วเกษการ
- ๓. นนร. ณัฐดนัย ประเสริฐสม
- ๔. นนร. สุหฤท จันทมฤก
- ๕. นนร. สุภานันดร ชุตินานาโชติ
- ๖. นนร. ศิธา ศิริจรจน์
- ๗. นนร. ปุณยธร เอื้อวรากุล
- ๘. นนร. รพีพัฒน์ พรวนิชชาพงศ์
- ๙. นนร. วชิรร์ ศิริโชติ

พร้อมด้วยทหารหญิง จำนวน ๒ นาย ได้แก่

- ๑. อส.ทพ.หญิง สุภาภรณ์ สมศรี (เจ้าหน้าที่พยาบาล กรมทหารพรานที่ ๑๑)
- ๒. พนักงานราชการหญิง จันทนิกา ภูผา (สังกัด หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ)

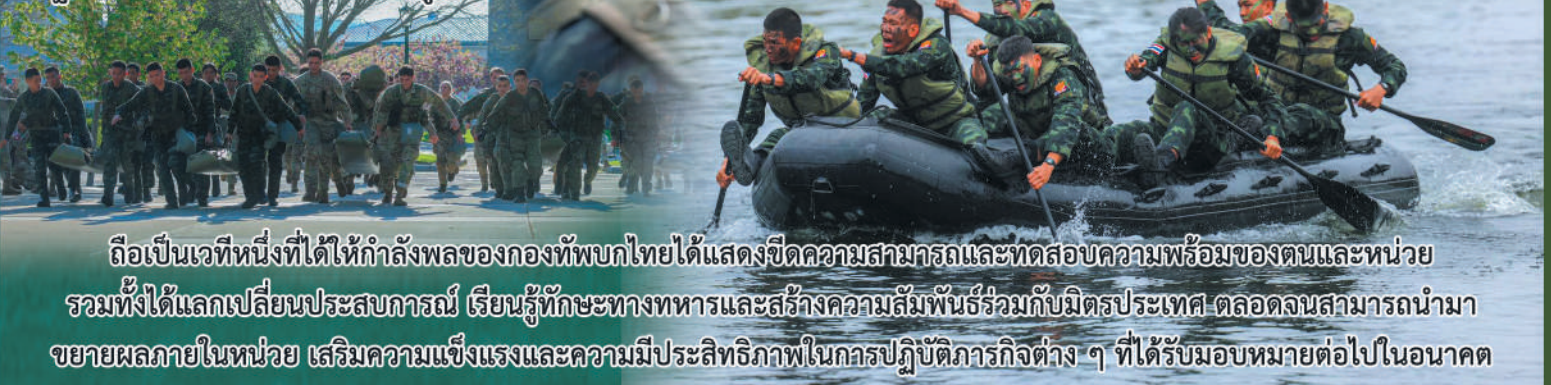
โดยผลการแข่งขัน ทีมกองทัพบกไทย จบอันดับที่ ๔๔

จากทีมนักเรียนนายร้อยประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

นำมาซึ่งความภาคภูมิใจแก่กำลังพล ครอบครัว และหน่วยงาน

ที่ได้แสดงสมรรถภาพและขีดความสามารถทั้งในระดับบุคคล และหน่วยทหารขนาดเล็ก

ในฐานะตัวแทนทีมกองทัพบกไทย สู่เวทีการแข่งขันในระดับนานาชาติ

ถือเป็นเวทีหนึ่งที่ได้ให้กำลังพลของกองทัพบกไทยได้แสดงขีดความสามารถและทดสอบความพร้อมของตนและหน่วย

รวมทั้งได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้ทักษะทางทหารและสร้างความสัมพันธ์ร่วมกับมิตรประเทศ ตลอดจนสามารถนำมา

ขยายผลภายในหน่วย เสริมความแข็งแกร่งและประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต่อไปในอนาคต

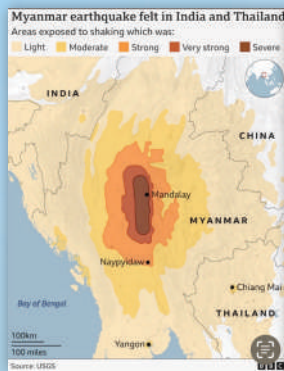

แพ้งอก จากเหตุแผ่นดินไหว

เรียบเรียงโดย พ.ศ. พ.ว. ยสธองศ์ อิ่มสุวรรณ
ผู้ทรงคุณวุฒิกองบัญชาการกองทัพอากาศ

เหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เมียนมา

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2568 เวลา 12:50 น. ตามเวลาท้องถิ่นของประเทศเมียนมา ได้เกิดแผ่นดินไหวขนาด 8.2 แมกนิจูด จุดศูนย์กลางอยู่ที่ใกล้เมืองซะไก้ง ทางตอนกลางของประเทศ แรงสั่นสะเทือนรุนแรงส่งผลกระทบต่อเมืองใหญ่อย่างกรุงเนปีดอว์, เมืองมัณฑะเลย์ และรัฐฉาน แผ่นดินไหวครั้งนี้เกิดขึ้นที่รอยเลื่อนสะกายที่มีมันทะเลย์ โดยคลื่นของแผ่นดินไหวจะลดขนาดลงตามระยะทางที่ผ่านแผ่นดิน แต่ดินของแผ่นดินใต้พื้นที่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นดินเลนละเอียดจากแม่น้ำพสมน้ำปริมาณมากทางโยธาเรียก Bangkok Clay ทำให้เกิดการสั่นไหวและเพิ่มความแรงคลื่นขึ้นได้ตึกสูง คลื่นแผ่นดินไหวครั้งนี้จึงรับรู้ได้และแรงจากผลกระทบแผ่นดินไหวข้ามพรมแดนถึงประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลาง

ซากปรักหักพังของอาคารที่ถล่มลงมาในเมืองมัณฑะเลย์ หลังเกิดแผ่นดินไหวรุนแรงเมื่อวันที่ 28 มี.ค. 2025

และกรุงเทพมหานครของไทย นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2473 เกิดแผ่นดินไหวขนาด 7.3 ที่เมืองพะโค ทำให้มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 500 คน และจากข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2516 ถึง 2566 พบว่า รอยเลื่อนสะกายเกิดแผ่นดินไหวขนาด 2.9-7.0 อย่างน้อย 668 ครั้ง และนักธรณีวิทยาประเมินว่า ในช่วง 5-10 ปีข้างหน้า มีโอกาสที่รอยเลื่อนนี้จะก่อให้เกิดแผ่นดินไหวขนาดสูงสุดถึง 7.5 เนื่องจากรอยเลื่อนสะกายมีพลังและเคยก่อให้เกิดแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ในอดีต จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักถึงความเสี่ยงและเตรียมความพร้อมรับมือกับเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ผลกระทบทางร่างกาย จากเหตุแผ่นดินไหว

1. การบาดเจ็บจากการพังทลายของอาคาร :

แรงสั่นสะเทือนทำให้อาคารพังถล่มหลายหลัง เช่น โรงเรียนในเมืองมัณฑะเลย์พังถล่มขณะมีนักเรียนอยู่ภายใน ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก รวมถึงในประเทศไทยมีผู้ได้รับบาดเจ็บจากการอพยพและรีบออกจากอาคารสูง

- เด็กยังช่วยเหลือตนเองไม่ได้ โดยเฉพาะ

วัยต่ำกว่า 5 ปี หากไม่มีผู้ใหญ่ดูแลขณะเกิดเหตุอาจติดอยู่ในอาคารหรือไม่สามารถหนีออกมาได้

- เด็กเล็กหรือเด็กโต มีความเปราะบางทางร่างกายสูง หากอาคารถล่ม หรือมีสิ่งของตกใส่ เด็กอาจได้รับบาดเจ็บรุนแรงหรือเสียชีวิตได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่

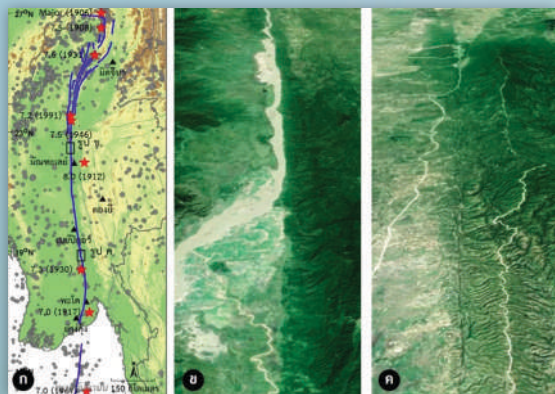
2. การขาดแคลนน้ำสะอาดและอาหาร : ผู้ประสบภัยกว่าแสนคนต้องอาศัยในค่ายพักพิงชั่วคราว ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำดื่มและอาหาร และปัญหาสุขภาพร่างกายเจ็บป่วย

3. การระบาดของโรคจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม : ศูนย์พักพิงหลายแห่งมีความแออัด ทำให้เกิดการระบาดของโรคผิวหนังและทางเดินหายใจ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางในเด็กและผู้สูงอายุ

- ผู้สูงอายุมีความเปราะบางทางร่างกายสูง ไม่สามารถอพยพได้รวดเร็วเมื่อเกิดภัยพิบัติ บางรายมีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ หรือภาวะสมองเสื่อม ซึ่งจะยิ่งรุนแรงขึ้นเมื่อไม่มีการดูแลที่เหมาะสม

- กลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้พิการ, สตรีมีครรภ์, ผู้ป่วยเรื้อรัง และกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้าไม่ถึงข้อมูล ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ เนื่องจากมีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว การเข้าถึงบริการ และการสื่อสารในช่วงวิกฤต กลุ่มนี้อาจไม่สามารถเข้าถึงที่พักพิงที่ปลอดภัยได้ทันที มีความเสี่ยงจากการขาดอาหาร ยา และบริการทางการแพทย์ รวมถึงเสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดหรือเอาเปรียบ

สาเหตุสำคัญ คือ ในบรรดารอยเลื่อนแผ่นดินไหวเช่นในกรณีนี้ได้แก่ รอยเลื่อนสะกาย (Sagaing Fault) ซึ่งถือเป็นหนึ่งในรอยเลื่อนมีพลัง (active fault) ที่สำคัญอันดับต้น ๆ ในอาเซียน ด้วยความยาวของรอยเลื่อนนี้ประมาณ 1,200 กิโลเมตร ทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ ผ่านกลางของประเทศเมียนมาและพาดผ่านแทบทุกเมืองที่สำคัญ ทำให้รอยเลื่อนสะกายถือว่าเป็นรอยเลื่อนยักษ์ที่อยู่ใกล้คนมากเกินไปและไม่น่าไว้วางใจในอนาคต

ทั้งนี้ในอดีตรอยเลื่อนสะกายเคยก่อให้เกิดแผ่นดินไหวขนาดใหญ่หลายครั้ง เช่น ในปีพ.ศ. 2455 เกิดแผ่นดินไหวขนาด 8.0 ใกล้เมืองมัณฑะเลย์ ส่งผลให้เจดีย์สำคัญพังทลาย และแรงสั่นสะเทือนรับรู้ได้ถึงภาคเหนือ

เสนาศึกษา

เล่มที่ ๕๑ ตอนที่ ๒ เดือน เมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๘

ทีมกู้ภัยเมียนมาอพยพผู้บาดเจ็บออกจากอาคารในเมืองมันตะเลย์ และค้นหาผู้ที่ติดอยู่ใต้ซากปรักหักพัง เมื่อวันที่ 30 มี.ค.2025

ผลกระทบทางจิตใจ จากเหตุแผ่นดินไหว

1. **ภาวะเครียดจากเหตุการณ์รุนแรง (PTSD : Post-Traumatic Stress Disorder)** คือ ความผิดปกติที่เกิดหลังความเครียดที่สะเทือนใจ เป็นภาวะความผิดปกติทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังพบเหตุการณ์ความรุนแรง เช่น กลัวเสียงดัง ผวาเมื่อตึกสั่น ร้องไห้ผิดปกติ หรือฝันร้ายซ้ำ ๆ

- เด็กหญิงชาวเมียนมาที่รอดชีวิตจากเหตุการณ์พ่นถล่มของบ้าน แต่ต้องสูญเสียพ่อแม่ ทำให้เกิดอาการผวาและหวาดกลัว
- ในประเทศไทย ผู้ที่พักอาศัยในคอนโดสูงในกรุงเทพฯ หลายคนก็เกิดภาวะกลัวที่สูงกลัวตึกสั่นไหว

2. **ความวิตกกังวลและซึมเศร้า** : เยาวชนในรัฐฉานต้องเผชิญการสูญเสียบ้านและหยุดเรียน เด็กไทยใน จ.เชียงราย แสดงพฤติกรรมกลัวกลับเข้าโรงเรียนหลังแผ่นดินไหว บางรายเกิดความรู้สึกลดเดี่ยว โดยเฉพาะเมื่อพลัดพรากจากพ่อแม่ต้องอยู่ในศูนย์พักพิงกับคนแปลกหน้า

- ผู้ใหญ่เป็นกลุ่มที่มีภาระหน้าที่ในการดูแลครอบครัว ทั้งในด้านการหาเลี้ยงชีพ การดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ และการฟื้นฟูที่อยู่อาศัยหลังเกิดแผ่นดินไหว ภาระเหล่านี้ทำให้เกิดความเครียดสะสมเรื้อรัง นำไปสู่ความเสี่ยงในการเกิดโรคซึมเศร้า ความวิตกกังวล และปัญหาทางสุขภาพจิตอื่น ๆ

3. **ความรู้สึกลุกลามและความไม่มั่นคง** : ผู้สูงอายุที่อยู่ในเหตุแผ่นดินไหว ไม่กล้าอยู่ในบ้านของตนเอง ต้องอพยพไปอยู่บ้านญาติ หรือผู้ที่อยู่หรือทำงานในตึกสูงหลังเหตุแผ่นดินไหวไม่กล้ากลับไปอยู่หรือทำงานในตึกสูงอีก

- การเรียนหยุดชะงัก : โรงเรียนพังหรือใช้เป็นที่พักพิงชั่วคราว ส่งผลให้เด็กไม่ได้เรียนหนังสือตามปกติ บางคนเสียโอกาสในการสอบหรือย้ายโรงเรียน
- ขาดการดูแลจากผู้ใหญ่ : เด็กบางคนกำพร้าพ่อแม่หลังเหตุการณ์ ต้องเข้าสู่ระบบสงเคราะห์หรือตกอยู่ในความเสี่ยงจากการถูกล่วงละเมิด
- ขาดอาหารและที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย : เด็กหลายคนอาจได้รับสารอาหารไม่เพียงพอหรืออาศัยในศูนย์พักพิงที่ร้อนและไม่สะอาด เช่น UNICEF รายงานว่าเด็กกว่า 150,000 คนในเมียนมาประสบปัญหา “ไม่มีบ้าน ไม่มีอาหาร และไม่มีใครดูแล” ในช่วง 2 สัปดาห์หลังเหตุแผ่นดินไหว

แนวทางการรักษาและฟื้นฟูผู้ประสบภัยแผ่นดินไหว

1. การดูแลทางร่างกาย

1.1 **การจัดการน้ำสะอาดและอาหาร** : ผู้ประสบภัยต้องได้รับอาหารและน้ำดื่มที่ปลอดภัยในช่วงเวลาเร่งด่วน โดยเฉพาะในช่วง 72 ชั่วโมงแรกหลังเกิดเหตุ เพราะเป็นช่วงที่มีความเสี่ยงสูงสุดต่อการขาดน้ำและสารอาหาร การแจกจ่ายควรมีความยุติธรรม และคำนึงถึงผู้ที่มีข้อจำกัด เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

1.2 **การให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉิน** : ควรมีทีมแพทย์และอาสาสมัครประจำพื้นที่ประสบภัย ให้บริการปฐมพยาบาล ฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ และส่งต่อผู้ป่วยรุนแรงไปยังโรงพยาบาล การรักษาควครอบคลุมทั้งผู้บาดเจ็บทางกาย และผู้มีโรคประจำตัว

1.3 **การจัดการที่พักพิงชั่วคราว** : ต้องเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการเกิดอาฟเตอร์ช็อก มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ห้องน้ำ ไฟฟ้า ความปลอดภัย และพื้นที่ส่วนตัว โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็ก สตรีมีครรภ์ และผู้พิการ

2. การดูแลทางจิตใจ

2.1 **การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา** : ต้องมีนักจิตวิทยา หรือผู้ให้คำปรึกษาที่ผ่านการอบรม เข้าไปประจำศูนย์พักพิง เพื่อให้คำปรึกษาเฉพาะบุคคล หรือกลุ่ม โดยเฉพาะเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้ที่แสดงอาการของ PTSD และส่งต่อผู้ที่มีอาการรุนแรงให้กับนักจิตวิทยา

2.2 **การจัดกิจกรรมฟื้นฟูจิตใจ** : เช่น ศิลปะบำบัด ดนตรีบำบัด กิจกรรมกลุ่ม การเล่นสำหรับเด็ก การพูดคุยเชิงบวก เพื่อช่วยระบายคลายความเครียด ฟื้นฟูสมดุลทางอารมณ์ เสริมสร้างความรู้สึกลดภัย สร้างความหวังในการดำเนินชีวิตต่อไป

2.3 **การสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน** : เป็นหัวใจสำคัญในการฟื้นฟู ผู้ประสบภัยที่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวหรือเพื่อนบ้าน จะสามารถฟื้นฟูได้เร็วขึ้น หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความเข้มแข็งในครอบครัว เช่น การทำอาหารร่วมกัน การสร้างบ้านใหม่ หรือการจัดชุมชนอาสา สร้างระบบสนับสนุนโดยใช้ครอบครัว ผู้นำชุมชน และหน่วยงานรัฐร่วมกัน เพื่อฟื้นฟูวิถีชีวิตและความเชื่อมั่นของประชาชน

3. การดูแลกลุ่มที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

- 3.1 **เด็กเล็ก** : รับการฟื้นฟูด้านจิตใจโดยผู้เชี่ยวชาญผ่านกิจกรรมศิลปะ นิทาน และการเล่นเพื่อการบำบัด
- จัดพื้นที่ปลอดภัย (Child Friendly Space) ในศูนย์พักพิง
 - ตรวจสอบโภชนาการเด็กในศูนย์พักพิงทุกวัน

รู้ละหัวใจโรค PTSD

“โรคเครียดภายหลังเหตุการณ์สะเทือนใจ” หรือ PTSD (Post-traumatic stress disorder) เป็นความผิดปกติทางจิตใจที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตและร่างกาย การเกิดโรคนี้อาจเกิดขึ้นได้กับทุกคน หรือบางคนอาจมีอาการรุนแรงกว่าคนอื่น ๆ

อาการของโรค PTSD

- เห็นภาพเหตุการณ์นั้นซ้ำ ๆ
- ทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม เป็นซ้ำๆ และเกิดความวิตกกังวลอย่างรุนแรง
- เกิดอาการ flash back คือ รู้สึกเหมือนกำลังอยู่ในเหตุการณ์นั้นซ้ำ ๆ
- ขนลุกวอนสั่นสั่น นอนไม่หลับ ฝันร้าย ใจสั่น และเหงื่อออกมาก
- นอนไม่หลับ นอนหลับไม่สนิท ฝันร้าย วิตกกังวล
- มีอาการไม่สนใจสิ่งรอบตัว ไม่อยากไปทำงาน ไม่อยากไปโรงเรียน ไม่อยากไปเจอเพื่อนฝูง ไม่อยากไปเจอครอบครัว
- กลัวและพยายามหลีกเลี่ยง ไม่กล้าเผชิญสถานการณ์ที่ก่อปัญหา หรือหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

การรักษาภาวะ PTSD

- เรียนรู้และรับมือ
- ดูแลตนเองมากขึ้น
- การรับทราบแพทย์
- การบำบัด

1745, 0-2108-2111, กรมสุขภาพจิต, กรมสุขภาพจิต, กรมสุขภาพจิต, กรมสุขภาพจิต

3.2 เยาวชน : สนับสนุนการกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อม การพูดคุยให้กำลังใจ

- มีนักจิตวิทยาเด็กคอยช่วยเหลือในการฟื้นฟูจิตใจ
- เปิดโรงเรียนชั่วคราว หรือระบบการเรียนผ่านกิจกรรม
- ส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองและญาติใกล้ชิดในการฟื้นฟู

3.3 ผู้สูงอายุและกลุ่มเปราะบาง : ต้องเข้าถึงบริการดูแลสุขภาพจิต และการคุ้มครองจากความรุนแรง

แนวทางการรักษาและดูแลผู้ประสบภัยแผ่นดินไหวแบบเชิงระยะ

1. ระยะสั้น (1-7 วันหลังเกิดเหตุ)

- เป้าหมาย : ช่วยชีวิต ลดความตื่นตระหนก และป้องกันภาวะแทรกซ้อนฉุกเฉิน
- ภายนอก : ประเมินความปลอดภัย แจกจ่ายอาหาร น้ำ ยา ส่งต่อผู้บาดเจ็บรุนแรง ตรวจโรคระบาดเบื้องต้น
 - จิตใจ : รับฟังอย่างเห็นใจ ลดภาวะ PTSD จัดพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก (Child Friendly Space)

ตัวอย่างแผนภาพ “การดูแลผู้ประสบภัยแบบเชิงระยะ”

ระยะ	เป้าหมาย	การดูแลร่างกาย	การดูแลจิตใจ
สั้น	รอดชีวิต	ปฐมพยาบาล, น้ำ-ยา-อาหาร	ลดแพนิก รับฟัง
กลาง	ฟื้นฟู	รักษาโรค, ฟื้นฟูเคลื่อนไหว	จิตวิทยา ฟื้นฟูสมรรถ
ยาว	คืนชีวิต	สร้างบ้าน สร้างงาน	พัฒนาชุมชน-ทักษะชีวิต

2. ระยะกลาง (1 สัปดาห์ – 3 เดือน)

เป้าหมาย : ฟื้นฟูร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมเพื่อกลับสู่ชีวิตปกติ

- ภายนอก : ตรวจสอบสุขภาพ ฟื้นฟูผู้ป่วยระยะยาว ซ่อมแซมที่พักพิง
- ใจใจ : จัดกลุ่มสนับสนุน ฟื้นฟูผ่านกิจกรรม (ศิลปะ ดนตรี กีฬา) บริการจิตวิทยาโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. ระยะยาว (3 เดือนขึ้นไป)

เป้าหมาย : สร้างความมั่นคงทั้งชีวิต เศรษฐกิจ และความหวังในอนาคต

- ภายนอก : สร้างบ้านถาวร ฟื้นฟูระบบบริการสาธารณสุข ติดตามกลุ่มเสี่ยง
- ใจใจ : ฟื้นฟูพฤติกรรมเด็ก ฝึกอาชีพ เสริมความเข้มแข็งของชุมชน

สรุปเหตุการณ์แผ่นดินไหวในเมียนมา ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อภายในประเทศเมียนมาเท่านั้นแต่ยังสะท้อนถึงประเทศเพื่อนบ้านอย่างไทยด้วย ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ การรับมือกับผลกระทบเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการจากหลายภาคส่วนอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะการฟื้นฟูสภาพจิตใจที่เป็นรากฐานสำคัญของการกลับคืนสู่ชีวิตปกติอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิงและแหล่งภาพอ้างอิงของบทความเรียบเรียงนี้

FRC. (2024). Minimum standards for protection, gender and inclusion in emergencies. Retrieved from <https://www.ifrc.org/>

IFRC. (2024). Emergency Needs Assessment for Rapid Response. Retrieved from <https://www.ifrc.org/>

UNHCR. (2024). Persons with Specific Needs in Emergencies. Retrieved from <https://www.unhcr.org/>

UNHCR. (2024). Emergency Handbook – Planning for Durable Solutions.

UNICEF (United Nations Children’s Fund) says millions of Myanmar children at grave risk after earthquake

UNICEF. (2024). Core Commitments for Children in Humanitarian Action. Retrieved from <https://www.unicef.org/emergencies/core-commitments-children>

World Health Organization.(2024). Older people in emergencies: Considerations for action and policy development. Retrieved from <https://www.who.int/>

World Health Organization.(2024).Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings. Retrieved from <https://www.who.int/publications/item/9789241505406>

WHO.(2024) Guidelines for the management of conditions specifically related to stress.

กรมสุขภาพจิต.(2567).แนวทางการดูแลสุขภาพจิตผู้สูงอายุในสถานการณ์ภัยพิบัติ.สืบค้น<https://www.dmh.go.th/>

กรมสุขภาพจิต.(2567).คู่มือการให้บริการสุขภาพจิตในสถานการณ์ภัยพิบัติ. สืบค้นจาก <https://www.dmh.go.th/>

https://www.matchon.co.th/local/quality-life/news_5113756

กรมสุขภาพจิต และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) : ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลผู้ประสบภัย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุหลังภัยพิบัติ เช่น การจัดพื้นที่ปลอดภัย และการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา

ส่วนวิชาทหาร รร.จปร. ดำเนินการฝึก

การขับรถยนต์เพื่อสอบใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะ

ให้กับ นนร. ชั้นปีที่ ๓ รุ่นที่ ๗๕

รร.จปร.

การอบรมการเพาะเมล็ดพันธุ์ผัก และการขยายพันธุ์พืช

นนร. ชมรมโครงการตามแนวพระราชดำริ
ร่วมกิจกรรมยุวชนเกษตร
เข้ารับการอบรมการเพาะเมล็ดพันธุ์ผัก และการขยายพันธุ์พืช
รวมถึงการทำบัญชีด้วย Smart Phone
เพื่อจัดการการเงินให้มีประสิทธิภาพ
พร้อมกันนี้ได้รับมอบอุปกรณ์เพื่อการเกษตร
และซื้อเห็ดนางฟ้า จำนวน ๑,๐๐๐ ก้อน
จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก
เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมของชมรมอีกด้วย

ร.ร.จปร. และหน่วยบัญชาการไซเบอร์ทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย
จัดการประชุมหารือการรับ นนร. สาขาวิชาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์
เข้ารับรรจุเป็นข้าราชการในสังกัด นชบ.ทหาร ณ ห้องประชุม ๓๐๘ กปศ.สทศ.ร.ร.จปร.

มูลนิธิคลังสมอง วปอ. เพื่อสังคม
เยี่ยมชมอาคารพิพิธภัณฑ์ ๑๐๐ ปี ร.ร.จปร.

เมตตา ในชีวิตประจำวัน

คำปิ่น อักษรวิสัย เรียบเรียง

ด ธรรม เป็นสิ่งที่มีจริง ๆ เป็นสิ่งที่ละเอียดลึกซึ้ง
อย่างยิ่ง และมีจริงในขณะนี้ด้วย ไม่ว่าจะเป็
นขณะใดก็ตามไม่พ้นไปจากธรรมเลย ไม่ว่าจะเห็น
ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัสทางกาย
คิดนึก เป็นกุศล เป็นอกุศล เป็นต้น ไม่ต้อง
ไปแสวงหาธรรมที่ไหน สิ่งที่มีจริง ๆ ควรศึกษาเพื่อความเข้าใจ
อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เพราะสะสมความไม่รู้ในสิ่ง
ที่มีจริงมาอย่างยาวนานในสังสารวัฏ แม้ขณะนี้จะมีธรรม มีสิ่งที่มี
จริง ๆ ก็ไม่รู้ เพราะไม่มีปัญญา แล้วปัญญาจะเกิดขึ้นจะเจริญขึ้น
ได้อย่างไร ก็ต้องมีเหตุที่สำคัญ คือ การได้ฟังพระธรรมที่
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ซึ่งมีสัตว์โลกเพียงส่วนน้อยมาก
ที่จะได้ฟัง จะเห็นได้อย่างแท้จริงว่าปัญญาเกิดเองไม่ได้ บังคับบัญชา
ให้เกิดขึ้นเป็นไปตามใจชอบก็ไม่ได้ เพราะปัญญา ความเข้าใจถูก
เห็นถูก ก็เป็นอนัตตา คือ ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน ไม่อยู่

“ผลของบุญ”
ญาติ มิตร และคนผู้มีใจดีทั้งหลาย
เห็นบุรุษผู้ไปอยู่ต่างถิ่นมานาน
มาแล้วแต่ที่ไกล โดยสวัสดิ
ย่อมยินดียิ่งว่ามาแล้ว อันใด
บุญทั้งหลาย ก็ย่อมต้อนรับแม้บุคคลผู้กระทำบุญไว้
ซึ่งจากโลกนี้ไปสู่โลกหน้า
คงพวกญาติเห็นญาติที่รักมาแล้ว ต้อนรับอยู่ ฉะนั้น
(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท)

ในอานาจบังคับบัญชา
ของใครทั้งสิ้น แต่ปัญญา
จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อได้ฟัง
พระธรรมแต่ละคำที่
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรง
แสดง แล้วมีความเข้าใจ
รอบรู้ใน คำนั้นแห่งตลอด
ในคำนั้น จนมีความเข้าใจ
ความจริงอย่างมั่นคงว่า
ธรรม เป็นธรรม เป็นอย่าง
อื่นไม่ได้

การได้ฟังพระธรรม
ศึกษาพระธรรมในชาตินี้ ก็แสดงว่าต้องเป็นผู้เคยได้สะสมเหตุ
ที่ติมาแล้วในอดีต เคยได้ฟังพระธรรม เคยเห็นประโยชน์ของ
พระธรรมมาแล้ว จึงสนใจที่จะฟังที่จะได้ศึกษาสะสมความเข้าใจ
ถูกเห็นถูกต่อไป แต่ถ้าเป็นผู้ที่ไม่ได้สะสมเหตุที่ติมา แม้เสียงของ
พระธรรมจะอยู่ใกล้ ๆ ก็ไม่ฟัง เพราะเป็นผู้ไม่มีศรัทธา ไม่เห็น
ประโยชน์ของพระธรรม ไม่น้อมมาเพื่อที่จะรองรับพระธรรม จึงเป็น
ธรรมดาที่จะต้องมากไปด้วยความไม่รู้ ความเห็นผิดและกิเลสทั้ง
หลายต่อไป

ในฐานะที่เป็นสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ปัญญา
จะเกิดขึ้น เจริญขึ้นได้ ก็ต้องได้ฟังพระธรรมคำสอน ที่พระสัมมา
สัมพุทธเจ้าทรงแสดง ถ้าไม่มีการตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า ไม่มีทางที่สัตว์โลกจะได้ยินได้ฟังความจริง ไม่มีทางที่ปัญญา
จะเจริญขึ้นได้เลย แต่เพราะมีการตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
และทรงแสดงพระธรรมด้วยพระมหากรุณาของพระองค์ จึงทำให้

สัตว์โลกที่สะสมเหตุที่ติมามีโอกาสได้ฟังคำจริงที่พระองค์ทรงแสดง
มีการอบรมเจริญปัญญา ได้รับประโยชน์จากพระธรรมที่พระองค์
ทรงแสดง ตามกำลัง
ปัญญาของตนเอง

การได้เกิดมาเป็น
มนุษย์ เป็นสิ่งที่ได้โดย
ยาก ซึ่งจะต้องเป็นเพราะ
กุศลกรรมเท่านั้นจึงทำให้
ได้เกิดเป็นมนุษย์ เมื่อ
ได้เกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว
ตราบไต่ยังมีชีวิตอยู่
ถึงแม้ว่าจะมีชีวิตที่
ลำบาก ยากเข็ญ ทุกข์ยาก
สักเพียงใดก็ตาม หรือแม้กระทั่งจะมีชีวิตที่สุขสบาย สะดวก
ทุกอย่างไม่เดือดร้อน ถ้าหากว่ามีโอกาสที่จะได้ฟังพระธรรม
ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญา นั้นย่อมเป็นชีวิตที่มีค่า
เป็นอย่างยิ่ง เพราะเหตุว่าตราบไต่ยังมีชีวิตอยู่ ก็ยังมีโอกาส
ที่จะได้เจริญกุศลประการต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รวมถึง
การฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญาด้วย
เพราะเป็นความจริงที่ว่าไม่มีใครสามารถตราบไต่ได้ว่าตนเอง
จะละจากโลกนี้ (ตาย) ไปเมื่อใด และเมื่อละจากโลกนี้ไปแล้ว
จะไปเกิดในภพภูมิใด ถ้าหากไปเกิดในอบายภูมิซึ่งเป็นภูมิที่
ปราศจากความเจริญ ย่อมหมดโอกาสที่จะได้ฟังพระธรรม ไม่ได้
ศึกษาพระธรรม ไม่ได้พิจารณา พระธรรม ไม่มีโอกาสที่จะอบรม
เจริญปัญญาเพื่อรู้สภาพธรรมตามความเป็นจริงได้

“ตั้งงาม”
พระราชชาผู้ชอบใจธรรม จึงจะตั้งงาม
นรชนผู้มีปัญญา เป็นคนดี
การไม่ประทุษร้ายต่อมิตร เป็นความดี
การไม่ทำบาป เป็นสุข
(ชาดกปัฏทกา อวรรคดา ขุททกนิกาย ชาดก ลุมพินีสชาดก)

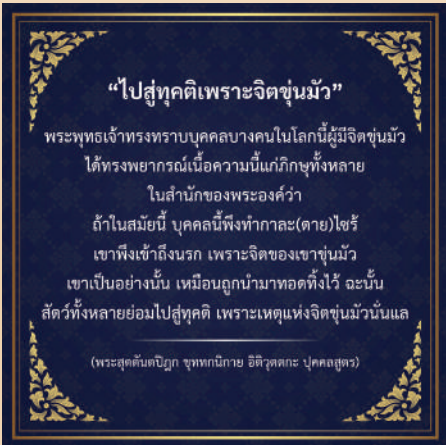
พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ไม่ว่าจะเป็นส่วนใด
ล้วนเป็นไปเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก เพื่อความเจริญขึ้นของกุศล
ธรรมทั้งหลาย เป็นไปเพื่อ
ขัดเกลาละคลายกิเลส
โดยส่วนเดียว ไม่มีคำสอน
แม้แต่บทเดียวที่เป็นไป
เพื่อการพอกพูนขึ้นของ
กิเลสอกุศลธรรมทั้งหลาย
แม้ที่กล่าวถึงเมตตาใน
ชีวิตประจำวัน ก็กล่าวถึง
สภาพธรรมที่ตั้งงาม ที่
เป็นประโยชน์ ไม่เป็น
โทษเป็นภัยแก่ใคร ๆ

“ผู้รักคนไม่เคียดเบียนผู้อื่น”
ใคร ๆ ตรวจตราด้วยจิตทั่วทุกทิศแล้ว
หาได้พบผู้เป็นที่รักยิ่งกว่าตนในที่ไหน ๆ ไม่เลย
สัตว์เหล่าอื่นก็รักตนมากเหมือนกัน
เพราะฉะนั้น ผู้รักตนจึงไม่เคียดเบียนผู้อื่น
(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน ราชสูตร)

เลยแม้แต่หน่วย เป็นสิ่งที่ควรมี ควรอบรมเจริญในชีวิตประจำวัน

การที่กุศลธรรมทั้งหลายทั้งปวง จะเกิดขึ้นเจริญขึ้น เป็นเรื่องยากอย่างยิ่ง เพราะเป็นการทวนกระแสของกิเลส ที่ได้สะสมอย่างมากและเนิ่นนาน ในสังสารวัฏ การฟังพระธรรม ศึกษา พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรง แสดงไว้ดีแล้ว เพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก เพื่อรู้ความจริง เห็นคุณค่าของกุศล เห็นโทษ ของอกุศล รู้สิ่งที่ควรทำและรู้ในสิ่งที่ไม่ควรทำ จึงเป็นสิ่งที่มิอุปการะเป็น อย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน

เมื่อก้าวถึงเมตตาแล้ว เป็นสภาพธรรมที่ตึงามที่เกิดขึ้น ในขณะที่มีความเป็นมิตร มีความเป็นเพื่อน มีความหวังดี มีความปรารถนาดี ไม่มีความหวังร้ายหรือมุ่งร้ายต่อผู้อื่น ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ การที่เมตตาจะมีหรือจะเกิดขึ้นจนมีกำลังยิ่งขึ้น ในจิตใจของแต่ละบุคคลได้นั้น ต้องอาศัยการศึกษาพระธรรม

และค่อย ๆ อบรมให้เจริญขึ้น ในเบื้องต้น ต้องเห็นโทษของความโกรธ และเห็นคุณค่าของความไม่โกรธ ประการที่สำคัญ คือ การได้ฟัง ได้ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ทรง แสดงไว้ดีแล้ว การที่บุคคลใดจะมีเมตตา

เพิ่มมากยิ่งขึ้นได้นั้น ก็เป็นเพราะผู้นั้นอบรมเจริญปัญญาเห็นว่า สภาพธรรมที่เคยยึดถือว่าเป็นสัตว์ เป็นบุคคล เป็นตัวตนนั้น ก็เป็นแต่เพียงนามธรรมและรูปธรรม ซึ่งสมมติบัญญัติเรียกชื่อไปตามอาการที่ปรากฏต่าง ๆ กันเท่านั้น แต่โดยลักษณะที่แท้จริงแล้วเป็นสภาพธรรมแต่ละอย่างแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัยแล้วก็ดับไป สืบต่อกันอยู่เรื่อย ๆ ในชีวิตประจำวัน ถ้าเป็นผู้มีเมตตาแล้ว ก็จะทำให้กุศลอีกหลายประการเกิดได้ แต่ข้อสำคัญ

ต้องเป็นผู้ตรงจริง ๆ เมตตาจึงเป็นธรรม เครื่องอยู่ที่ประเสริฐ ทำให้เป็นผู้อยู่ด้วย คุณความดี มีความเป็นมิตรเป็นเพื่อนหวังดี ถึงแม้ว่าจะมีใครกล่าวร้าย ว่าร้าย หรือว่ามี กิริยาอาการที่ไม่เหมาะสมประการใดก็ตาม บุคคลผู้นั้นก็ไม่หวั่นไหวได้

ข้อความใน พระอภิธรรมปิฎก อัมมสังคณีปกรณ์ ได้แสดงความเป็นจริงของเมตตาไว้ดังนี้

“เมตตามีความเป็นไปโดยอาการ ประพฤติเกื้อกูล เป็นลักษณะ มีการน้อม

เข้าไปซึ่งประโยชน์เกื้อกูลในสัตว์ เป็นรสะ คือ เป็นกิจ (หน้าที่)

มีการบำบัดความอาฆาต เป็นอาการปรากฏ มีการเห็นความที่สัตว์เป็นที่ชอบใจ คือ ไม่โกรธเคือง ไม่ขุ่นเคืองในขณะนั้น เป็นปทัฏฐาน คือ เป็นเหตุใกล้ให้เกิด มีการเข้าไปสงบพยาบาล เป็นสมบัติ(ความถึงพร้อม) มีการเกิดความเลินหา (ความติดข้อง) เป็นวิบัติ”

ต้องเป็นผู้ที่ละเอียด พิจารณา ไตร่ตรองพระธรรมอย่างรอบคอบ จึงจะ ได้สาระจากพระธรรมในชีวิตประจำวัน สามารถที่จะอบรมเจริญเมตตาได้ เช่น ในขณะที่เห็นคนหนึ่งคนใด อาจจะเป็นคนแปลกหน้า อาจจะเป็นต่างชาติ ต่างภาษา แล้วรู้สึกอย่างไรในขณะนั้น มีความรู้สึกเหมือนเห็นมิตร เห็นเพื่อน หรือเห็นศัตรู ถ้าในขณะใดที่มีความรู้สึกเหมือนเห็นมิตร เห็นเพื่อน ไม่ว่าจะผู้นั้นจะเป็นใคร ขณะนั้นเป็นอาการปรากฏของเมตตา เพราะเมตตาเป็นการบำบัดความอาฆาต ความขุ่นเคืองใจ หรือความไม่พอใจ เป็นอาการปรากฏ

ถ้าคน ๒ คนกำลังโกรธกัน กำลังทะเลาะกัน ท่านก็เห็น

เหตุการณ์นั้นด้วย ถ้า ขณะนั้นท่านเป็นพวก คนหนึ่งคนใด นั่นไม่ใช่ เมตตา แต่เป็นโลภะ เป็นความติดข้อง แต่ ถ้าสามารถจะมีความ เป็นมิตรกับทั้ง ๒ คนที่ กำลังโกรธกันได้ ไม่ว่า เขาจะ ประพฤติชั่ว อย่างไม่ก็ตาม มีความรู้สึก เอ็นดู เมตตา สงเคราะห์ สามารถที่จะทำประโยชน์เกื้อกูลกับบุคคลนั้นได้ นั่นคือลักษณะ ของผู้ที่มีเมตตาเกิดขึ้นในขณะนั้น เมตตาเกิดแล้วในขณะนั้น ไม่ใช่ การขุ่นเคืองหรือซ้ำเติมผู้ที่ทำผิด

ข้อความในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย พุททวงศ์ ได้แสดง ความเป็นจริงของเมตตาซึ่งเป็นหนึ่งในบารมีด้วยว่าเป็นสภาพ ธรรมที่เปรียบเสมือนน้ำ ดังนี้

“ธรรมตาน้ำ ย่อมแผ่ความเย็นไป เสมอกัน ทั้งในคนดีและคนชั่ว ย่อมพัดพาซึ่งมลทินคืออสุรีไป แม้นั้นใด ท่านจงแผ่ เมตตาไปสม่าเสมอ ในชนที่เป็นประโยชน์ เกื้อกูลและชนที่ไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล ฉะนั้นเหมือนกัน ท่านถึงฝั่งแห่งเมตตา บารมีแล้ว ก็จักบรรลุพระสัมโพธิญาณได้

เมตตา ความเป็นมิตร ความเป็นเพื่อน ความหวังดี เป็นสภาพธรรมที่ตึงาม เป็น บารมีที่ควรอบรมเจริญขึ้น ในชีวิตประจำวัน นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองแล้ว

“ขาดความโกรธ”

ขาดความโกรธเสียได้ จึงอยู่เป็นสุข
 ขาดความโกรธเสีย จึงไม่เศร้าโศก
 แม้เทวดา พระอริยเจ้าทั้งหลาย
 สรรเสริญการขาดความโกรธ
 ซึ่งมีรากเป็นพิษมียอดหวาน
 เพราะขาดความโกรธนั้นเสียแล้ว
 ย่อมไม่เศร้าโศก

(พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ชาติวาสุถว)

ยังเป็นประโยชน์
 เกื้อกูลต่อบุคคลอื่น
 อีกด้วย ขณะที่กุศล
 ธรรมเกิดขึ้นเป็นไปนั้น
 เป็นมิตรแท้ เป็นเพื่อน
 ที่แท้จริง ที่คอยจะนำ
 แต่ประโยชน์ เกื้อกูล
 มาให้ ไม่นำความทุกข์
 ความเดือดร้อน มาให้
 เลยแม้แต่น้อย

ข้อความในปรมัตถ

โชติกา อรรถกถา ขุททกนิกาย สุตตนิบาต ชัคควิสามสูตร แสดง
 ความเป็นจริงไว้ว่าเมตตา เป็นประโยชน์ในที่ทั้งปวง ดังนี้

“ชื่อว่า เมตตา อันบุคคลพึงปรารถนาในที่ทั้งปวง มีอวาสา
 (ที่อยู่) เป็นต้น จริ่งอยู่ ภิกษุผู้อยู่ด้วยเมตตา ในอวาสา ย่อมเป็น
 ที่รัก เป็นที่ชอบใจของ สพรหมจารี (ผู้ประพฤติประเสริฐร่วมกัน)
 ทั้งหลาย อันเพื่อนพรหมจารีนั้น ไม่กระทบกระทั่ง ถึงความ
 ผาสุกอยู่ ผู้อยู่ด้วยเมตตา ในเทวดาทั้งหลาย เป็นผู้อันเหล่า
 เทวดารักษาคุ้มครองแล้ว ย่อมอยู่เป็นสุข ผู้อยู่ด้วยเมตตา
 ในพระราชอาณาเขตของพระราชา เป็นต้น อันท่าน
 เหล่านั้นนับถือแล้ว ย่อมอยู่เป็นสุข ผู้อยู่ด้วยเมตตา ในบ้าน
 และนิคม เป็นต้น อันมนุษย์ทั้งหลายในที่ทั้งปวงมีที่เป็นที่เกี่ยว
 ไปเพื่อภิกษา (เที่ยวบิณฑบาต) เป็นต้น สักการะเคารพแล้ว
 ย่อมอยู่เป็นสุข”

เมตตา ความเป็นมิตรเป็นเพื่อน เป็นสภาพธรรมที่เป็น
 ประโยชน์ในทุกที่ทุกสถาน การที่จะมีเมตตา มีได้ทุกขณะเลย
 ในขณะที่ไม่โกรธหรือว่าไม่ขุ่นเคืองใจ วันหนึ่ง ๆ ที่จะรู้ว่าตัวเอง
 มีเมตตาเพิ่มขึ้นหรือไม่ ก็จะสังเกตได้ว่าขณะที่โกรธ ขณะนั้น
 ไม่มีเมตตา ขณะที่ขุ่นเคืองใจ แม้เพียงเล็กน้อย ขณะนั้นก็ไม่มี
 เมตตาต่อผู้อื่นแล้ว ถ้ารู้ตัวอย่างนี้ความโกรธก็จะลดลง เมตตา

ก็จะเพิ่มขึ้นแทนความโกรธได้ ให้อภัยได้ทันที ใจไม่เป็นทุกข์ไม่มี
 ความเดือดร้อน หรือแม้กระทั่งมีผู้ที่เข้าใจพระธรรมวินัยผิดคลาด
 เคลื่อนจากความเป็นจริง กระทำในสิ่งที่ผิดมากมาย ทำลาย
 คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ไม่ใช่เรื่องที่เราจะต้องไป
 โกรธเขา เนื่องจากว่าขณะที่โกรธ โทษเกิดแล้วที่ตนเอง เพราะ
 เหตุว่าเป็นธรรมดาที่เมื่อเขาไม่รู้เขาก็ทำสิ่งที่ผิดเป็นอย่างนี้เสมอ
 ไป ไม่ว่าที่ไหนทั้งสิ้น หนทางเดียวที่จะช่วย ก็คือ มีความเป็นมิตร
 เป็นเพื่อนหวังดี ให้เขาได้เข้าใจพระธรรมวินัยถูกต้องแล้วเขาก็
 จะรู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด หน้าที่ของเรา ก็คือ ขอให้เราได้มีส่วน
 ทำให้เขาได้มีความเข้าใจถูกต้องในพระธรรมวินัยซึ่งจะเป็น
 ประโยชน์อย่างยิ่งกับเขาต่อไป

เกิดมาแล้วทุกคนต้องละจากโลกนี้ไปด้วยกันทั้งนั้น ไม่มีใคร
 รอดพ้นจากความตายไปได้ แม้แต่ตัวเราเองก็ต้องตายเหมือน

อย่างคนที่ตายไปแล้วนั้น
 แหละ จึงควรอย่างยิ่งที่จะ
 สละสมกุศลธรรมเป็นที่พึง
 ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 คือ ปัญญา ความเข้าใจถูก
 เห็นถูก ที่เจริญขึ้นจากการ
 ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม
 ในชีวิตประจำวัน ไม่ขาด
 การฟังพระธรรม ค่อย ๆ
 สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก
 ไปทีละเล็กทีละน้อย เมื่อ

ปัญญาเจริญขึ้น กุศลธรรมประการต่าง ๆ มีเมตตา เป็นต้น
 ก็จะค่อย ๆ เจริญขึ้นตามระดับขั้นของปัญญาด้วยซึ่งเป็นไป
 เพื่อขัดเกลาละคลายกิเลสของตนเองโดยตลอด เป็นประโยชน์
 เกื้อกูลสำหรับชีวิตอย่างแท้จริง

“ควรทำกรรมดี”

บุคคลทำกรรมดี ด้วยกาย ด้วยวาจา หรือด้วยใจ
 กรรมนั้นแหละ เป็นของของเขา
 และเขาย่อมพาเอากรรมนั้นไป
 อนึ่ง กรรมนั้นย่อมติดตามเขาไป
 เหมือนเงาติดตามคน ฉะนั้น
 เพราะฉะนั้น

บุคคลควรทำกรรมดี สังสมไว้สำหรับภพหน้า
 บุญทั้งหลายย่อมเป็นที่พึงของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้า

(พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ทุติยอปุคคสูตร)

ธรรมเตือนใจ

“ดูกร มหาบพิตร ธรรมคือโลภะความโลภ ธรรมคือโทสะความโกรธ ธรรมคือโมหะ
 ความหลงความไม่รู้ เมื่อเกิดขึ้นแก่โลก ย่อมเกิดขึ้น เพื่อไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล เพื่อทุกข์ เพื่อ
 ความอยู่ไม่สำราญ”

(พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค โลกสูตร)

**ขอเชิญศึกษาพระธรรมเพิ่มเติมได้ที่
 มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา**

* www.dhammadhome.com [www.dhammadhome.com มีหลากหลายหมวดหมู่ให้ได้ศึกษา
 เช่น กระดานสนทนา ถาม-ตอบปัญหาธรรม, ฟังธรรม, หนังสือธรรม เป็นต้น

* YouTube : มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

[พิมพ์ค้นในช่องค้นหาเพิ่มเติมด้วยคำว่า บ้านธัมมะ, ธรรม อ.สุจินต์

มีพระธรรมหลากหลายประเด็นให้ได้ศึกษาเพื่อความเข้าใจถูกต้องเห็นถูกต้องตรงตามความเป็นจริง]

* Facebook : ชมรมบ้านธัมมะ มศพ.

นิตยสารเสนาศึกษา

กำเนิดครั้งแรก มกราคม ๒๕๕๘
กำเนิดครั้งหลัง สิงหาคม ๒๕๕๓
นิตยสารราย ๓ เดือน ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

วัตถุประสงค์ : เพื่อเผยแพร่เพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิทยาการ ผลงานวิจัย การพัฒนาทางทหาร ศิลปะ สาธคดี ความคิดเห็น
ความรู้ทั่วไป และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ากับมวลสมาชิกนิตยสารเสนาศึกษา

พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ปรึกษาากิตติมศักดิ์

คณะที่ปรึกษา

ที่ปรึกษา

พล.อ. วรวิทย์	พรรคณสัภัย
พล.อ. ปรีชญญา	สมสุวรรณ
พล.อ. ดนัย	มีชูเวท
พล.อ. พอพล	มณีรินทร์
พล.อ. ชำญชัย	ยศสุนทร
พล.อ. ถกกลเกียรติ	นวลยอง
พล.อ. สิทธิพล	ชินสราญญา
พล.อ. ณัฐวุฒิ	จตุเทษนันทน์
พล.อ. จิรเดช	กมลเพชร
พล.อ. ปิยะพงษ์	กสิณพันธุ์
พล.อ. ไกรภพ	ไชยพันธุ์

กองจัดการ

ผู้จัดการ/ฝ่ายศิลป์

พ.ท. สรวุฒิ	ทองทิพย์
ร.อ. ณัฏรณิศา	เกิดสวัสดิ์
จ.ส.อ. จำรงค์	ยางพฤษชัย
จ.ส.อ. ชำญ	พัชร์สัมพันธ์

ผู้ช่วยผู้จัดการ

พ.ท. ทหญิง อำภา	ช่างเกวียน
-----------------	------------

ผู้พิมพ์/โฆษณา

พล.ต. คำศักดิ์	นิมานันท์
----------------	-----------

ฝ่ายจัดส่ง

พ.ท. สรวุฒิ	ทองทิพย์
จ.ส.อ. เกียรติพล	พงศ์ทองกุล
นาย ปฐม	กอบแก้ว
นาง อุบลรัตน์	แก้วเงิน

กองอำนวยการ

ผู้อำนวยการ

พล.ท. อุดม	แก้วมหา
------------	---------

รองผู้อำนวยการ

พล.ต. เอกอนันต์	เทมบุตร
พล.ต. เทพพิทักษ์	นิมิตร

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

พล.ต. คำศักดิ์	นิมานันท์
พล.ต. ทองคำ	จุมพล
พล.ต. กริษา	ศรีรัตน์

กรรมการ

พ.อ. ศรีณย์ภัทร	พลตรี
พ.อ. กานต์ธิพงษ์	พลตรีอนงกูล
พ.อ. ภูมิสิน	สอนสุภาพ
พ.อ. ศักดิ์ระวี	พึงเย็น
พ.อ. อภิชาติ	สุवास
พ.อ. ปรีชญญา	รุ่งเรือง
พ.อ. เสกสิทธิ์	ศิริพล
พ.อ. วทีชญญา	ว่องพุดพิงศ์
พ.อ. ชำญนันท์	ทองจันทร์

กรรมการ/ฝ่ายกฎหมาย

พ.อ. ชีระ	เกิดมี
-----------	--------

กรรมการ/ทรัพย์สิน

พ.อ. ศักดิ์ชัย	เงินอยู่
----------------	----------

กรรมการ/เลขานุการ

พ.อ. ตรีพัฒน์	จิตวีศรีอร่าม
---------------	---------------

กรรมการ/ประชาสัมพันธ์

พ.ท. สรวุฒิ	ทองทิพย์
-------------	----------

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

พล.ต. คำศักดิ์	นิมานันท์
----------------	-----------

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

พ.อ. ทหญิง ณัฐม	จงหาร
-----------------	-------

ประจำกองบรรณาธิการ/พิสูจน์อักษร

พ.อ. ทหญิง จิตภา	ธรรมวิฑาร
พ.อ. ทหญิง งามนิจ	สุขเกษม
พ.อ. ทหญิง ชื่นทัย	สุริยโสภานันท์
พ.ท. ทหญิง ธีรภรณ์	ยศสุนทร
พ.ท. ทหญิง อำภา	ช่างเกวียน
พ.ต. ทหญิง เบญจภรณ์	พันธุ์นิล
ร.อ. ทหญิง สารีศา	เชียววา
ร.อ. ทหญิง จุติมา	วานเครือ

ฝ่ายการเงิน

พ.ท. อุทัย	นุกิจ
ส.อ. ทหญิง ดวงกมล	จันทร์

ช่างภาพ

จ.ส.อ. สุริชชัย	พงษ์ปฏิเมศร์
จ.ส.อ. สมทมา	พุทธา
นาย ศิริศักดิ์	แก้ววิจจา

ฝ่ายติดต่อประสานงาน

นางสาธิตา	จิตหรรดี
น.ส. ภคมน	เสนาสุธรรม

ฝ่ายธุรการ

จ.ส.ท. ปิยะพงษ์	เมืองอำพันธ์
น.ส.กานันท์	ป้าจันทร์

สำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา/กองบรรณาธิการ : โรงพิมพ์ ส่วนบริการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ต.พรหมณี อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โทร. ๐๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕,
และ ๐ ๓๗๓๙ ๓๐๑๐ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑-๓ โทรสาร ๖๒๕๒๑, ๐๒๒๕๗ ๕๕๑๐ e-mail : sena.crma64@gmail.com

* การติดต่อแผนกการเงิน เพื่อชำระเงินค่าสมาชิก เทร่บุญนิตยสารเสนาศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โดยงหนนิตยสาร
ปณ.ร.จปร. ในนาม เทร่บุญ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕ ต่อ ๖๒๑๐๕, ๖๒๗๕๕, ๐๙๗ - ๐๐๕๕๓๓๕ และธุรการส่ง
ยศชื่อ - สกุล สมาชิก พร้อมหลักฐานการชำระเงิน มาที่ เทร่บุญ

* การย้ายที่อยู่ ทางกรมหรือสมัครเป็นสมาชิก ติดต่อสำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑ - ๓

* อัตราค่าบำรุง ๑ ปี ๒๕๐ บาท สำหรับข้าราชการ (ศิษย์เก่า รร.จปร.) ประจําการสังกัดกระทรวงกลาโหม ทักจาก ผัง. ของหน่วย

บรรณาธิการผู้พิมพ์และโฆษณา * พล.ต. คำศักดิ์ นิมานันท์

QR code Line @970058398

เหรียญที่ระลึก เนื่องในวันพระราชทานกำเนิด
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ครบ ๑๓๘ ปี (๕ สิงหาคม ๒๕๖๘)

เหรียญทองคำ (ใหญ่) ๙๖.๕%

กว้าง ๒.๙๐ เซนติเมตร
สูง ๓.๖๐ เซนติเมตร
จัดทำตามจำนวนที่สั่งจอง
ราคาเช่า/บูชา เหรียญละ ๗๑,๙๙๙ บาท
สั่งจองและชำระเงินเต็มจำนวน

เหรียญทองคำ (เล็ก) ๙๖.๕%

กว้าง ๒.๐๐ เซนติเมตร
สูง ๒.๕๐ เซนติเมตร
จัดทำตามจำนวนที่สั่งจอง
ราคาเช่า/บูชา เหรียญละ ๖๑,๙๙๙ บาท
สั่งจองและชำระเงินเต็มจำนวน

เหรียญเงิน

กว้าง ๒.๙๐ เซนติเมตร
สูง ๓.๖๐ เซนติเมตร
จัดทำ ๑,๕๐๐ เหรียญ
ราคาเช่า/บูชา เหรียญละ ๑,๙๙๙ บาท
ค่าจอง เหรียญละ ๕๐๐ บาท

เหรียญทองแดง

กว้าง ๒.๙๐ เซนติเมตร
สูง ๓.๖๐ เซนติเมตร
จัดทำ ๑๕,๐๐๐ เหรียญ
ราคาเช่า/บูชา เหรียญละ ๑๙๙ บาท
ไม่มีค่าจอง

ติดต่อสั่งจอง / สอบถาม

กองสถิติและทะเบียนประวัติโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

โทร. ๐ ๓๗๓๙ ๓๐๑๐ - ๔ ต่ำ ๒๒๑๓๔ , ๒๒๑๓๗

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๒๒๔๒ - ๔ ต่ำ ๒๒๑๓๔ , ๒๒๑๓๗ โทร. ทบ. ๒๒๑๓๔ , ๒๒๑๓๗

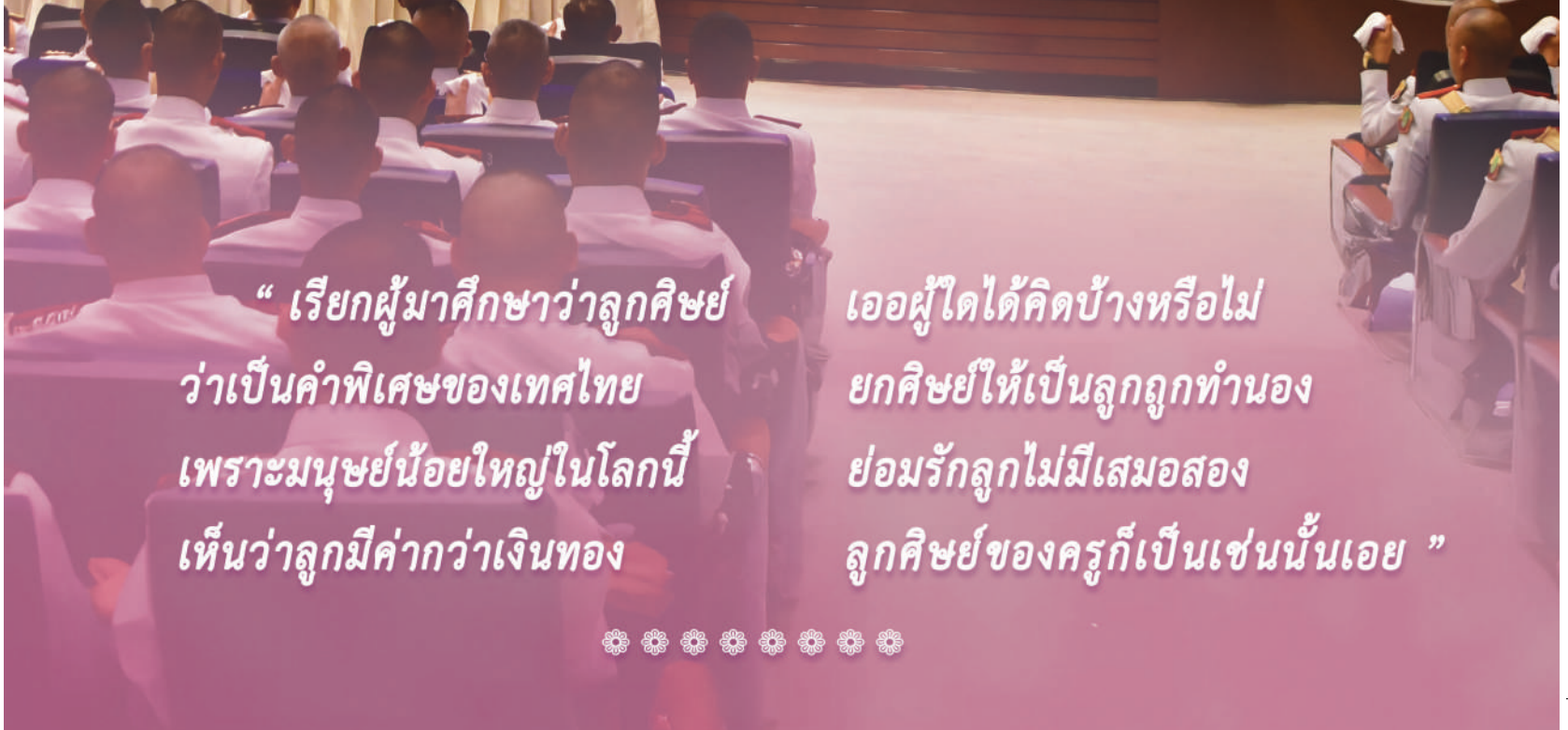
พันตรี เชน ภู่อัตถ์นทียะ โทร. ๐๙ ๘๒๕๒ ๖๑๙๒

@431yinuf

พิธีมหิดลตั้งแต่อดีตครู อาจารย์ ประจำปี ๒๕๖๘
ณ ทศพรธรรม รร.อุปร.
๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

“ เรียกผู้มาศึกษาว่าลูกศิษย์
ว่าเป็นคำพิเศษของประเทศไทย
เพราะมนุษย์น้อยใหญ่ในโลกนี้
เห็นว่าลูกมีค่ากว่าเงินทอง

เอาผู้ใดได้คิดบ้างหรือไม่
ยกศิษย์ให้เป็นลูกถูกทำนอง
ย่อมรักลูกไม่มีเสมอสอง
ลูกศิษย์ของครูก็เป็นเช่นนั้นเอย ”

